

የሚፈላገቡት ሰዓትና ቦታ አላቸው። እናም በዚያ ሰዓት እንደሚገኙ ተስፋ አደረገች። በላይሁን በሰላም እንደሚመለስ ለራሷ ነገረች።

ከጠዋቱ በአራት ሰዓት ስብሰባ አላት። መቅረት አይኖርባትም፤ ድንገት ቅዱስን አሰበችው እርሱስ የት ይሆን ያደረው? ። በአራት ሰዓት ቁርጠን እንደምታውቅ አሰበች፤ እንደወትሮው ረጅም ስብሰባ አይኖርም እንጂ መገናኘታቸው አይቀርም።

ልክ በአራት ሰዓት ስብሰባ ቦታ ደረሰች። ቀጠሮው እንደሰታለው ቤት ነው፤ አስቻለውን በሩ ላይ አገኘችው፤ ትላልቅ ዓይኖቹ የበለጠ ፍጥጥ ብለው ቀልተዋል። ሰላምታው በጣም ፈጣን ሆነባት። አስቻለው ምንም መረጋጋት አይታይበትም።

“ምነው አስቻለው ምን ሆነሃል?” አለችው።

“ከአባባ ጋር ተጋጭተን ነው” አላት በሰጪት እንዳለ።

“አንተ ደግሞ በእርሳቸው ጸባይ ሁልጊዜ አዲስ ትሆናለህ፤ አሁን እቤት አሉ እንዴ?” አለችው ቆም ብላ።

አባቱ ያለመኖራቸውን ስለነገራት ሰውነቷ ዘና አለ። ጭስ የጠገበው የነአስቻለው ቤት ዛሬም እንደወትሮው ጨለምለም እንዳለ ነው። ረጃጅም ግድግዳዎቹ ቤቱን የበለጠ አንዲክብድ አድርገውታል።

ዐይኖቿን ከጨለማው ጋር አለማመደችና ወደውስጥ ገባች። ወደአስቻለው ክፍል ለማለፍ በጓሮው በር ስትወጣ የአስቻለው እናት እሳት ለማንደድ ሲታገሉ ተመለከተች።

“እንደምን ዋሉ እማማ” እለቻቸው።

“እግዚአብሔር ይመስገን!” አሏት በታፈነ ድምጽ

ከምድጃው አጠገብ ያገኘችውን ጨርቅ ኅተት አደረገችና በርከክ ብላ እሳቱን አነደደችላቸው።

“እግዚአብሔር ይባርክሽ ልጄ! እደጊ!” አሏት። የአስቻለው እናት እንዲህ ናቸው ለትንሿም ነገር ቢሆን ምርቃት ይቀናቸዋል።

“አሜን እማማ!” አለችና ወደአስቻለው ክፍል ገባች።

ስትገባ ቅዱስን አገኘችው። እንደሁልጊዜው በደንብ ለብዷል ስታየው ልቧ በደስታ ፈነደቀች፤ እቅፍ አድርጋ ሳመችው። ዘርዓይና ጋዲሳ ግን አልመጡም። ቅዱስ ለዕለቱ የተዘጋጀ ውይይት ባለመኖሩ ጥንቃቄ እንዲያደርጉ አሳስቧቸው መሄድ እንዳለበት ነገራቸውና ወዲያውኑ ወጣ። ሲወጣ ስሜቱ ጥሩ አልነበረም፤ በሚቀጥለው ቀን እንዲገናኙ ፍሬሕይወትን ቀጠራት።

ከነአስቻለው ቤት ስትወጣ እኩለ ቀን እየሆነ ነበር፤ ጋዲሳና ዘርዓይ ግን አሁንም ብቅ አላሉም። ከአንተነህ ጋር ያላት ቀጠሮ ገና ከሰዓት በኋላ ነው። ሌላም ቀጠሮ የላትም። ምናልባትም አንተነህም ኅረቤት ሊደውል ይችላል ይሆናል። ስለስልኩ ስታስብ ርምጃዋን ፈጠን አደረገችው።

ፍሬሕይወት ከቤት አልወጣችም፤ የጠበቀችው የስልክ መልዕክትም አልደረሳትም። ሀሳቧን መሰብሰብ አቅቷት እንደተጨነቀች ዋለችና አሰራ አንድ ሰዓት ሲሆን ከቤት ወጣች። ፈጠን ያለ እርምጃ የሰዎችን ዐይን እንዲሰብባት አልፈለገችም ሰውነቷን ዘና አድርጋ በቀስታ ርምጃ ለመሄድ ሞከረች። አለባበዷን ተመለከተችው፤ የሚያሳጣ አይደለም። ሁል ጊዜም የሰው ዐይን የሚጠራባት ማማዋም ዛሬ አጠር ያለ ተረክዝ ያለው ቆንጆ ማማ በማድረግ ተስተካክሏል።

ወደ መድረሻዋ ስትቃረብ ደርሶ ጭንቅ አላት። ስሜቷ ሁሉ አሰጠላት። መጸለይም አማራት፤ ግን እንዴት ነው የምትጸልዩው? የጸለየችበትን ጊዜ ለማስታወስ ሞክረች። በትንሹ ሁለት ዓመታት ተቆጥረዋል። በእነዚህ ዓመታት ውስጥ አንድም ቀን የመጸለይ መንፈስ አድርባት አይውቅም። ለመጸለይ ያደረገች ስሜት ውስጥ የቱን ያህል እንደተጨነቀ እንድታውቅ አደረጋት።

በታችኛው ፍልጋትና በሰባተኛው ቀን አድቪንቲስት ቤተክርስቲያን መሀል ባለው ሜዳ አቋርጣ በጊዮን ሆቴል አጠገብ አስፋልቱ ላይ ደረሰች። ከአንተነህ ጋር የተቀጣጠሩት እዚያ ነው። ዓይኖቿን ከወዲያ ወዲህ አንከራተቻቸው፤ አንተነህ ግን የለም። ጭንቀት ጉሮሮዎን አነቃት። ዓይኖቿ መቃጠል ጀመሩ። ካለቀስት በጣም ብዙ ጊዜ ሆኗታል። ስሜቷን በጣም ፈራችው። አንተነህን ሊገጥመው የሚችለውን ነገር ስታሰብው ደግሞ ወገቧና ጉልበቷ ተንቀጠቀጡባት በቀዝቃዛው አየር ላብ ላብ አላት።

የት ሄዳ ልትፈልገው ትችላለች? ያለበትን ቦታ አታውቀውም፤ በስልክም በሆን የመገናኘት ዕድሉ በጣም የጠበበ ነው። ቀጠሮ ቦታ አምስት ደቂቃም መቆም እንደሌለባት ብታውቅም በፍጹም መሄድ አቃታት። በሃሳቧ ስትዋዥቅ አስራ አምስት ደቂቃዎች አለፉ። በመጨረሻ እንባዋን መቆጣጠር ተሳናት። ትኩስ እንባዋ በጉንጮቿ ቁልቁል ሲወርድ በመዳፏ ጀርባ እየጠራረገች በደመነፍስ በአድቪንቲስት ቤ/ክርስቲያን በር አልፋ ሽቅብ ወደ ፍልጋት አቀናች።

ፍልጋት በር ላይ ባለው ስልክ ዕድሁን ለመጥከር ወሰነች። አስፋልቱን ተሻግራ የስልኩን መነጋገሪያ ስታነሳ እጇ ተንቀጠቀጠ። ቁጥሮቹን ስታዞርም ጣቷ እየተንቀጠቀጠ ነው። ልቧ እየመታ የስልኩን የጥሪ ድምፅ መጠበቅ ረጅም ጊዜ የወሰደ መሰላት። ስልኩ የመያዝ ድምጽ አሰማት። ጥቂት ቆይታና እንደገና ሞክረችው። ስልኩ ጠራ የፍሬሕይወት ልብ መዝለል ጀመረች። አፏ የደረቀ መሰላት። ስልኩ ተነሳ ሄሎ ማለት ግን አቃታት።

"ሄሎ" የሚል የሴት ድምጽ ከወዲያኛው መስመር ሜፍ ተሰማት። የአንተነህን መኖር ጠየቀች።

"አንተነህ የለም" አለች ስልኩን ያነሳችው ሴትዮ።

"ወዴት ይሆን የሄደው?" አለች መጠየቅ እንደሌለባት ብታውቅም።

"አላውቅሁም" ቆጣ ያለች መሰላት።

"አመሰግናለሁ" አለችና ስልኩን ዘጋችው።

ሌላ ምን ምርጫ አላት? ወደቤቷ ተመለሰች። ቤት ስትገባ መንፈሷ ድቅቅ ብሏል። በቀጥታ ገብታ አልጋዋ ላይ ተዘረጋች። በጀርባዋ ተንጋላ ዓይኖቿን ወደጣራው ስትልካቸው ያልታዘዘው እንባዋ በጀሮዎቿ አልፎ ፈሰሰ። በጎኗ ተኛችና ራሷን ከትራሱ ስር ቀበረችው። እንባዋን መግታት ግን አልቻለችም። ስቅስቅ ብላ አለቀሰች በለቅሶዋ መሀል ደግሞ የቅዱስ ድምጽ ተሰማት።

"... ለትግሉ የምናደርገውን አስተዋጽኦ ቅንጣት ታህል የሚቀንሱብን ግንኙነት ባንፈጥር መልካም ነው። ከአቅም በላይ ሆኖ ግንኙነታችን ወደፍቅር ቢያመራ ግን ከእኛ እጥፍ ድርብ ጥንካሬ ይጠበቃል። ፍቅር በምንም መልኩ ከትግሉ በላይ እንዲሆን መፍቀድ የለብንም..." ይላል ቅዱስ ሁልጊዜ የፍቅር ጉዳይ ሲነሳ።

የአንተነህን ድምጽ ከቅዱስ ድምጽ ጋር ተቀላቅሎ ሰማችው "ፍርድ ማንንም መውደድ አልፈልገም ነበር ግን..."

እንባዋ ከመቅጽበት ከዐይኖቿ ላይ ከው ብሎ ደረቀ። ራሷን በጥፋተኝነት ወቀሰችና ከተኛችበት ተነስታ ወጣች። ፊቷን ለመታጠብ ውሃ ስትጨምር ከራሷ ጋር እየተነጋገረች ነበር። "...በእውነት ለምን ለበላይሁን፣ ለዘርዓይና ለጋዲሳ ለአንተነህ ያሰብኩትን አንድ አስረኛ እንኳ አላሰብኩም? በዛሬው ዕለት ስንት ዓይኖች ምን ሊገጥማቸው እንደሚችሉ ማን ያውቃል?..."

ፊቷን ታጥባ የጋዝ ምድጃውን ለኮሰችና ሻይ ጣደች። መብላት እንዳለባትም በማሰብ ምግብ ለማቅረብ ጉድ ጉድ ማለት ጀመረች። ለመብላት ያደረገችው ጥረት ግን ከንቱ ነበር እንጀራውን በፍጹም ልትውጠው አልቻለችም። የጎረሰችውን እንደምንም በሻዩ አወረደችና ምግቡን መልሳ አስቀመጠችው።

ምሽቱ ቀዝቀዝ ያለ ከመሆኑም በተጨማሪ ሁሉም ቤት ክትት ብለው በማምሽታቸው እናቷ ደስ ብሏቸዋል። ታናሽ እህቷ ሚሚ ከሰል አያይዛ የቡና ዕቃዎች አቀራረበች፤ ከተቋረጠ ረጅም ጊዜ የሆነው ተሰብስቦ ማምሽት ናፍቋቸው የነበሩ እናታቸው ቡናውን ራሳቸው

ማፍላት ፈልገው ከሚሟሟ ተቀበሏት። ቤቱ ግን እንደወትሮው ደመቅ አላለም፤ አልፎ አልፎ መነጋገር ቢኖርም ሁሉም በየራሳቸው ሃሳብ የመዋጣቸው ነገር አላስደሰቸውም።

ፍሬም ብትሆን ራሷን ለማረጋገጥ ያደረገችው ጥረት በመጠኑ ቢሳካላትም ብዙ ማምሸት አልቻለችም። በጊዜ ተኛች። ስትተኛ ደግሞ ጭርሱን ሃሳብ ሰፈረባት። እንቅልፍ እንዲወስዳት ያልሞከችው ነገር የላትም። ራሷን ትራስ ውስጥ ብትቀብር፤ ጉልበቷን ኩርትም ብታደርግ፤ በደረቷ ብትተኛ፤...ትርፉ መገላበጥ ብቻ ሆነባት። መጽሐፍ ለማንበብ ሞክከረች አልሆነላትም። ሌሊቱ የማይነጋ ቀንም ተመልሶ የማይመጣ እስኪመስላት ድረስ ረዘመባት። ሌሊቱ አልቆ ሊነጋጋ ሲል እንቅልፍ ሸልብ አደረጋት።

****

ሰፋ ያለ ንጹሕ ክፍል፤ ሙሉ የአጥራሲዮን ትጥቅ ያሟላች ሀኪምና ነርስ በጸጥታና በቅልጥፍና ይሠራሉ። ሳይነጋገሩ ተግባብተው አስፈላጊ ቁሳቁሶችን ይቀባበላሉ። መሳሪያዎቹ ሲጋጩ፤ ከሚፈጥሩት ድምጽ በስተቀር ምንም ድምጽ አይሰማም። ቦታው የነሃዋን ቤት ነው።

ሀኪሟ ሥራዋን ስትጨርስ እጇቿ ላይ አጥልቃቸው የነበሩትን ጓንቶች አወላለቀችና የአፍና የአፍንጫ መሸፈኛውንም አነሳችው። ወዲያውኑ መለስ አለችና ደግሞ ሀመምተኛውን ተመለከተች፤ ገጽታዋ ላይ የሚነበበው ስሜት ዝብርቅርቅ ያለ ይመስላል። ነርሷ የተጠቀሙባቸውን ቁሳቁሶች አነሳስታ ቦታ ቦታቸውን አስያዘችና ሀኪሟን ተመለከተች። በአንገቷ ምልክት ሰጠቻት፤ ተከታትለው ከክፍሉ ወጡ።

ሃዋን የበሩን እጇታ በቀስታ አዙራ በሩን ከፈተችና አንገቷን ብቻ አስገብታ ተመለከተች። ምንም እንቅስቃሴ አይታይም፤ እንቅልፍ የወሰደውን ሰው ላለመረበሽ በሚደረግ ጥንቃቄ በቀስታ ገብታ በሩን ዘጋችው።

ከአልጋው አጠገብ ባገኘችው ወንበር ላይ በቀስታ ተቀመጠች፤ እንተነህን እየየችው የሆነው ነገር ሁሉ በዐይን ህሊናዋ ታያት፤ የነበረው የተኩስ እሩምታ አሁን የሆነ ያህል በጆሮዎቿ ተሰማት። በዚያ የሞት የሸረት ትግል ውስጥ አንዳቸው ለአንዳቸው የነበራቸው መተሳሰብ ልቧን ነካው። እንተነህ እርሷን ለማዳን ባደረገው ጥረት ወደኋላ በመቅረቱ ለጥይት መዳረጉን አሰበችው። በሕይወቷ ሙሉ እንደዚያ ዓይነት ተኩስ እንዲንሰ በእውን ልትመለከት በፊልም ማየቷንም ትጠራጠራለች።

ከእንደዚያ ዓይነት ሁኔታ ውስጥ ምንም ሳትሆን የመትረፏ ነገር ተአምር እንጂ እውነት አልመስል ብሏት ነበር። እንተነህን ትኩር አድርጋ እየተመለከተችው።

"ከእንደዚህ ዓይነት ሰዎች ጋር አብሮ መሥራት እንዴት መታደል ነው?" አለች ለራሷ።

እንተነህ "አ..." የሚል ድምጽ አሰማና እንደመንፈራገጥ ብሎ ቁስሉ ያለበትን ቦታ በእጁ ለመዳበስ ሙከራ አደረገ። እጁን ያዘችና ቁስሉን እንዳይነካው አደረገችው። አሁንም አሁንም እያቃሰተ እጁን ሊያስለቅቃት ይሞክራል። ዐይኖቹ በሚገባ ተገልጠው ባያዩም ከቆዳቸው ውስጥ ሆነው ሲንከባለሉ በቅገጥት ውስጥ እንዳለ ያስታውቃል።

በቅገጥቱ ውስጥ እንዳንድ ነገሮችን ማንሳት ሲጀምር ሃዋን መስኮቶቹንና በሩን ዘጋጋች። በስብሰባው ላይ የነበሩትን ሰዎች ስም እየጠራ እንዲህ ሁኑ፤ እንዲህ አድርጉ፤ ወደዚህ ጠጋ በሉ... እናሸንፋለን... ሲል ቆየና ጸጥ አለ። ከዚያ ደግሞ ጥቂት ቆይቶ እንደገና መወራጨትና መቃገጥ ጀመረ።

"አ ... አ ... ፍርድ! እስኪ ይሄንን እይልኝ... የት ነሽ?... " እያለ በእጁ መዳበሱን ቀጠለ።

"አንተነህ!" አለችው ሃዋን በቀስታ።

ዐይኖቹን በቀስታ ገለግቸውና ተመለከታት። ደግሞ መልሶ ጨፈናቸው። “ፍሬ የት ነች? እኔስ የት ነኝ ሂደ?” አላት ግራ በተጋባ ገጽታ።

“አይዘህ ፍሬ ትመጣለች፤ አንተም እኛ ቤት ነው ያለኸው” አለችው።

አንተነህ የሆነ ነገር በአእምሮው ውስጥ እንደመጣለት ሁሉ ጭንቅላቱን አነቃነቀና ሂደንን ተመለከታት። ደረቱን በእጁ ለመዳበስ ሙከራ አደረገ።

“ሂደ ሌሎቹስ? የት ናቸው ብዙ ንዶች ተጎዱብን እንዴ? የሞተስ አለ?” ገጽታው ሁሉ ተቀያየረ።

“ማንም አልሞተም የተጎዱትም ልክ እንዳንተ ሌላ ቦታ ሀክምና እያገኙ ነው። ተረጋጋና ለመተኛት ሞክር፤ አንተ መዳን አለብህ” አለችው ሂደን የግንባሩን ላብ እየጠራረገችለት።

አንተነህ ዐይኖቹን ጨፈናቸው፤ እንቅልፍ ግን አልወሰደውም። ትናንትን ለማስታወስ ጥረት እያደረገ ነበር፤ ብዙው ነገር ትዝ አለው። የማታው ስብሰባ፤ የተኩሱ እጅማመር ... ሂደንን ለማዳን ያደረገው ሙከራ... ከዚያ ጠፋበት። ዓይኖቹን ገለጠና ሂደንን ተመለከታት።

“አንች ተመተሻል?” አላት ትኩር ብሎ እየተመለከታት። “እኔንም ለማዳን ስትል አንተ ተመታህ” አለችው ምን እንደምትለው ግራ ገብቷት። መልሶ ዐይኖቹን ጨፈናቸው። እንደገና ወደ ትውስታው ገባ። አሁን ፍሬሕይወትን አሰባት፤ በሀሳቡ መጣ ሂደት ስትልበት የቆየችውን ፍሬሕይወትን በዐይነህሊናው አተኩር ተመለከታት። ቀጠሮ ነበራቸው!

“ሂደ” አላት ዐይኖቹን እንደገና ገልጦ

“አቤት አንተነህ” አለችው በፍጥነት

“ፍሬን እንዴት ነው የማገኛት?” አላት በሚያሳዝን ድምጽ

“አስቤቦታለሁ አትጨነቅ። አንተ በደንብ እስክትነቃ ነበር የምጠብቀው። አሁን ከአንተ የሚጠበቀው ማረፍና ማንቀሳፋት ብቻ ነው” አለችው በእርግጠኝነት። አንተነህ እንደገና ዓይኖቹን ከደናቸው።

****

ትክሻዋን ነካ ነካ የሚያደርጋት እጅና “ፍርዴ! ፍርዴ!” የሚለው ድምጽ በስንት ስለት ካገኘችው ሽልብታዋ ቀሰቀሳትና በርግጋ ተነሳች። ፍሬሕይወት ሰሞኑን እንቅልፍ አልወሰድ እያላት ሌሊቱ ሲነጋጋ ነው የምትተኛው።

“ምን አስደነገጠሽ? እኔ ነኝ” አለች ሚሚ ከአልጋው አጠገብ ቆማ።

“እሺ ምንድነው?” አለች የተጣበቁ የመሰሏትን ዐይኖቿን ለመግለጥ እየታገለች።

“ሰው ይፈልግሻል” አለች ሚሚ ተረጋግታ።

“የምን ሰው? ማነውሱ?” የበለጠ ድንጋጤ ያዛት ፍሬሕይወትን። እህቷ ውሀ ሰጠቻትና ፊቷ ላይ አፈሰሰችው፤ በመጠኑ ተረጋጋችና ተንጠራራች።

“ማነው ግን?” አለች መልሳ።

“አላውቀውም። ግን የሰፈር ልጅ ነው” አለች ሚሚ ቀለል አድርጋ።

“የሞትሽ ቅድመኑ እንዲህ አትይኝም ታዲያ” ብላት ወጣች።

የእውነትም ልጁ የሰፈራቸው ልጅ ይሁን እንጂ ንግግር የላቸውም። ለሰላምታ እጅን እየዘረጋችለት፤ ምን እንደምትለው እርሱ ቀደመና፤

“መልዕክት ነበረኝ” አላት ተረጋግቶ።

“የምን መልዕክት፤ ከማን?” በጥያቄ አጣደፈችው።

"ከአንተነህ" አላት መረጋጋቱን ሳይለውጥ ድምጹን ግን ዝቅ አድርጎ። ድንጋጤዋ እርሱንም ያስደነገጠው መሰላት "ሊያገኝሽ ይፈልጋል የሚመኝሽ ከሆነ..." አላስጨረሰችውም ፤

"ይመኛላለሁ" አለችው።

"አሁን መሄድ ትችላለሽ?" አላት የታዘባት በሚመስል ሁኔታ።

"አንዴ በጣም! ልብሴን እስክቀይር ብቻ ታገሰኝ" አለችውና መልስ ሳትጠብቅ ትታው ገባች።

ልብሷን እየለበሰች ጥያቄዎች በአእምሮዋ ውስጥ ተመላለሱ። ግን ለምን ሰው ላክ? ለምን በሰልክ አላስነገረኝም? ለምንስ ከልጅ ጋር አብሬ እንድሄድ አስፈለገ? እነዚህ ያልተመለሱ ጥያቄዎች በአእምሮዋ ውስጥ እንደተንጠለጠሉ ወጣች።

ተግባረዕድ ት/ቤት አጠገብ ከታክሲ ወረዳና ወደሚቼልኮትስ የሚወስደውን መንገድ ይዘው ሄዱ። ምንም አልተነጋገሩም ሁለቱም በየግል ሃሳቦቻቸው ተውጠዋል። በአምስተኛ ፖሊስ ጣቢያ በር ላይ ወደ ግራ ታጥፈው ቁልቁል ወደጌጃ ሰፈር ወረዱ። በስተግራ በኩል ባሉት መንደሮች መሀል በኮሪኮንች መንገድ ወደውስጥ ገቡ። ጥቂት እንደሄዱ አንድ ትልቅ አረንጓዴ የብረት በር አጠገብ ሲደረሱ ቆሙና በሩን ሦስት ጊዜ መታ መታ አደረገው ልጅ፤ በሩ ወዲያውት ተከፈተ።

ግርማ ሞገሱ የሚረ ትልቅ ቤት ጉብ ብሏል። ግቢው ሙሉ በሙሉ በአስፋልት የተነጠፈ ሲሆን የአጥፋ ጥጋጥ ለማሩ አበባዎች ተውሏል። ግድግዳው የተሠራበት ውድ ጠጠር ያብለጨልጫል። አድናቆቷን ሳትጨርስ ወደቤቱ በስተጀርባ አለፉ።

መደዳውን ተያይዘው ከተሠሩት ቤቶች የአንደኛው በር ተከፈተና ገቡ። ከፊት ለፊቷ አንተነህ አልጋ ላይ ጋደም ብሎ አየችው። ከቆውንም ምንም ለማለት አቅም አልነበራትም። ቃላት ከአንደበቷ መውጣት ተስኗቸው በጉሮሮዋ ውስጥ እየተተረጎመሱ ሳግ ፈጠሩ።

ልታደርግ የቻለችው አንድ ነገር ብቻ ነው። ሮጣ አልጋው አጠገብ መንበርከክ። መታዘዝ የሚያስፈልገው እንባዋ እንደፈለገው እየወረደ በጉንጫቹ ላይ ፈሰሰ። ልትከለክለው አልፈለገችም ያሻውን ያህል ወርዶ ውስጧን እንዲያጥብላት ፈቀደችለት።

"በቃ! በቃ ፍርድ! ለምን ተገናኘን ነው እንዲህ የምትሆኝው?" አላት አንተነህ በዝምታ ተውጠው ከቆዩ በኋላ።

"እንዲህ እንደሚሆን ልቤ አውቆት ነበር" አለችው እንደተንበረከክች ግንባሩን እየደባበሰች።

"ምንህን ነው ግን" ድምጹ ሲርገበገብ ለራሷም ታወቃት። ልብሱን ገለጥ አድርጎ አሳያት፤ ከትከሻው ዝቅ ብሎ ደረቱ አካባቢ በፋሻ ታሸጓል።

"አጥንትህን ነክቶህል?" አለች ትንሽ ተወት አድርጋ የነበረው እንባዋ እንደገና እየወረደ።

"እድለኛ ነኝ ፍርድ። ጥይቷ ሥጋ ለሰጋ ነው ያለፈችው" አላት ዐይን ዐይኗን እያየ "በናትሽ ሳሚኝ ፍርድ! እንዴት እንደናፈቅሽኝ ብታይ፤ ልክ ራሴን ሳውቅ በአእምሮዬ ውስጥ የነበርሽው አንቺ ነበርሽ። እያንዳንዱ አጋጣሚ የቱን ያህል እንደምወድሽ ማረጋገጫ ሳይሰጠኝ አልፎ አያውቅም።" አላት በቀኝ እጅ ጥብቅ አድርጎ አቅፎ አንገቱ ስር እየሸገጣት።

"ዳግመኛ የማላገኝህ መስሎኝ ተሳቅቄ ነበር" አለችው የሰሞኑ ውሎና አዳሯ ትዝ ብሏት።

በሩ በቀስታ ሲከፈት ቀና አለች። ዐይኖቿን ማመን አቃቃት፤ የገባችው ሄዋን ነች። ዐይኖቿን አንዴ ወደ አንተነህ ደግሞ ወደ ሄዋን እያደረገች አንከራተታቸው። ሄዋንን በዚህ ዓይነት አጋጣሚ አገኛታለሁ ብላ በፍጹም አላሰበችም። ለሰላምታ ተቃቀፉ ሰላምታዋ ለፍሬ ያላትን ሰሜት ያንጸባረቅላት መሰላትና ከልቧ ደስ አላት። ስለሄዋን የነበራት ግምት ትክክል ሆኖ አገኘችው። የተንደላቀቀ ሕይወቷን ለትግል የሰጠች ወጣት መሆኗን!!

ክፍል 3
ሰደትና እስራት

የተደረገውን የቤት ለቤት አሰሳ በመቃወም የፕሮፓጋንዳ ሥራ ለመሥራት በሁሉም አካባቢዎች ዝግጅቱ ተጠናክረዋል። ለሥራው የሚያስፈልጉ ዕቃዎች በሙሉ ተሟልተዋል። ወጣት ሁሉ በሥራ ተወጠረ። ለአፍታ እንኳ አረፍ ሳይሉ ሲባክኩ ውለው ማደር ከጀመሩ ሰንብተዋል። እዚህ ቀጠሮ፣ እዛ ቀጠሮ፣ ማታ ደግሞ የተግባር ሥራ...

ቅድመ ዝግጅቱ በተጠናቀቀበት ዕለት ከቀኑ አሰር ሰዓት ላይ ፍሬሐይወት ከድካሟ የተነሳ የማቅለሽለሽ ስሜት ተሰማት። ከዚያ ስትፈትሽ አራት ብር አገኘች። በአቅራቢያው ወዳለች ኪዮስክ ተጠጋችና ለሰላሳ ጠየቀች። ለሰላሳውን ከፍቶ ሲሰጣት በአንድ ትንፋሽ ጨለጠችው። የለሰላሳውን ጠርሙስ ለባለሱቁ መስጠቷንም እርግጠኛ አይደለችም ብቻ ምድር ሰማይ ዞረባት። ሆኗ ግልብጥብጥ፣ ልቧም እንደ መከዳት አደረጋት፣ በፍጥነት ተቀመጠች። የጠጣችው ሚሪንዳ እንደፈነዳ የቧንቧ ውሃ ተረጨ ምንም ነገር በሆኗ ውስጥ ሳይቀር አስመለሳት በመጨረሻ መራራ ሀሞት ወጣ። ቀና ብላ አካባቢዋን ተመለከተች ባለሱቁ ግራ ገብቶት ይመለከታታል። "ወሀ!" አለችው በደክመ ድምፅ፣ ውሀውን ጠጣች።

ሲተረማመስ የነበረው ሆኗ የተረጋጋ መሰላት። በግንባሯ ላይ ችፍፍ ብሎ የነበረ ላብ ቀዝቀዝ ሲል ተሰማት ጠራረገችው።

"እጭይ!" አለች በረጅሙ ተንፍሳ

"ግቢና ትንሽ አረፍ በይ" አላት ባለሱቁ በሀዘኔታ። "አይ ምንም አይለኝም እግዚር ይስጥልኝ" አለች የለሰላሳውን ዋጋ እየከፈለች።

በቀጥታ ወደቤቷ ተመልሳ ገብታ አልጋዋ ላይ ከተዘረረች በኋላ ነው ሰዓቷን ያየችው። ለአስራ አንድ ሰዓት ሩብ ጉዳይ ሆኗል። አንድ ሰዓት ያህል ጊዜ አላት፣ ትንሽ ማረፍ ትችላለች። ዓይኖቿን ጨፍና ሰውነቷን ዘና ለማድረግ ሞክረች፣ ሃሳቧ ግን ሊያርፍ አልቻለም።

የሚጠብቃትም ሥራ የሚያሳርፍ አይደለም፤ በሆንም አልጋዋ ላይ ጥቂት መቆየት አለባት። አልያ ሊያማት ይችላል።

አስራ አንድ ሰዓት ተኩል ሲሆን ከተኛችበት ተነስታ ወደጓዳ ስትገባ እናቷ የተለመደ ቦታቸው ላይ ተቀምጠው ምስር ይለቅማሉ።

"እኔስ ተመልሰሽ የወጣሽ መስሎኝ ነበር" አሏት ቀና ብለው አይተዋት "ምነው? ፊትሽ ጥሩ አይደለም፤ ምን ሆነሻል?" አሏት የሚለቅሙበትን ሰፊድ እያስቀመጡ። እጭናቸው ላይ ጋደም ብላ ራሷን እንዲያሻሽት ተመኘችና ሃሳቧ ፈገግ አሰኛት።

"አረ ምንም አልሆንኩ ተኝቼ ስለተነሳሁ ይሆናል" አለች ቀልጠፍ ለማለት እየሞከረች። እናቷ የምትበላው ሰጥተዋት ተመልሰው ወደ ምስር ለቀማቸው ገቡ። እናቷ የሰጧትን እንጀራ ለመጉረስ እየሞከረች ሰሞኑን እንጀራ መጋገር እንኳን ሳታግዛቸው መቅረቷ ተሰማት።

"እማ ሰሞኑን ሥራውን ሁሉ ተውኩልሽ አይደል?" አለች ይቅርታ በመጠየቅ ዓይነት።

"አረ እባክሽ ተመስገን ነው። የሚሠራው አይጥፋ፤ ምንም አልከበደኝም" አሉ ወይዘሮ ስርጉት።

"ከነገ ጀምራ ወደመደበኛ ሥራዬ እገባለሁ፤ አግዝሻለሁ።" አለቻቸው በማረጋገጥ ዓይነት።

"ምነው ችግር አለ እንዴ? ይሄን ዙረት ልትተይ ነው?" አሏት መልቀማቸውን ቆም አድርገው።

"ከችግር ጋር መኖር ከጀመርን ቆየን አይደል?" አለቻቸው ባጭሩ።

"ምነው በብቃትሁ ምን እስክትሆኑ ድረስ ነው? እርሱ እንደሆነ ነትንቅ አላለ" አሉዋት። ከእናቷ ገፊታ ላይ ጭንቀት ተመለከተች።

"እሚ! ከድል በፊት ምን ማብቃት አለ ብለሽ?" አለችና ወደመኝታ ክፍሏ ገባች።

ክፍሉ ውስጥ ገብታ ጥቂት ቆም አለች። የቀጠሮዋ ሰዓት እየደረሰ ነው፤ በቀጠሮ የተሞላ ሕይወት። እንቅስቃሴያቸው ሁሉ ጥንቃቄ የተሞላበት ከሆነ ቆይቷል። እናም ጥቂት አሰብ አደረገችና ተስማሚ ሊሆን የሚችል ቦርሳ አውጥታ አንዳንድ ነገሮች ከተተች።

በችኮላ ልብሷን ቀየረች። ካሏት ልብሶች የተሻለውንና ምቹውን መርጣ ለበሰች። የመኝታ ቤቷን በር ቆለፈችና ከወለሉ ላይ አንዲት ጣውላ አነሳች። ከጣውላው ስር የነበረውን ጆንያ አወጣችው። ያስቀመጠችው ዕቃ በካኪ ወረቀት እንደተጠቀለለ ጆንያው ውስጥ ነበረ። ከአንድ አባል የተበረከተች ሽጉጥ ናት። ሳንቃውን እንደነበረ መልሳ በእግሯ ረገጥ አደረገችው። ራቅ ብላ ተመለከተችው በፍጹም አያጠራጥርም። ሽጉጡ ደግሞ ለሚያስፈልጋቸው ንዶች መድረስ አለበት፤ እናም ቦርሳዋ ውስጥ በጥንቃቄ ክትታ ዘጋችና ለመጨረሻ ጊዜ ራሷን በመስታወት ተመለከተች በሚገባ ዘንጣለች።

"በይ እስኪ ተጠንቀቁ። እኔንም ጨርሳችሁ አሳበዳችሁኝ። እባካችሁ ራሳችሁን ጠብቁ!" አሏት እናቷ ስትወጣ።

ከግቢ ወጥታ ታክሲ ወደምታገኝበት ጥቂት እንደተራመደች ዳንኤልን ከፊት ለፊት ሲመጣ ተመለከተችው። ብስጭት አለች መንገዱን ቀይራ ልትሄድ የምትችልበት ምንም አማራጭ መንገድ አልነበራትም።

"እንዲህ ሽክ ተብሎ ወዴት ነው?" አላት ዳንኤል ከእግር እስከራሷ እየተመለከታት።

"አመሰግናለሁ ግን ይህን ያህል የሚታይ ነው እንዴ?" አለች አለባበሷን እየተመለከተች።

"እያሾፍሽ ነው? ይልቅስ እስኪ ዛሬ እሺ በይና ልጋብዝሽ" አላት።

"አሁን እንኳን እቸኩላለሁ ስመለስ ግን መጋበዝ እችላለሁ" አለችው በፈገገታ።

"ዛሬስ በፍፁም አትሸውጃኝም የአንቺ ችኮላ አያልቅምና ዘላለም ደጅ መጥናት አለብኝ እንዴ?" ኮስተር አለ ዳንኤል።

ደቂቃዎች ባለፉ መጠን ራሷንና ቅዱስን ለአደጋ እያጋለጠች መሆኗ ተሰማት። ዳንኤል ደግሞ በወጣቱ በጠላትነት ከሚታዩ ልጆች መሀል ነው። እንድትጠነቀቅም ተነግሯታል። እርሱ ደግሞ አንዴ ችክ ካለ አይለቅም። ልቧ ጥልጥል አለችባት። ቦርሳዋ ውስጥ የያዘችውን ዕቃ አሰበችው።

"እኔ እኮ በጣም ነው የምትገርመኝ። እኔ እንድጀምርልህ ነው እንዴ የምትፈልገው? ተሸወድኩ የምትለው ነገር አይገባኝም።" አለችው። ዳንኤል ያልጠበቀው ነገር ሆኖበት ግራ ግብት ሲለው አየች። በዚህ መቀጠል ነበረባት፤ እናም ዳንኤልን እቅፍ አደረገችና ሳም አድርጋው "ስመለስ እንገናኝ" ብላ ለመልስ ጊዜ ሳትሰጠው ትታው ሄደች። ከአሁን አሁን ተከተለኝ በማለት ልቧ ድው ድው ማለት ጀመረች፤ ግን ዞር አላለችም።

ሰዓቷን ተመለከተች፤ ግዜ አላት፤ ታክሲ ካገኘች በሚገባ ትደርሳለች። ታክሲውን ወዲያውኑ አገኘችና እስጢፋኖስ ቤተክርስቲያን አጠገብ ስትወርድ አምስት ደቂቃዎች ነበሯት። ቀጠሮዋ ፍላሚንጎ ነው። ደቂቃዎቹ ይበቃታል። ራመድ ራመድ እያለች አስፋልቱን አቋረጠችና ወደ ቦሌ የሚወስደውን መንገድ ያዘች። ቀና ብላ አካባቢዋን ቃኘት ስታደርግ ከው ብላ ደነገጠች። ፍላሚንጎ አካባቢ መንገዱ ተዘግቶ አላፊ አግዳሚው ይፈተሻል፤ ይገጣበራል፤ ይገፋል...

የቀጠሮ ሰዓት ማሻሻፍ ከመቼውም ጊዜ ይልቅ አስጊ በመሆኑ በሰዓቱ መድረስ ነበረባት። "ወይኔ ቅዱስ ተበላህ!" አለች ለራሷ።

ስለቅዱስ እየተጨነቀች ደግሞ በትልቁ ቦርሳዋ ውስጥ የያዘችው ዕቃ ትዝ / አላት። ከያዘችው ዕቃ ጋር ብትያዝ የሚከተለውን ነገር ስታሰበው ሰውነቷን ዘገነናት። አንድ ነገር ላይ ርግጠኛ ነች

በምንም ዓይነት መንገድ ይሁን ከቻለች ማምለጥ ካልሆነም... ቦርሳዋን ዳበስ አደረገችው። ወደ ፍላሚንጎ መሄዷን ተወችና ወደ ስታዲየም አቀናች። ሰው ሁሉ ይራውጣል። ከፍተኛው ለመዳን የየራሱን መላ የሚመታ ይመስላል። ማንም ማንንም የሚያይ አይመስልም። የሁሉም ትኩረት መሳሪያቸውን አንግተው ዓይኖቻቸውን እያገረጠረጠ ሕዝቡን በሚያተራምሱት ወታደሮች ላይ ይመስላል።

ቀስ ብላ የቦርሳዋን ቻርኔላ ፈታችው። እጇን ወደ ውስጥ አስገባችና የውስጠኛውንም ቻርኔላ ከፈተች። አካባቢዋን በዐይኖቿ እየተቆጣጠረች ሽጉጡ የተጠቀለለበትን ካኪ ወረቀት ቀደደችው ጣቷን በሽጉጡ ቃታ ላይ አሳረፈችና ፈጠን ባለ ርምጃ ወደፊት ቀጠለች። ቢያንስ አንዱን ይዞ ነው የምትሞተው። አሻግራ ወደስታዲየም ስትመለከት አሰላው እዛም አለ። "ዛሬስ አልቆልኛል" አለች ለራሷ። በየት በኩል መሄድ እንዳለባት እንኳን አሰባ ሳትጨርስ ተከታታይ የተኩስ ድምፅና ጩኸት አካባቢውን አደበላለቀው። ፍተኛው ድብልቅልቁ ወጣ። ተኩስና ጩኸቱ ቀጠለ። አንዳንዱ ተኩሱ ወደሚሰማበት ሌላው ደግሞ ወደተኩሱ ተቃራኒ ይሮጣል።

የተፈጠረውን አጋጣሚ ተጠቅማ ነጠላ ጫማዋን ከቦርሳዋ ውስጥ አወጣችና ቀየረች። ነጠላዋንም ለበሰች። በቅዱስ ዮሴፍ ትምህርት ቤት በር ላይ አልፋ ወደ መጀመሪያ የሚወስደውን መንገድ ያዘች። በመጀመሪያ ወደ ፍላሚንጎ በሚወስደው መንገድ ተጠመዘዘች። አልፈው የመጣችው ፍተኛ እስኪሆን ሰዓት እንደማይቆይ እርግጠኛ ነበረች። ግምቷ ትክክል ነበር። የፍላሚንጎ አካባቢ ጭር ብሏል። ወደቦሌ የሚወስደውን አስፋልት አቋረጠችና በሰፈር ውስጥ መንገዶች እየተጠቀመች ወደሰፈሯ አመራች። ዕድል አልስጋቻትም አራኤል ቤተክርስቲያን በሰላም ደረሰች።

ድንገት አካባቢዋን ጩኸት ሞላው። የተለመደው ገዢዎችና የሰው ትርምስ የአካባቢውን ሰላም አደፈረሰው። በፍጥነት ተራምዳ ቤተክርስቲያን ውስጥ ገባች። አፍታም ሳይቆይ የአራኤል ቤተክርስቲያን በተደናገጡና መሄጃ በጠፋቸው ሰዎች ተሞላ። ተከታትለው አብዮት ጥበቃዎቹ ሰውን እየገፈታተፉ ገቡ። ቦርሳዋን ደበቀችና ነጠላዋን እንደተከናወነች ሠጫቱ ላይ በግንባሯ ተደፋች።

ካሁን አሁን አንጠልጥለው አንሱኝ የሚለው ስጋት ቢያስጨንቃትም ባለችበት ሁኔታ ከመቆየት የተሻለ አማራጭ የላትም። ቀስ ብላ አካባቢውን ለማየት ትሞክራለች ጥበቃዎቹ የመሰላቸውን ሰው ሁሉ እያዳፉ ይነዱታል።

ከተወሰነ መተረግመስ በኋላ አካባቢው ሰላም አገኘ። ከጥቂት ሰዎች በስተቀር ሰው ሙሉም ብሎ ወጣ። ከተንበረከከችበት ተነስታ አግዳሚው ወንበር ላይ ተቀመጠችና እንደገና ማሰብ ጀመረች። ምናልባት ሰፈር አካባቢም እንዲሁ ዓይነት አሰላ ካለ እናቷ የቱን ያህል እንደሚጨነቁ ስታስበው ደግሞ የበለጠ ተረበሸች። እንደምንም ብላ መደወልና ደህንነቷን መንገር ይኖርባታል። የሕዝብ ስልክ ያለበትን ቦታ ለማስታወስ ሞክረች፤ ልታስታውስ ግን አልቻለችም። ሰዓቷን አየች፤ ጊዜው እየመሸ ነው።

የማታውን የፕሮፓጋንዳ ሥራ አሰበችው። ከዛ አልፋ ሊፈጠር ስለሚችለው ነገር ማሰብ ግን አልፈለገችም። የእለቱን ብቸኝነቷን ጠልታዋለች። ቅዱስን አግኝታው የያዘችውን ዕቃ ሰጥታው ቢሆን ቀለል ይላት ነበር። ወደቤት ለመመለስ ከተቀመጠችበት ተነሳች።

እንደገባች ራት ለመብላት ተጣደፈች ግን ምግቡን ስትጎርሰው አፏን ደም ደም አላት። ቅዱስን ለሰክንድ እንኳ ከአእምሮዋ ልታወጣው አልቻለችም። ምግቡን አነሳችና እጇንን ታጠበች።

"በልተሽ መነሳትሽ ነው" አሏት እናቷ።

"ዛሬ ሥራ አለ" አለቻቸው ለጠየቁት ጥያቄ ሳትመልሰላቸው

ከእናቷ ጋር ከተግባቡ ቆይተዋል። መጨቃጨቁ የትም እንደማያደርስ ሰላወቁ ልጆቹ ራሳቸውን እንዲጠብቁ መምከርን ምርጫቸው አድርገውታል። "እስኪ እግዚአብሔር በሰላም ይመልሰሽ" አሏት በቀስታ።

አስቻለውን እመጣሁ ካለችበት ሰዓት በማሳለፏ በጣም ተጨንቆ ሲንቆራጠጥ አገኘችው።

"በደህናሽ ነው?" አላት እርሷ መሆኗንን ሲያረጋግጥ።

"ለዛሬ ተርፌያለሁ" አለች ቁና ቁና እየተነፈሰች "ዕቅዳችንን ሁሉ በእጃቸው ያስገቡ ነው የሚመስሉት" አለች ተስፋ በመቁረጥ ሁኔታ።

"እባክሽን አባባም መረጃ የደረሰው ነው የሚመስለው። ልክ እንደቀበሌ ጥበቃ ጋቢውን ተከናኝቦ በረንዳ ከተቀመጠ ግዜ የለውም።"

"እንዴት ይሻለናል ታዲያ? ሰፈራችን ግን ትንሽ መረጋጋት ይታይበታል፤" አለችው የገጠማትን አስታውሳ።

"አንድ አማራጭ አለን። ቆሻሻውን እንደማትጠየፊ እርግጠኛ ነኝ" አላት አስቻለው።

"ከጥይት ቆሻሻ አይሻልም ብለህ ነው?" አለች አስቻለውን እየተከተለች።

በአጥርና አጥር መሀል ባለ ቀጭን መንገድ ውስጥ ገቡ። አስቻለው ጎንበስ አለና በአጥሩ ስር ባለው የቆሻሻ ፍሳሽ መውረጃ ላይ ለውሻ መከላከያ የተወነጋገረውን እንጨት እያነሳ ወደጎን አደረገው። "በይ ነይ" አላት አስቻለው በዐይኖቹም እያመላከታት። ምንም አላመነታችም እግሯን በቀስታ ወደቦዩ ሰደደችው እግሯን ሲቀዘቅዛት ቆሻሻውን ውሀ አስባ ዝግንን አላት። ምርጫ የለም ለመሹልክ ጎንበስ ስትል ትንፋጉን በአፍና በአፍንጫዋ ገባ። እንደምንም ሾልካ ገባች። እንደገባች አስቻለውን መጠበቅ ነበረባት።

"እነጋዲሳስ?" አለችው አስቻለው ሲመጣ።

"ከመጡ ቆይተዋል" አላት።

የአስቻለው አባት በረንዳቸው ላይ ተቀምጠው ቢያመሹም፤ አንድም ወጣት ወደዚያ ቤት ዝር ሳይል መቅረቱ እርሳቸው እዛ በማምሽታቸው መሆኑን ለራሳቸው ቢነግሩትም፤ በቅጥር ጊቢያቸው ውስጥ ግን ወጣቶቹ የራሳቸውን ዝግጅት ተያይዘውታል።

ትንሿ የአስቻለው ክፍል በቀለምና በአልኮል ሽታ ታፍናለች። ፍሬሕይወትና አስቻለው እንደገቡ የአስቻለው እናት የክፍሉን በር ቆልፈው ወደሥራቸው ሄዱ። ፍሬሕይወትና አስቻለው ጊዜ ሳያባክኑ ወዲያውኑ ሥራቸውን ጀመሩ። ማርከሮቻቸውን አንስተው ተቆራርጠው በተዘጋጁት ወረቀቶች ላይ ትላልቅ ቀይ ፊደሎች መጻፍ ጀመሩ። ወንበር ላይ የተቀመጠው ዘርዳይ ቀለም በሌለው ስኪሪፕቶ ስቴንሰሉ ላይ ይቀርጻል ጋዲሳም ወለሉ ላይ በዘረጋው ጨርቅ ላይ እንዲሁ በትላልቅ ፊደላት መፈክሮች ይጽፋል።

ዘርዳይ ከወንበሩ ላይ ወደኋላ ለጠጥ ብሎ ተንጠራራና የቀኝ እጁን ጣቶች አፍታታቸው። ከኪሱ መሀረብ አወጣና እጆቹንና ፊቱን ጠራረገ። ውጭው ሙቀት ባይኖረውም የጠባባ ክፍል የታፈነ አየር ሙቀት ፈጥሮ ፈታቸውን አወርዝቶታል። ጋዲሳም ከቆራረጣቸው ጨርቆች በአንዱ የግንባሩን ላብ እየጠራረገ ቆም ብሎ በአቡጀዲው ጨርቅ ላይ የጻፋቸውን ትላልቅ ፊደላት አዘቅዝቆ ተመለከታቸው። "ኢ.ሕ.አ.ፓ ያችንፋል!" የሚለው መሐል ላይ ጉብ ብሎ ዐይን ይስባል። ከጨርቁ መሀል ለመሀል ከፍ ብሎ ደግሞ የፓርቲው አርማ በቀይ ቀለም ደምቋል። ማጭድና መደሻው በሚገባቸው መልኩ ተሰለዋል። ከማጭዱ ጫፍ ላይ መዋል ያለባት ኮከብ ግን ፈንጠር ብላ የተገነጠለች መሰለው። በርከክ አለ ኮከቧን ለማስተካከል ማርከሩን አነሳ።

ጋዲሳ ሳያስበው ድንገት መዘመር ጀመረ።

- ለዘመናት በጭቆና ማጥ
- በግፍ ሰንሰለት ታሰራ
- ጨቋኙን ልጥል
- በዝባዥን ልጥል
- ተነስቻለሁ ዛሬ
- ይኼው ታጥቄአለሁ ዛሬ...

"ኔታው ነፃ የወጣህ መሰለህ እንዴ?" አለ አስቻለው ከሚጽፈው ላይ አንገቱን ሳያቀና።

"ዳፋህ ለእኛም እንዳይተርፈን ጃል!" አለ ዘርዓይም ቀጠል በማድረግ። ጋዲሳ ድምጹን በጣም ዝቅ አድርጎ መዝሙሩን ቀጠለ

...በአንድ እንደሚነሳ ተበዝባገፍ ሁሉ
ለማያጠራጥር ድሉ
ፍጹም ነው እምነቴ
የትግሉ ነው ሕይወቴ
ልንዝ በድል ጎዳና
በወደቁት ጀግኖች ፋና

አስቻለውና ዘርዓይም ሳያስቡት አብረውት መዘመር ጀመሩ። ወፊርና ለሰለስ ያለው ድምጻቸው በዝግታ እንደሚወርድ ሙላት ውሀ ይፈሳል።

...የሕዝቡ ታማኝ አገልጋይ ነኝ
የሠርቶ አደሩ ወታደር
ብረት እነሳሁ
ለትግል ተነሳሁ
ጠላት ይፍራ ይሸበር
ያድር ባይ ልቡ ይሰበር
በሰበር አጥንቴ ቢንቆረቆር ደሜ
ላዲስ ስርዓት ልምላሜ
ፍጹም ነው እምነቴ
የትግሉ ነው ሕይወቴ...

ግድግዳው ሦስት ጊዜ ሲመታ ሁሉም ፀጥ አሉ። ሶስቱም ቀና ብለው ተያዩ፤ ተግባብተዋል። የአስቻለው እናት ድምፃቸውን ሰምተው ማስጠንቀቂያ እየሰጡ መሆኑን ለመረዳት ጊዜ የሚወስድባቸው አልነበረም።

እንደገና ወደሥራቸው ተመለሱ። ዘርዓይ ስቴንሰሉን ቀርቦ ሲጨርስ ማባገፍውን ከአልጋው ስር አወጣ። ደስጣ ወረቀቱን ወደአጠገቡ አቀረበ። የማባገፍ ቀለሙን አዘጋጀ። "አደፍርስ" ሥራውን ጀመረ። "አደፍርስ" በራሳቸው የተሠራ የማባገፍ ማሽን ነው።

በስቴንሰሉ ላይ የተቀረጸው ጽሑፍ በወረቀቶቹ ላይ እየታተመ ወጣ። ጥራቱ ዘርዓይን አስደሰተው። ከፊት ለፊቱ ላለው አስቻለው ከሩቅ አሳየው ሀትመቱን። አስቻለው ጥራቱን በማረጋገጥ ዓይነት አውራጣቱን ከፍ አድርጎ አሳየው። ጽሑፉ በወጣት ሲጉ አባላት የሚዘጋጀው ወርሃዊ የአካባቢ ጋዜጣ ነው። የጋዜጣው ስያሜ "ፍልሚያ" ይባላል። በዕለቱ የሚወጣው ርዕሰ ጉዳይ ደግሞ "የፋሽስቶች ድንፋታ በሕዝብ አመፅ ይበርዳል!!" የሚል ነው።

ከምሽቱ አምስት ሰዓት ላይ ሁሉም ዝግጅት ተጠናቀቀ። የሚበተኑት ወረቀቶች በየመልካቸው ተቀመጡ። የሚሰቀሉት ባህሮችና ባንዲራዎችም ተዘጋጁ። በአጥሮች፣ በግድግዳዎችና በአስፋልት ላይ መፈክር የሚፃፍባቸው ቡሩሾችና የቀለም ቆርቆሮዎች እንደሚመቹ ተቀመጡ። ከሌሊቱ በአስር ሰዓት ተኩል ላይ ወጥተው ተግባራዊ ሥራውን ለማከናወን መንፈሳቸውን ዝግጁ አድርገው ጋደም ጋደም አሉ።

ከጓደኛ ጋር እኩል በመድረሳቸው ፍሬሕይወት በጣም ተደሰተች። ሥራቸውን ጨርሰው እጆቻቸው ነፃ ሲሆኑና የተኩሱ ድምጽ የሌሊቱን ፀጥ ያለ አየር ሲያደፈርሰው እኩል ሆነ። ከመቅጽበት አቅራቢያቸው ወደአለው የእነአሸቱ ግቢ ገቡ። ድንገተኛ አደጋ ቢያጋጥም ተብሎ የተዘጋጀው የአገባብ መንገድ ተግባራዊ ሆነ። እሸቱ አስቀድሞ ደብቆት የነበረውን መሰላል አመቻቸና ሁሉም በፍጥነት ወደግቢው ገቡ። ሁሉም ከገቡ በኋላ እሸቱ ግንቡ ላይ ወጥቶ መሰላሉን ወደውስጥ አስገባ።

ግቢው ሰፊ ነው። በገቡበት በኩል የከብቶች ቤት አለ። ከከብቶቹ ቤት አጠገብ ያለችው የከብቶች መኖ ማከማቻ ቤት ምቹ ነበረች። እሸቱ ጓደኞቹን አስገብቶ የመኖ ማከማቻዋን ከውጭ ዘጋና ወደቤቱ ገባ። እሸቱ የሰጣቸውን ጋቢና ፍሬሕይወት የያዘችውን ነጠላ ለብሰው ጥግትግት ብለው ተቀመጡ። ጋብ ብሎ የነበረው ተኩስ ባሰበት። የውሾቹ ጩኸት ከተኩሱ ድምጽ ጋር ተደርቦ የአካባቢውን ሰላም በጠበጠው። በእያንዳንዱ ሌሊት የተኩስ ድምጽ መስማት የተለመደ ስለሆነ ማንም ከመኝታው አይነሳም።

ፍሬሕይወት እነጋዲሳን አሰበቻቸው፤ ያሉበትን ቦታና የተኩሱን አቅጣጫ ግን ማገናዘብ አልቻለችም፤ ስታሰበው ዝግንን አላት፤ ጀርዎቿን ወደ ተኩሱ አቅጣጫ አቀናች። ድንገት ተኩሱ ረጭ አለ። ከጥቂት ደቂቃዎች በኋላ ደግሞ ቀጠለ አቅጣጫውን ለመረዳት በሞከረች ቁጥር ግን ትደነግጣለች። አሰቻለው አሁንም አሁንም በፊቷ ድቅን እያለ አሰቸገራት። በማንኛውም ጊዜ ጭንቀት ሲበዛባት እንደሚሰማት ሁሉ መንፈሷ የሆነ መጠጊያ ፈለገ መጸለይ አማራት። የተከተለው ኃይለኛ ተኩስ ሀሳቧን በታተነባት። ቅዱስን አስታወሰችው። ልክ እንደ ቅዱስ በዚህ ጊዜ ቡድኑን ማረጋገጥ እንደሚጠበቅባት አሰበች።

"አይዘን!" አለች ሁሉንም እየቃኘች። በገጽታቸው ላይ የተመለከተችው ጥንካሬ እርሷን የበለጠ አጠነከራት።

ንጋቱ እየተቃረበ ነው። ያሉበት ቤት በተሠራበት ቆርቆሮ ቀዳዳዎች ብርሀን ጭል ጭል ማለት ጀምሯል። አንድ ጊዜ የተኩስ እሩምታ ተከታትሎ ወረደና ደግሞ ጸጥ አለ። የበለጠ የቀረበ መሰላቸው፤ ሁሉም ተፋጠጡ። ግማሽ ሰዓት ያህል ተቀመጡ። ተኩሱ አልተደገመም ፍሬ ልቧ ክፉኛ ፈራባት፤ እሸቱም አልዘገየም ወዲያውኑ በሩን ከፊተና "ፍጠኑ" አለ አባቱና እናቱ ሲወጡ ተመልክቶ። ከዚያ ግቢ መውጣት ግዴታ ነው። በማንኛውም ሠዓት ለከብቶች ምግብ ለመስጠት ሰው መምጣቱ የማይቀር ስለሆነ ሳይታዩ መውጣት ይኖርባቸዋል። ኩርምት ብለው ያደሩ እግሮቻቸውን ጥቂት አፍታቱና በቀሰታና አንድ በአንድ በዋናው በር ወጡ።

የንጋቱ ተኩስ ከአእምሮዋ አልጠፋ ብሏት ፍሬሕይወት ስሜቷ አሰቸገራት። ማጣራት ያስፈልጋታል። ከጃኬቷ ስር ወገቧ ላይ አሰራው የነበረውን ነጠላ ፈታችና ለበሰችው። የጠዋቱን ተኩሱ አቅጣጫ ተከትላ እነአሰቻለው ተመድበውበት ወደነበረው ቦታ ሄደች። ሰዎች ይንጫጫሉ። እግሮቿ አልታዘዝ አሏት፤ ግን መሄድ አለባት። አንዲት አርጊት ሴት ከወደግርግሩ አቅጣጫ ሲመጡ ተመለከተች፤ "እማማ ምንድነው ግርግሩ?" አለችቸው የጠረጠረችውን እንዳይነግሯ እየፈራች።

"እኔ ዝርግት ልበልለት! እነዚህ አረመኔዎች ዝርግት አድርገውታል።" አሏት በነጠላቸው ጫፍ ዐይኖቻቸውን እየጠራረጉ። የምትሆነውን

እስከምታጣ ድረስ ደነገጠች። በሩጫ ወደግርግሩ ሄደች ከመድረሷ በፊት ግን ሩጫዋ ተገታ።

"ምን ልትጨምራለት ነው የምትረገጧት?" አለችት ከወደዚያው የምትመጣ ሴት።

"ማነው፤ ምንድነው?" አለች ፍሬሕይወት። ሴትዮዋ እጇን ጥብቅ አድርጋ ያዘቻትና "አሰቻለው ነው፤ በይ አሁኑኑ ከዚህ አካባቢ ጥፊ አንድ ወጣት እንኳ እንዲተርፋቸው የሚፈልጉ አይመስሉም" አለችት።

ሴትዮዋ ትግሉን በከፍተኛ ሰሜት ከሚደግፉት የሴቶች ማህበራት አመራሮች አንዷ ነች። ለፍሬሕይወት በፍጹም ጊዜ አልሰጠችትም፤ በፍጥነት ከዚያ አካባቢ እንድትጠፋ ጎተጎተቻት። በደመናሰ የኡራኤልን መንገድ ተከትላ ሄደች። እንባዋ ዐይኖቿን አቃጠላቸው፤ ልትገታው አልቻለችም፤ ገነፈለባት።

"ለሰንቱ ተለቅሶ ይዘለቃል ብለሽ ነው ልጄ" አሏት አንዲት ሴት በአጠገባቸው ስታልፍ። ቀደም ሲል የጠየቀቻቸው ሴት ናቸው። እርምጃዋን ቀነሰ አደረገችና አብራቸው መሄድ ጀመረች።

"እማማ የሞተውን ልጅ ያውቁታል?" አለችቸው።

"እንዴት አላውቀው ልጄ? እንዴት ያለ ቅን ልጅ መሰለሽ በሰላምታ ብቻ የሚያጠግብ የተባረከ ልጅ ነበር..." እንባቸው ንግግራቸውን አላስጨረሳቸውም። ሀሳቧን ከፊት ለፊቷ የተመለከተችው ነገር ወሰደባት። አብዮት ጥበቃዎች እሳት ለብሰው እሳት ጎርሰው ወደእነርሱ አቅጣጫ ይመጣሉ። በመንገዳቸው ላይ ያገኙትን ወጣት ሁሉ እያግተለተሉ ናቸው። እፊት ፈታቸው የሚሄደው ወጣት የሚገባበት ማጣቱ በደንብ ይታያል። ምን እንደሚያደርግ ለመወሰን ጊዜ እንኳ አላገኘም፤

"ቁም!" አለው አንደኛው አብዮት ጥበቃ መሣሪያውን ወደእርሱ እያነጣጠረ። ልጁ አልቆመም በግብርና ሚኒስቴር አጠገብ ባለው መንገድ ሮጠ። አብዮት ጥበቃውም ተኮሰ፤ ልጁ በደረቱ ተዘረጋ።

ፍሬሕይወት ሳታስበው ወደልጁ አቅጣጫ መሮጥ ስትጀምር አሮጊቷ እንቅ አድርገው አስቀሯት። መንፈሷ ሁሉ ተረበሽ በጭራሽ መረጋጋት አቃታት። አብዮት ጥበቃዎቹ ትኩረታቸውን የተመታው ልጅ ሲሰበው ከሚያግተለትሏቸው ወጣቶች መሀል የተወሰኑት አመለጠ፤ በዚህ ደግሞ ደስ አላት።

ደም የለበሱ ዐይኖቻቸውን እያጉረጠረጠ አብዮት ጥበቃዎቹ መንገዳቸውን ቀጠሉና እነፍሬሕይወት አጠገባቸው ደረሱ። "ቁም! አለ የተለመደውን መሣሪያውን ደግኖ"።

"ወላጁት አምላክ! ምንድነው ጉዳዩ" አሉ አሮጊቷ እያማተቡ።

"ወዲህ ነይ ሸርሙጣ!" እንደብራቅ ጮኽ አብዮት ጥበቃው።

"በሰመ አብ ወወልድ ወመንፈስ ቅዱስ! ምነው ልጄ እንዲህ ያለው ጸያፍ ነገር ለአፍህ አይከብድህም?" አሉ አሮጊቷ በጣም ተቆጥተው።

"አርፈው ወደ ቤተክርስቲያንም ይሄዱ እርስዎን ማን ፈለገ ነይ አንቺ!" አለ ጣቱን ወደፍሬ ቀሰሮ።

"ልጄ አብረህ ውሰደኝ እንጂ ምን ይገፍ እሄዳለሁ። ከእንቅልፏ ቀስቅሼ ከቤት አውጥቼ የት እገባለሁ" አሉት በማስተዛዘን ንዴታቸውን ሁሉ ትተው። ምንም ሳይመልስላቸው አልፏቸው ሄደ። እነርሱም ወደቤተክርስቲያን ሄዱ።

ከሰዓት በፊቱ የጭንቅ ጊዜ እንደሆነ አለፈ። ሁሉ ነገር ያስጠላል። ሰው አልቅሶ ሀዘኑን የማያወጣበት፤ ለለቅሶም መብት የታጣበት ጊዜ ላይ በመደረሱ ጎዘን ያልተሰማው ሰው አልነበረም። ፍሬሕይወት ለአስቻለው አልቅሳ ሐዘኗን ባለመክፈሏ ውስጥ መረረ፤ ስሜቷን የሚጋሯትን ጓደኞቿን ልታገኛቸው ባለመቻሏም የበለጠ ተከፋች። የአስቻለውን እናት ከእእምሮዋ ልታወጣቸው አልቻለችም።

****

አንዳንዴ ከቀናት ሁሉ የተለዩ ቀናት ያጋጥማሉ። ለቅዱስ ሰሞኑ ሁሉ የስቃይ ጊዜ ሆኖበት ነው የሰነበተው፤ እቤቱ ተመልሶ ባይገባ የተሻለ እንደሚሆን ተነግሮት የተሰጠው አማራጭ መጠለያም ከአንድ ቀን በኋላ ደግሞ የሚሄድበት ሳይሆን ቀረ። በሚቀጥለው ቀን ሲያድር የሄደበት ቤትም ለመግባት አመቺ ሳይሆን በመቅረቱ ያጋጠመውን ሁኔታ ሲያስታውስ ፈገግ አለ።

ወደዛ ቤት ከመሄዱ በፊት ስለቤቱ መረጃ ቢነገረውም እንደዛ ዓይነት ሁኔታ ይገጥመኛል ብሎ አላሰበም ነበር። የተቀጠረበት ሰዓት ሲደርስ ወደተባለው ቤት ሄደ፤ የቀጠረው ሰው ሰዓቱን አክብሮ ደርሷል። መጠለያውን ካመቻቸለት ሰው ጋር ወደማደሪያው ሄዱና የውጭውን በር በተነጋገሩት መሠረት ሦስት ጊዜ መታ መታ ሲያደርገው ተከፈተ፤ በሩን የከፈተው ግን የቀጠረው ወጣት ሳይሆን አባትየው ነበሩ።

ትልቅ ነጭ ገዋን ደርበውና ነጭ ፈር ያለው ምቹ ነጠላ ጫማ ተጫምተው የሚንጎማለሉት አባት በሩን ከፍተው ያገኙትን ሰው በግልምጫ አነሱትና "ማንን ፈለግህ?" አሉት በቁጣ። የቀጠረውን ልጃቸውን ከበስተጀርባቸው ተመለከተውና "እርሱን" አለ በጣቱ እያመለከተ። ዞር ብለው ልጃቸውን ተመለከቱትና "መቼም ቅራቅንሶ አታጣ ደግሞ ይሄ ማን ነው?" አሉት ልጃቸውን። መልስ አልመለሰም በትህትና አልፏቸው ገርብብ ያለውን በር ከፍቶት ወጣ።

"ይቅርታ! ሳላስበው አባቴ ጠርቶኝ ነው" አለ ሀዘንና ጭንቀት ከገጽታው ላይ እየተነበበ።

"ይሄ እንኳ ችግር የለውም፤ ግን እንዴት መግባት ይቻላል ነው ጥያቄው" አለ ቅዱስን ያመጣው ሰው።

"አመቻችቻለሁ" አለ ልጁ ወደጓደኛው እንዲዞሩ እያመለከታቸው። ተከተሉት።

ቅዱስ በሁኔታው ምንም ግራ የመጋባት ስሜት አላሳየም። ከጥቂት ጊዜ ወዲህ ተመሳሳይ ገጠመኞቹ በርካታ ናቸው። ቅዱስን ያመጣው ሰው ከጊቧው ጓሮ እንደዞሩ ትቷቸው ሄደ።

“አይዘህምንም ችግር አይገጥምህም” አለው ልጁ ቅዱስን።

ከግቢው ጀርባ ያለችውን ትንሽ በር በቀስታ ከፈተ። በሩ የሚገኘው ከጥግ እስከጥግ በተሰሩት የሰርቪስ ቤቶች መሀል ነው። ቀስ ብለው ወደቀኝ በኩል ሄዱና አንድ ክፍል ከፍተው ገቡ። ንጹህ ክፍል ነው፤ ከፊት ለፊት ባለው ግድግዳው ጥግ አንድ የተነጠፈ አልጋ አለ፤ ከአልጋው አጠገብ ደግሞ ሁለት ወንበሮች አሉ።

“ልብስህን እስከምትቀይር እመለሳለሁ” ብሎት ወጣ ልጁ፤ መዝጊያው ከውጭ ሲቆለፍ ተሰማው። አልጋው ላይ ተጣጥፈው የተቀመጡትን ልብሶች አስተዋላቸው ፤ ሆኖም ልብሱን ለመቀየር አመነታና እወንበሩ ላይ ተቀመጠ። ጥቂት ቆይቶ ልጁ ተመልሶ መጣ።

“ለምን ልብስህን አልቀየርክም? ለአንተ እኮ ነው ያስቀመጥኳቸው” አለ ልጁ።

ቅዱስ ልብሶቹን ቀየረና ከአልጋው ጫፍ ላይ ተቀመጠ። በዝምታ ጥቂት ቆይቶ ልጁ ለመሄድ ተነሳ። “ምንም የሚያሰጋህ ነገር የለም፤ እዛች ውስጥ የሚያደረው ልጅ የኔ እንግዳ መሆንህን ያውቃል አያሳስብህ፤ በጠዋት እመጣለሁ” አለና ሄደ። ቅዱስ ልጁ ከሄደ በኋላ ብዙም አልቆየም፤ ተኛ።

ከእንቅልፉ ሲነቃ ገና ከሌሊቱ አስር ሰዓት ነበር፤ ሲነቃ የት እንዳለ ለማወቅ ጥቂት ማሰብ ነበረበት፤ በኋላ ትዝ አለው። የቤቱ ውስጥ በጣም ጸጥ ያለ ነው፤ ከውጭ ግን አልፎ አልፎ የሰዎች ንግግር ይሰማል። ጊዜው በጣም ተጎተተበት፤ ሰዓቱን ለማየት ሞከረ ገና አስራ አንድ ሰዓት ተኩል ነው፤ ተገባበጠ። ድንገት በሀሳብ ተሳፍሮ ያን ግቢ ትቶ ጭልጥ አለ። ሁልጊዜም ጥቂት ጊዜ ሲኖረው እንደሚያደርገው ሁሉ በሀሳብ ከእናቱ ጋር ተገኘ። እንደወትሮአቸው ሁሉ ሲያዩት ተንሰፈሰፉ፤ የሚይዙትና የሚጨብጡት ጠፋቸው። ግንባሩን፣ ጉንጨንና አንገቱን ሳሙት፤ እንደልጅነቱ እራሱን አሻሹት... እናቱ ካያቸው ጊዜ ወዲህ በጣም አርጅተው፤ ጉስቁልናቸውም ጨምሯል... “ወይኔ!” አለ ሳያስበው።

በቀጽበት ደግሞ ቀዝቃዛ ውሃ ተደፋበትና “ዓ መንፈስ ርኩስ በስሙ ለእየሱስ ክርስቶስ...” የሚል ድምጽ ተሰማው፤ ቀዝቃዛው ውሀ እንደገና ተረጨበት።

“እርስዎ ግን መቼ ነው ከተንኮል አለፍ ያለ ሀሳብ የሚያሰቡት?” የሚል ድምጽ ተከታትሎ ተሰማው። የልጁ ድምጽ ነው።

“ሥራዬ መሆኑን ዘንጋኸው? ኃይለ አጋንንትን መቃወም ነው ሥራዬ” አሉት ቀዝቃዛውን ውሀ የረጨት ሰው።

“በሉ እሽ ለሰጡት አገልግሎት ይህችን ይያዙና ይውጡ፤ ለአንድ ሰው ነግረው ብሰማ ግን...”

ሰውየው መውጣታቸውን ሲያረጋግጥ ቅዱስ የተሸፈነበትን ልብስ ገለጠና ልጁን አየው።

“ተንኮል በመሥራት ብቻ የሚኖር ሰው ገጥሞህ ያውቃል?” አለው ልጁ። ቅዱስ መልስ አልሰጠውም ልብሱን በፍጥነት ለባበሰና ለመውጣት ዝግጁ ሆነ። በገባበት የኃሮ በር እንዲወጣ ከፍቶለት ለስንብት ሲጨብጠው ከተጠቀለሉ ብሮች ጋር ጨበጠው። ቅዱስ ቀና ብሎ ተመለከተው፤ አመለካከቱ ጥያቄ ነበረበት።

“እባክህን እምቢ አትበልኝ” አለ ልጁ ልብ በሚነካ ሁኔታ። ተቀበለውና “እመሰግናለሁ” አለው። ልጁ በሩን ቆልፎ ሲገባ ቅዱስ ደግሞ የሚቀጥለውን ምሽት የት እንደሚያሳልፍ እያሰበ ነበር። የማይቀረው ምሽት የራሱን ታሪክ ይዞ እስከሚመጣ ድረስ ሥራውን መሥራት አለበት። የዕለቱን ተግባራት ለመፈጸም የመጀመሪያው ቀጠሮ ከጠዋቱ ሁለት ሰዓት ነው፤ እስከህ ያለውን ጊዜ ለማሳለፍ በአቅራቢያው ወዳለው ቤተክርስቲያን አመራ።

ቀኑ ምንም እንኳ ስጋትና ውጥረት የበህበት በሆነ ከሌሊቱ ፈጥኖ ያልፋል። በየመንገዱ በሚያጋጥሙ ያልተጠበቁ አጋጣሚዎች ምክንያት የሚሰናከሉ ቀጠሮዎች እየበረከቱ ቢሄዱም ተለዋጭ ቀጠሮዎችን የመጠቀም ልምድ በመኖሩ ለማካካስ ጥረት ይደረጋል። ቅዱስ ከሰዓት በፊት ከነበሩት ቀጠሮዎች አብዛኛዎቹን ተሳክተውለት

ሲያጠናቅቅ ሁለት ቀጠሮዎች ተበላሽተውበታል። ረሀብ ተሰማው፤ ጠዋት ልጁ የሰጠው ገንዘብ ትዝ ሲለው ጥሩ ምግብ የመመገብ ፍላጎት አደረገበት። ሳይቆጥር ወደኪሱ የከተታቸውን ብሮች አወጣና ቆጠራቸው፤ ከግምቱ በላይ ሆነበት። “አምስት መቶ ብር!” አለ ለራሱ።

ሰዓቱን ተመለከተ፤ ከሰዓት በኋላ ከፍሬሕይወት ጋር ያለው ተለዋጭ ቀጠሮ ገና ነው። ስታዲየም ዙሪያ ካሉ ምግብ ቤቶች ወደ አንዱ ገባና ምግብ አዘዘ። ምግቡ እስኪመጣለት ድረስ በሀሳቡ የማታ ማደሪያውን ያሰላሰል ገባ።

ሀሳቡን ሳይጨርሰው ያዘዘው ምግብ ቀረበለት። ከምግቡ ላይ ገና ሁለት ጊዜ እንደጎረሰ አካባቢው ትርምስምሱ ወጣ። ድንገተኛ አሰሳ ነበር፤ ወታደሮቹ ዐይኖቻቸውን እያገረጠረጡ ሰውን ያተራምሱት ገቡ። ቅዱስ ከተቀመጠበት ቦታ ትይዩ ተቀምጠው የነበሩት ሰዎች ተደናግጠው የወታደሮቹን ሁኔታ በመከታተል ላይ ሳሉ “እጅ ወደላይ” አላቸው አንደኛው ወታደር። ከየት እንደተተኮሰ ያልታወቀ ጥይት ወታደሩን ከመሬቱ ላይ አነጠፈው። አካባቢው ቀውጦ ሆነ፤ ምግብ ቤቱ ወደጦርነት አውድማነት ተለወጠ።

ቅዱስ ወገቡ ላይ የነበረችውን ሽጉጥ ዳበስ አደረገና ሊያስወጣው የሚችል በር ፈለገ። ከመጠጥ መደርደሪያው በስተጀርባ ያለው በር ገርብብ እንዳለ ነው። እቤቱ ውስጥ ያለው ሰው ይተረማመሳል፤ ሶስት ጊዜ ተራመደና ቅዱስ እመደርደሪያው አጠገብ ደረሰ፤ ተኩሱ ከፊትለፊት በኩል ተደጋገመ፤ የቤቱ ውስጥ የበለጠ ተተረማመሰ። እንድ ወታደር ዓይኖቹን በቅዱስ ላይ አፈጠጠበት፤ ሌላው ደግሞ “እዳትንቀሳቀስ! ቁም” አለው። ቅዱስ እጁን እወገቡ ላይ ባለችው ሽጉጥ ላይ አስተካከለ፤ ወታደሩ ጠመንጃውን አነጣጠረበት። ቅዱስ ለራሱም በገረመው ፍጥነት ሽጉጡን አውጥቶ ባፈጠጠበት ወታደር ላይ አነጣጠረ፤ የሽጉጡን ቃታ ሳበው... ወታደሩ ሲወድቅ አየው... ገርብብ ባለው በር ለመውጣት ሮጥ አለ ቅዱስ። እበሩ ላይ ከመድረስ በፊት ግን ተቀደመ፤ ጀርባው ላይ በጥይት ተመታ።

ከዚያ በኋላ የሆነው ነገር ሁሉ ቅገጥ ነበር፤ ዝብርቅርቅ ያለ ቅገጥ። ቅዱስ በዝብርቅርቁ ሀሳቡ ውስጥ እናቱ ጉልህ ሆነው ታዩት፤ ተጎሳቁለዋል፤ አርጅተዋል...

****

ዛሬ ሚሚ በጊዜ ነው ከሥራ የተመለሰችው። ስትገባ እናቷንና ሮቤልን ሰላም ካለች በኋላ “ፍሬ አልመጣችም እንዴ?” አለችው ሮቤልን።

“አሁን ነው የወጣችው” አላት ሮቤል።

ሚሚ ወደመኝታ ክፍሏ ገብታ ቦርሳዋን አላስቀመጠችውም፤ እክፍሉ መሀል ቆመች። ግራ ግብት እንዳላት ነች፤ ምስቅልቅል ያለ ስሜት አእምሮዋን ተቆጣጥሮታል።

“ሚሚ” ብለው ተጣሩ እናቷ።

“እመት” አለችና ቦርሳዋን አልጋው ላይ ወርውራ ወደእናቷ ሄደች።

“መክሰሽን ብይ እንጂ፤ ምነው ገብተሽ ቀረሽ?” አላት እናቷ።

“ይቅርብኝ እባክሽ እማ፤ ልመጣ ስል ነው ሻይ የጠጣሁት” አለቻቸው። ውሸቷን ነው፤ ዛሬ ምሳዋንም ሳትበላ ነው የዋለችው።

ተመልሳ ወደመኝታ ክፍሏ ገባች። ውሎዋን መርሳት አልቻለችም፤ እንዴት ፈታኝ ዕለት ነበር? በመጨረሻው ግን ተሳክቶላታል፤ የተፈለገውን ሰነድ ከአገር ግዛት ጽሕፈት ቤት አውጥታ ለሚመለከተው ሰው አቀብላ ነው ወደቤት የመጣችው። ተልዕኮው ከተሳካ ለጋርቲው ትልቅ ስኬት ለመንግሥት ደግሞ ትልቅ ውድቀት ነው። ቢሳካም ባይሳካም ሚሚ ከእንግዲህ አዚያ አካባቢ መታየት አይደለም ያለችበት ቦታም ሊታወቅ አይገባውም። በሌሊት አዲስ አበባን ለቃ መውጣት አለባት።

ከአዲስ አበባ ለመውጣት የሚያስችላት ማንኛውም ሁኔታ ተመቻችቶላታል። ጫፍ ላይ ስትድርስ ግን መንፈሷ እርብሽ ብሎባታል፤ እንዴት አድርጋ ነው እናቷን፤ እህቷንና ወንድሞቿን ትታ የምትሄደው? አልጋዋ ላይ በጀርባዋ ተዘርግታ ጣሪያው ላይ አፈጠጠች፤ ድንገት አንድ መዝሙር በጀርታ ተሰማት።

“ፋና ተሰማራ ፋኖ ተሰማራ እንደ ሆቹሚኒ እንደ ቸጉኼራ...” በውስጧ ዘመረችው።

በሀሳቧ የአሲምባ ተራራን ተመለከተች፤ ወጣችው ወረደችው፤ ራሷን እዚያ ካሉ ተዋጊዎች እንደአንዳቸው አድርጋ አየች፤ ከእርሷ በሬት በርካቶች መሄዳቸውን ሰምታለች። መንፈሷ ሲጠነከር ተሰማት።

“ልልፈሰፈሰማ አይገባኝም!” አለች ለራሷ።

ተነሳችና ዕቃዎቿን ማዘጋጀት ጀመረች። በመጀመሪያ ወረቀቶቿን አንድ በአንድ እያወጣች መቃጠል ያለባቸውን ለየች፤ ከዚያ ደግሞ ልብሰቶቿን ማውጣት ጀመረች፤ ከሁለት ልብስ በላይ እንደማያስፈልጋት ተነግሯታል። ለመንገድ ሊሆኑ የሚችሉ ሁለት ሱሪዎችና ከላይ የሚለበሱ ካናቴራዎች መረጠች። በቃ! አንድ ጠዋት ስትወጣ የምትደርበው ወፈር ያለ ጃኬት ይዛለች...

“ሚሚ” አለች ፍሬሕይወት ወደእርሷ እየመጣች።

“እመት!” አለችት ሚሚ ወረቀቶቿን ላስቲክ ውስጥ እየከተተች።

“በደሀና ነው የፈለግሽኝ?” አለች ፍርዩ ቆም ብላ ሚሚን እየተመለከተችት።

“ደሀና ነኝ...” አለች ሚሚ፤ አባባሏ የሆነ ቅላጼ አለው።

“አይመስልም!” አለች ፍሬሕይወት ድምጿን ዝቅ አድርጋ።

“መሄዴ ነው ፍሬ” አለች ሚሚ ትቷት የነበረው መረበሽ እንደገና እየተሰማት።

“የት?” አለች ድንገት፤ ጥቂት አሰብ ስታደርግ ይህን ጥያቄ መጠየቅ አያስፈልጋትም ፍሬሕይወት፤ ከቅርብ ጊዜ ወዲህ የብዙዎች የፖለቲካ ሰዎች ከአዲስአበባ መሄድ እየተለመደ ነው። ራሷን ግን ማረጋገጥ አለባት። ሚሚ ልጅ ናት የታናሿ ታናሽ፤ ግን ግድ ነው፤ ብዙዎች ሄደዋል፤ ከዚያም በላይ ተሰውተዋል። ስለዚህ ሚሚን ልታበረታታት ይገባታል። እራሷን አረጋጋችና

“ፈራሽ እንዴ ታዲያ?” አለችት ኮስተር ብላ።

“ሳይሆን እማዩን...” አለችና አንጠልጥላ ተወችው።

“እሱ ልክ ነው። ግን ባትሄጁስ የሚከተለው ምንድነው? ለእማዩ “ልጅ ተገደለች” ከማለት “ሄደች” ማለት ይቀላታል” አለችት።

“ልነግራት ግን አልችልም” አለች ሚሚ ቀስ በቀስ የተረበሸ ስሜቷ እየተረጋጋላት።

“መንገር አይጠበቅብሽም” አለችት ፍሬሕይወት የበለጠ ተረጋግታ።

ሚሚ አንገቷ ላይ ተጠመጠመች፤ ተቃቀፉ። ሁለቱም ላለማልቀስ ጥረት እያደረጉ ባሉበት “እናንተ ልጆች!” የሚለው የእናታቸው ድምጽ ገላገላቸው። “ምን እያደረጋችሁ ነው? ራት መብላት አልፈለጋችሁም?” አሉ እናታቸው። ሚሚና ፍሬሕይወት ተከታትለው ወደሳሎን ገቡ።

ፍሬሕይወት ስሜቷን ለመሸፈን ያደረገችው ጥረት ውጫዊ ገጽታዋን ቢቀይረውም ውስጧ ግን እንደተረበሸና በሀሳብ እንደተወጣጠረ ነው። አስቻለውን ከሀሳቧ ልታወጣው፤ ስለነዘርአይም ማሰቧን ልታቋርጥ አልቻለችም። አሁን ደግሞ የሚሚ ነገር ተጨመረበት፤ ሞትና ሰደት እየተበራከተ መሆኑ አሳሰባት።

****

“ሰብሰባውን የምናደርገው የት ይሆን?” አለ በላይሁን እያደር እየተፈጠረ ያለውን ሁኔታ በአእምሮው እያመላለሰ። ሰብሰባዎችን ማካሄድ ከባድ እየሆነ ሄዷል። ጠንካራ የነበረ የመተማመን መንፈስ ቀስ በቀስ እየተሸረሸረ መጠራጠር በቦታው እየተተካ ሲሄድ አስተውሏል።

አንተነህ ድቅን አለበት፤ የሆነውን ነገር መቀበል አልቀጥልህ ቢለውም በመዋቅሩ የደረሰውን መረጃ ያለማመን የተሰጠውንም ኃላፊነት አለመቀበል አልቻለም። ባገኘው አጋጣሚ ሁሉ ግን የአንተነህን ሁኔታ ከማንላት አይቆጠብም።

“ዓለም የሀሳብ ልዩነት ሊኖረው ቢችል እንኳን በምንም መልኩ በጠላትነት ሊቆም አይችልም” ይላል ሁሉ ጊዜ ጉዳዩ ከተነሳ። ያም ሆነ ይህ ዓለም ከዞን ኮሚቴ ሰብሳቢነቱ ተነስቶ በአንድ ለአንድ ግንኙነት እንዲቆይ ተወስኖ ቦታውን በላይሁን እንዲይዝ ሆኗል።

በተቻለ መጠን የሰብሰባ ቦታዎችን መቀያየር እንደሚያስፈልግ ታምኖበታል። የነበሩት የሰብሰባ ቦታዎች ከፓርቲው ጋር የሀሳብ ልዩነት ፈጥረው የተለዩት አባላት በሙሉ ያውቋቸዋል፤ ሌሎች አዳዲስ ቦታዎችን ለማግኘት ደግሞ ጊዜው አያመችም። በላይሁን አዲስ የሰብሰባ ቦታ ለማግኘት በሀሳቡ ሲማስን አእምሮው ብጥብጥ አለበት። ዛሬ የሚሰበሰቡበትን ቦታ የሚጠቀሙበት ለመጨረሻ ጊዜ እንደሚሆንም ተወስኗል። እንደምንም ብሎ አንድ ለመሰብሰቢያ ሊሆን የሚችል ቦታ በአእምሮው ብልጭ አለለት። ደስ አለው።

“እርስ በእርስ መጠፋፋት ሊመጣ ይሆን እንዴ?” እያለ ራሱን የሚጠይቅባቸው ጊዜያት እየበዙ መጥተዋል። በአንዳንድ ሁኔታዎች የታዘባቸው ክርር ያሉ አስተያየቶች ስጋት ላይ ይጥሉታል “በፍጹም!” ይላል ደግሞ እንዲህ ዓይነቱ ሁኔታ እንዲፈጠር የማይፈልጉ ብዙዎች መሆናቸውን ያስብና።

በዛሬው ሰብሰባ ትላልቅ ውሳኔ የሚፈልጉ አጀንዳዎች ላይ መነጋገር አለባቸው። ስለአጀንዳዎቹ ሲያስብ ዳንኤል ትውስ አለው። አንዱ የመወያዩ አጀንዳቸው የዳንኤል ጉዳይ ነው። ስለዳንኤል ያልደረሰ መረጃ የለም ለአካባቢ ወጣቶች መገደል፤ መታሰር እንዲሁም

ለበርካታ ወጣቶች መሰደድ ምክንያቱ እርሱ እንደሆነ የሚገልጹ መረጃዎች ከተለያዩ ኮሚቴዎች ቀርበዋል። እናም በዳንኤል ላይ መወሰድ ስለሚገባው እርምጃ ተነጋግሮ የውሳኔ ሀሳብ ማሳለፍ ይጠበቃል። ለዳንኤል ያለው ስሜት ይህ ነው የሚለው አይደለም፤ ከዱርውም ቢሆን ፍቅርም ሆነ ጥላቻ የላቸውም። ግን ከቅርብ ጊዜ ወዲህ እየጠላው መጥቷል፤ ፖለቲካን ከግል ፍላጎቱ ጋር አጣምሮ መረማመጃ ማድረግ በተለይም ለብዙ ወጣቶች ሞት ስጋትና ስደት ምክንያት መሆኑ አበሳጭቶታል።

በላይሁን ሰዓቱን ተመለከተ፤ ጊዜ አለው፤ ፍሬሕይወትን ማግኘት ይችላል። እቤት ከገባ ስንት ቀናት እንዳለቶ አሰበና የእናቱ ጭንቀት ተሰማው፤ ግን እየደወለ ደህንነቱን ይነግራቸዋል። አንዳንዴ አባቱ ቢሮ እየሄደ ያገኛቸዋል። ስልኩን ደወለ፤ ስልኩ ለወትሮው በፍጥነት ነው የሚነሳው፤ እናቱ እስልኩ አጠገብ ተቀምጠው የሚጠብቁ ይመስለዋል። አሁን ግን ጥቂት ዘግቶት አለበትና ልቡ ፈራ። ስልኩ ሊዘጋው ሲል ተነሳ፤ እናቱን አገኛቸው።

“ምነው እማ የት ሄድሽ” አላቸው እናቱን።

“አረ የትም አልሄድኩ ወደጓዳ ገባ ብዬ ነው” አሉት

“ፍሬ አለች?” አላቸው አስከትሎ

“የለችም፤ ጠዋት እንደወጣች ነው” አሉት

“አይይ!” አለ ሳያስበው።

“ምነው? ደህና አይደለህም እንዴ?” አሉት እናቱ ደንገጥ ብለው።

“እኔ ደህና ነኝ እርሷን ግን እንድትጠነቀቅ ንገሪያት” አላቸው።

የፈራቸውን ጥያቄዎች አልጠየቁትም “እሺ እስኪ” አሉ እናቱ።

ስልኩን ሲጨርስ ሀሳቡ ወደሰብሰባው ሄደ። በሰብሰባው ሊቀርቡ የሚችሉትን መረጃዎች አሰባቸው፤ መረጃዎች በሙሉ ተሰፋ

የሚያስቆርጡ ከሆኑ ሰንብተዋል፤ አንድ ወር ባልሞላ ጊዜ ውስጥ ሞቱ፤ ታሰሩ እና ጠፉ የተባሉትን አባላት ቁጥር ሲያስበው ልቡን ከበደው። ከአዲስ አበባ እንዲወጡ ሁኔታዎች እንዲመቻቹላቸው የሚቀርቡ አባላት ቁጥር ከአቅም በላይ ሆኗል። በየጊዜው ከፍተኛ ትኩረት እየተደረገባቸው መሆኑ የሚነገራቸው አባላትም እንዲሁ ተበራክተዋል። እናም ማን ምን ሁኔታ እንደሚያጋጥመው ማወቅ አይቻልም፤ ሁሌም በተንጠንቀቅ መንቀሳቀስ ግድ ሆኖአል።

ስብሰባ ቦታ ሲደርስ ሄዋንና ሌላ አንድ ሰው ቀድመውታል። ሄዋን አንተነህ ጋር ባላት የቀረበ ግንኙነት ምክንያት በቅርብ ክትትል እንዲደረግባት ተወስኗል። ሄዋንም በተወሰነው ውሳኔ ደስተኛ አልነበረችም። ከበላይሁን ክተል ብሎ አንድ አባል ደረሰ። ስብሰባው ላይ መገኘት የነበረበት አንድ ሌላ ሰው ዘግይቷል፤ እናም በሁሉም አእምሮ ውስጥ ጥርጣሬ ተጫረ፤ ፈጠን ብለው ተነጋግረው ከዚያ ቦታ መሄድ ነበረባቸው።

ፈጣን የሆነ ስብሰባ አካሂደው፤ ሊያደርጉ የሚገባቸውን አድርገው፤ የሚቀጥለውን የስብሰባ ቦታና ጊዜ ወሰነው ተለያዩ። በላይሁን ወደሚቀጥለው ቀጠሮው መሄድ ነበረበት፤ ግን የቀጠሮው ሰዓት ገና ነው። ጊዜውን የሚያሳልፍበት ነገር እያሰላሰለ እግሩ ወደመራው ተራመደ።

* * * *

ተስፋ መቁረጥ ቢከባትም፤ ሁሉን ነገር መጥላት ብትጀምርም ፍሬኤይወት ከቅዱስ ጋር ወደ አላት ተለዋጭ ቀጠሮ መሄድ አለባት። በተሰበረ ልብ ብትሆንም በሰዓቱ ደረሰች፤ ቅዱስ ግን የለም። ልቧ የበለጠ ፈራባት፤ የቅዱስን ደህንነት ተጠራጠረች። አስር ደቂቃዎች አለፉ፤ ከዚያ በላይ ግን መቆየት አደገኛ ነው። መንገድ ለውጣ ወደሰፈር ተመለሰች። ገጽታዋ ተስፋ መቁረጧን የሚለፍፍ መሰላት። ቅዱስ የት እንደደረሰና ምን እንደገጠመው አላወቀችም፤ በላይ እንደወጣ አልተመለሰም፤ አስቻለው ሞቶ አስከሬኑ እንኳ እንዳይነሳ ተክልክሎ ባሳደጉት ሰዎች ደጅ ለብዙ ሠዓታት መቆየቱን ስታስበው ይዘገንናታል ። የአስቻለው እናት ድቅን

አሉባት። እንባዋን መቆጣጠር አቃታት። በዚህ መሪር ሀዘን ወቅት አጠገባቸው ሆኖ ልታጽናናቸው ብትችል ምን ነበረበት።

ገና የግቢውን በር ስትገባ የበላይሁን እናት ጠሯት። "በላይ ደውሎ ነበር" አሏት አጠገባቸው ስትደርስ።

"ምን አለ?" አለቻቸው ቸኮል ብላ።
"ተጠንቀቂ በያት አለኝ" አሏት በቀስታ። ግራ ግብት እንዳላት ወደቤት ሄደች።

እንባዋ እንዲወርድና እጅይ እንድትል ፈለገች፤ ማልቀስ ግን አልቻለችም። ሲያስቸግራት የነበረው እንባዋ የት እንደገባ አጣቸው። ሀሳቧ ሳታዘው ስለድርጅታዋ ሥራ ማተራመስ ገባ። የሚከተለው ነገር ምን እንደሆነ ለመገመት የሚያዳግት ነው።

"ከዚህ በኋላ ከማን ጋር ነው የምሠራው? አብረውኝ ከነበሩ የኮሚቴ አባላት የቀረነው ሁለት ብቻ ነን፤ ከበላይ አካል ጋር የነበረን ግንኙነት መቋረጡ ነው..." ከራሷ ጋር እያወራች እናቷን ወደምታገኝበት ማድቤት ገባች። ከእናቷ ጋርም ብዙ አልቆየችም።

በጊዜ ነው የተኛችው፤ እንቅልፍ ሲወስዳት አልታወቃትም። ገና ሌሊቱ ሳይጋመስ ነቃች። ሌሊቱ በጣም ረዘመ፤ የተለመደው የተኩስ ድምጽ ግን አይሰማም፤ ቅፍፍ ያለ የብቸኝነት ሌሊት ሆነባት። ሊነጋጋ ሲል እንደገና እንቅልፍ ወሰዳት። ከጠዋቱ ሶስት ሰዓት ላይ እናቷ ሲቀሰቅሷት በድንጋጤ ተነሳች።

"የሚፈልግሽ ልጅ አለ" አሏት እናቷ፤ እናቷም እንደእርሷው ተስፋ መቁረጣቸውንና መሰላቸታቸውን ድምጻቸው ይናገራል።

ልጅን ስታየው ክው ብላ ደነገጠች። የአንተነህ መላክተኛ ነው። መልዕክቱን ነግሯት በጥድፊያ ተመልሶ ሄደ። አንተነህን ለስንት ቀናት ሙሉ በሙሉ ከአእምሮው እንዳወጣቸው ስታስበው ለራሷም ገረማት። "ግን እንዴት ጩካኝ ነኝ?" አለች ለራሷ "ቁስሉ እንዴት ሆኖለት ይሆን?" ከቤት መውጣት መቻሉም ደነቃት ልታየው

ቸኮለች። ደግሞ ምንም ሳንቲም የላትም፤ እናቷን ጠየቀችና አስር ብር ሰጧት።

"ደግሞ ወዴት ልትሄጃ ይሆን? መቼም አያርማችሁ" አሏት ብሩን እየሰጧት።

"አልቆይም እማ ቶሎ እመጣለሁ" አለችና ወጣች።

ብሔራዊ ትያትር አጠገብ ከታከሰ ወርዳ መለስ አለችና በብሄራዊ ባንክ አጠገብ ወደ ጎማ ቁጠባ ሚወስደውን መንገድ ያዘች። ልቧ ስትመታ ተሰማት፤ ጥቂት እንደተራመደች ቆም ብላ አካባቢውን ተመለከተች፤ እንደገና ራመድ ደግሞ መልክት አደረገች። በአዲስ አበባ ትምህርት ቤቶች ጽ/ቤት አጠገብ ባለችው ጠባብ መንገድ አንተነህን ብቅ ሲል አየችው። ፍርሀቷ ሁሉ በአንድ ጊዜ ለቋት ደስታ በደስታ ሆነች፤ እንዴት እንደሮጠችና አጠገቡ እንደደረሰች አልታወቃትም። አጠገቡ ስትደርስ በእጁ ሲያመለክታት ነው ቁስሉን ያስታወሰችው።

ከአንተነህ ጋር ተያይዘው ወደ ጎማ ቁጠባ አቅጣጫ ሄዱ። "ከሁሉ በፊት" አለና የሆነች ወረቀት ከኪሱ አውጥቶ አስጨበጣት "ግንኙነት ተቋርጦብኻል አይደል?" አለና ጠየቃት። መቋረጡን ነገረችው፤ ድርጅታዊ አወቃቀፍንና የመረጃ ፍሰቱን እያደነቀች በሀሳብ ጥርግ አለች። ቅዱስ የሆነ ችግር እንደገጠመው ገባት።

"ፍርዩ በሀሳብሽም ቢሆን ትተሽኝ እንድትሄጃ አልፈቅድም" አለ አንተነህ በሀሳብ መመሰጧን ተመልክቶ።

"የትም አልሄድኩም ምንስ መሄጃ አለኝ ብለህ ነው?" አለችው። በአንተነህም ገጽታ ላይ ርቆ የመሄድ መንፈስ እያየች ነው። ፊቱ እንደመገርጣት ብሏል ድክም ያለውም ይመስላል።

"ሳይድንልህ ነው የተነሳኸው አይደል?" አለችው።

"ምን መጻን አለ ፍርዩ?... አንጠልጥሎ ተወው። በውስጡ አንጻች ነገር እየተመላለሰ መሆኑ ይታወቃል" ግን ደግሞ አጥብቃ መጠየቅም

የለባትም። ልታውቀው የሚገባ ነገር ከሆነ እንደሚነግራት እርግጠኛ ነች።

"ፍርዩ" አላት አንተነህ ሳታሰበው።

"አቤት አንተነህ" አለች በፍጥነት።

"አንድ ቦታ ብንቀመጥስ?" አለ ሀሳቡ ግን አሁንም ርቆ እንደተጓዘ ነው። ሰዓቷን ተመለከተች እናቷ የቱን ያህል እንደሚሰጉ አሰበችና አቅማማች።

"ቦታ እንዳውም እሺ በይኛና ነገ አብረን እንደር" አላት ግቅግግቷን ተመልክቶ። ድንግጥ አለች።

አልመለሰችለትም በሰንጋ ተራ በኩል ወደተገባፈ ፅድ የሚወሰደውን መንገድ ይዘው በፀጥታ ተጓዙ። አገሩ የተወረረ ይመስላል። እነርሱንም ዝምታው ተጋብቶባቸው ዝም ብለዋል። አንተነህ ቆም አለና ትኩር ብሎ እያት። ብቻ የሆነ ነገር እንደሚያስጨንቀው ግወቅ ቀላል ነው።

"የተለየ ያሰጨነቀህ ነገር አለ እንዴ ጨነቀኝኮ አንተነህ?" አለችው።

"ምን የማይጨንቅ ነገር አለ ፍርዩ ለግንኛውም አሁን ወደቤት ሄጃ፤ የነገ ግታውን እሺ እንደምትይኝ በማመን..." አሁንም ትኩር ብሎ ተመለከታት። ምንም አላቅማማችም ተሰማችለት። በአንድ እጅ በሰስት አቀፈና ሳማት።

"በጣም እወድሻለሁ ፍርዩ እንዳጣሽ አልፈልግም" አላት በጀርዋ። ለአንተነህ ልቧ ደማችለት፤ ልትገታው የግትችለው ሀዘን ልቧ ውስጥ ገባ።

"ነገ መገናኘት ይኖርብናል። መነገር የሚችል ከሆነ እንድትነግረኝና ጭንቀትህን እንድካፈልህ እፈልጋለሁ። በጣም እወድሃለሁ" አለችው እርሷም።

"ተጠንቀቂ" አላት በመጨረሻ ሲሰነባበቁ። ግራ ግብት እንዳላት ወደቤቷ ተመለሰች። አንተነህ ለምንም ነገር የማይሰጋ የሚመጣው ነገር ሁሉ ቢመጣ ጭንቅ የሌለው ዓይነት ሆነባት። ያልዳነ የጥይት ቁስል ይዞ ራሱን ለመደበቅም ብዙ ጥረት ሳያደርግ በእግራቸው ያን ያህል መንዛቸው ለፍሬሕይወት እንቆቅልሽ ሆነባት። ለማንኛውም ምንም ሳያጋጥማቸው በመቅረቱ ደስ ብሏታል፤ በሰላም እንዲገባም ተመኘችለት።

*****

እንቅስቃሴያቸው ሁሉ የወትሮው ፍጥነት ተለይቶታል፤ ቀስ በቀስ ሞራላቸው እየወረደ መጥቷል። ፍሬሕይወት ብዙ ቀጠሮዎች አልነበሯትም፤ በጊዜ እቤት ገብታ ከእናቷ ጋር ሥራ መሥራት ጀመረች። ወደአመሻሹ ላይ በላይሁን ስልክ ደውሎ ጥሩ ሁኔታ ውስጥ ያለመሆኑን ነገራትና "ነገ በጠዋት እማማ የምትሰጥሽን ገንዘብ ይዘሽልኝ" አላት። ስሜቷ የበለጠ ተመሰቃቀለባት።

ነገ የራሱን ምስቅልቅል አስከትሎ ዛሬ ሆነ። በላይሁን የቀጠራት ቦታ ሂዳ ገንዘቡን ሰጠችው። "እባክሽን ተጠንቀቂ ፍሬ" አላት በላይሁን እንደተገናኙ። ፍሬሕይወት አንተነህ በሰጣት ኮድ የምታገኘውን ሰው ለማግኘት ሰዓት እንዳያልፍባት ከበላይሁን ጋር አብረው መጻዩት አልቻሏትም። "በተቻለህ ሁሉ ራስህን ጠብቅ" አለችው አርሷም ስትለየው።

ቀጠሮዋ እስጢፋኖስ ቤተክርስቲያን ነው። አለባበሱም ቦታውን እንዲመስል ተደርጓል። ጥቁር ጥለት ነጠላዋን ንጥል አድርጋ ለብሳና ጥቁር ሻሽ ሽብ አድርጋ የሰኔ ጎልጎታዋን ገልጣ ከቤተክርስቲያኑ በር በስተቀኝ ካለው ሰዕል ፊት ተቀመጠች። ወዲያውኑ ሰፋ ያለ ኮት የለበሰና ካኪ ሱሪ ያደረገ ሰው ኬፑን አውልቆ ሁለት ጊዜ ተሳለመና ወደእርሷ ዞረ።

"ምልኩሰናሽ ዛሬ ነው?" አላት ኮስተር ብሎ።

"አረ ጋብቻዬ ነው" አለች።

ሰውዬው አጠገቧ ተቀመጠ። ዳኙ ይባላል። ከፍሬሕይወት ጋር ለተወሰኑ ደቂቃዎች ተነጋሩ፤ ንግግራቸው ሁሉ አስጨናቂ ነበር። በጋርቲው ውስጥ ስለተፈጠረው ክፍፍል ጠቅለል አድርጎ አስረዳት። በጋርቲው የበላይ አካላት መሀል የፖለቲካ መስመር ልዩነት ተፈጥሮ አንደኛው ክፍል አፈንግጦ መውጣቱንና ጉዳዩ ግን ለጊዜው ከዚህ ኮሚቴ በታች መውረድ እንደሌለበትና ይህን በተመለከተ የሚነበብ ጽሑፍ እንደሚሰጣት ነገራት። እርሱ እየነገራት ሀሳቧ በሙሉ አንተነህ ጋ ሄደ። አንተነህን ምን እንዳስጨነቀው ገባት።

"እንቅስቃሴያችን ሁሉ እጅግ ከፍ ባለ ጥንቃቄ መሆን ይኖርበታል። ከእንግዲህ ያለው ትግል ከውጭ ጠላት ብቻ ሳይሆን ውስጣችንን አሳምረው ከሚያውቁ የውስጥ ጠላቶችም ጭምር ነው። ይህንን የሚሰጥር መገናኛ ካመጣልሽ ሰው ጋርም ከእንግዲህ ምንም ዓይነት ግንኙነት እንዲኖርሽ አያስፈልግም..." እስኪጨርሰው ልታዳምጠው አልቻለችም። ምድርና ሰማይ ዞረባት። ብቻ እንደምንም ብላ ስምምነቷን በራሷ ንቅናቄ ለመግለጽ ሞከረች።

የቀጠሮ ሰዓት ተነጋገሩ። የቤተክርስቲያኑን የበረንዳ ምሰሶ ተገን አድርጎ የሚነበበውን ጽሑፍ አቀበላት። የጎደለውን የኮሚቴ ቁጥር ለማሟላት እንድትችል የመገናኛ ኮድ ሰጣት። በድጋሚ "ተጠንቀቂ" አላትና ሄደ።

የሰማችውን ማመንና መቀበል በፍጹም የሚሆን አይደለም። ሀሳቧ ተመሰቃቀለባት፤ አካሏም የዛለ መሰላት። አቅም እንደከዳት እመበለት ከተቀመጠችበት በግድ ነው የተነሳችው። እንደአነሳሷ በቀስታ ወደቤቷ አመራች። ጽሑፉን ለማንበብ ቸኩላለች። አንተነህንም ከአእምሮዋ ልታወጣው አልቻለችም። አካባቢዋን በጥንቃቄ መከታተል እንዳለባት በፍጹም ዘንግታለች። የአፍሪካ አዳራሽን በር አለፍ ብላ ገና አቀባቱን ስትያያዝ ከፊት ለፊቷ እነዛ መከረኛ ወታደሮች ፈሰሰዋል። አእምሮዋ ከምን ጊዜው እንዳሰበው ሳታውቀው ትንፋሽን ሞጥ አድርጋ ሆዴን ነፋችው። ቀድሞ ወታደሮቹ መኖራቸውን እንዳልተገነዘበች ዓይነት ግንባሯን ቁጥር አድርጋና ፊቷን ኮሶ አስመስላ በመሀላቸው ሄደች።

"ሰሚ! ወዴት ነው? ቁሚ!" አላት እንደ ወታደር።

"የቱ ጋ ልቀመጥ?" አለችው አጠገቧ ያገኘችውን ሌላ ወታደር።

"ዝም ብለሽ ሂጂ" አላትና "ትለፍ ነፍሰ ጡር ነች" አለው እንድትቆም ላዘዛት ወታደር። እየተያዙ ወደመኪና ላይ የሚወረወሩትን ወጣቶች በቀስታ እያየች በትርምሱ ውስጥ አልፋ ሄደች።

ነፍሷ እንደተጨነቀች መሽ። እነዛን እንደእግዚአብሔር ታያቸው የነበሩትን ሰዎች ስታስባቸው፤ በእነርሱ መሀል እንዲህ ዓይነት መከፋፈል ይፈጠራል ብላ መቀበል አቃታት። መሠረታዊ በሆነ ጉዳይ ላይ የጠበቀ ትስስር ያላቸው ሰዎች ያን መሰሠረታዊ ዓላማ ለማስፈጸም መከተል በሚገባቸው ስልት ላይ መግባባት አቅቷቸው ድርጅቱን አደጋ ላይ በሚጥል መልኩ ይከፋፈላሉ ብላ ለመገመት ተቸገረች።

ራስ ምታት ሲፈልጣት አድሮ ዓለም ዝብርቅርቅ ብለውታል። ሁኔታዋን ማንም ተመልክቶ ጥሩ ስሜት እንደሌላት ለማወቅ አይቸገርም። እናቷም ጠየቋት። የምትወዳት የትምህርት ቤት ጓደኛዋ መሞቷን እንደሰማች ነገረችቸውና አብረዋት አዘኑ። ከቤት ሳትወጣ ዋለችና ወደማታ ሄዳ ለቅሶ እንድትደርስ አስፈቀደች። ከራሷ ጋር ስትጫንት ሀያ አራት ሰዓት ሊሞላት ቢሆንም ጥርት ያለ አቋም ልትይዝ አልቻለችም። ከአንተነህ ጋር መገናኘት እንዳለባቸው ብታምንም ስለሰማችው ነገር ከእርሱ ጋር በመነጋገርና ባለመነጋገር መሀል ተወጥራ ነው አድራ የዋለችው። በመጨረሻውም ሰዓት ቢሆን አንተነህን ልትዘጋው እንደማይገባት ነፍሷ ነገረችት።

በአስራ ሁለት ሰዓት ከአንተነህ ጋር የተገናኘች መርካቶ ልደት ኬክ ቤት ነው። አንተነህ ትናንት ከነበረበት ሁኔታ ብሰበት እንደሆነ እንጂ አልተሻለውም። በማንኛም ደቂቃ የከፋ ነገር ሊደርስ እንደሚችል ነው ስሜቷ የሚያንክሽክላት። ከሁሉም በላይ ሰላሚን ያሳጣት በጋርቲው ውስጥ የተፈጠረው መከፋፈል ነው። መተማመን በሌለበት ጥርጣሬ ጉልበት ያበጃል፤ መጠራጠር ደግሞ ኃይልን ይሸረሸራል። እርምጃቸው ሁሉ ወደሞት የሚጣደፍ ሆኖ ተሰማት።

ከአንተነህ ጋር ሲጫወቱ ወትሮ የነበረው ጣዕም አልነበረም። ጥቂት ደቂቃዎች ቆይተው ወጡ፤ ወደት እንደሚሄዱ ባታውቅም አንተነህን ተከተለችው። ወደራጉኤል መንገድ ሄዱ፤ ወደፒያሳ የሚሄደው ዋናው አስፋልት ላይ ሲደርሱ ቆሙና ታክሲ ያዙ። አራት ኪሎ ከታክሲ ሲወርዱ ለዓይን ያዝ አድርጓል። በአራት ኪሎ መንደሮች መሀል ባሉ ጨለማ መንገዶች ውስጥ ለውስጥ ሄዱ። ከተያያዙትና ጭንቅንቅ ካሉት ትናንሽ ሱቆች በስተጀርባ በጠባብ መንገድ አልፈው አንድ ግቢ በር ላይ ቆም አሉ። አንተነህ አካባቢውን ቃኘት እያደረገና አጁን አሸልኮ የውጭውን በር ከፈተው። ግቢው ጨለማ ነው፤ በቤቱ ጥግ አድርገው ወደውስጥ ዘለቁ። አቤት ጉራንጉር፤ ገና ቤቱ ጋ አልደረሱም። እንደገና ሌላ ግቢ መሰል ነገር አለፉና ወደውስጥ ገቡ። ጭርንቁስ ቤት ነው ። አንተነህ መክፈቻ አወጣና በሩን ከፈተ። ሁሉ ነገር የሚከናወነው በጸጥታ ነው ተከትላው እንደገባች በሩን ዘጋና ቆለፈው። ጨለማው ዐይን ቢወጉ አይታይም፤ ግትር እንዳለች ቀረች። አንተነህ በዳበሳ መብራቱን አበራው። ውስጡ ከውጭ የባሰ አስቀያሚ ክፍል ነው፤ አስጠላት። ግድግዳና ጣሪያውን ተዟዙራ ተመለከተችው፤ አንድ እንኳን ፈካ ያለ ነገር አይታይበትም። ጎንበስ ብላ የረገጠችውን መሬት አየችው፤ አፈር ነው። ሁሉም ነገር ቀፈፋት። ከፊታቸው ሲታዩ የሚብለጨለጨትን ሱቆች ታዘበቻቸው።

አንተነህ ከግድግዳው ምንም የማትለይ አጭር በር ገፋ አደረጎ ከፈተና "የተሻለ እንደሚሆን ተስፋ አደርጋለሁ" አላት ሁኔታዋን የታዘበ በሚመስል አነጋገር። በሀሳቧ አንተነህን ባለፈው ያገኘችበትን ሁኔታና የአሁኑን እያነጻጸረች ነበርና ለዓላማ ሲባል ሁሉንም መሆን እንደሚቻል ለራሷ አረጋገጠች።

ወደክፍሉ ውስጥ ለመግባት ጎንበስ ማለት ነበረባት። በመጠኑ ሻል ያለ ክፍል ነው። በክፍሉ አንድ ጥግ ፍራሽ ተዘርግቷል፤ ብርድልብስም ተነጥፎበታል። ክፍራሹ አጠገብ አንድ ወንበር አለ። በሌላው ግድግዳ ጥግ ደግሞ አነሰ ያለች ጠረጴዛ አለች፤ ጠረጴዛው ላይ የምግብ ማብሰያ ቁሳቁሶች ተደርድረዋል።

"እስከአሁን ቆመሻል እንዴ?" አላት አንተነህ የወዲያኛውን ክፍል መብራት አጥፍቶ ሲመለስ።

ከፍራሹ ዳር ላይ ተቀመጠች፤ በጣም ይቀዘቅዛል እግሯን ሰብሰባ ኩርትም አለች። አንተነህ ከትንሽ ሻንጣ ውስጥ ጋቢ አውጥቶ አለበሳት። ጋቢውን ሲደርብላት ቅዱስን አስታወሰችው። የት ደርሶ ይሆን? ሞቶ ይሆን ወይንስ ወደአንዱ እስር ቤት ተጥሎ ይሆን? መንፈሷ ተረበሸ። ቅዱስን ስታሰብ አሁን በፓርቲው ውስጥ እየተከሰተ ያለው ሁኔታ ተደቀነባት... አቤት የሀሳቧ ያለማለቅ!

"አትከብልይ አላልኩሽም አንቺ ልጅ?" አላት አንተነህ ጃኬቱን አውልቆ ፍራሹ ላይ እየወረወረው።

"አልከበለልኩም" አለችው። ወዲያውኑ ደግሞ አእምሮዋ ወደሌላ ሀሳብ ሄደባት፤ ወደአንተነህ። "መቼ ይሆን ቤተሰቦቼ ጋ ሄዶ የሚያውቀው?" የሚል ጥያቄ በአእምሮዋ እየተመላለሰ ቤተሰቦቹን አሰበቻቸው። "እነርሱስ ምን ያሰቡ ይሆን?" አለች ደግሞ፤ በጣም ገረማት።

"አንተነህ" ብላ ተጣራች ድንገት።

"እመት" አላት ሸሚዙን እየጠቀለለ።

"ምን ልታደርግ ነው?" አለች ስለቤተሰቦቹ ልትጠይቀው ያሰበችውን ትታ።

"እንዴት ዓይነት እራት እንደማበላሽ አታውቁም" አላት ጥግ ላይ ወዳለችው ጠረጴዛ እየሄደ።

"እባክህ ተወው ይቅርብን፤ ባንበላስ?" አለችው።

"አጋጣሚው ሲገኝ መብላት ነው፤ ምን ማድራማ የተለመደ ሆኗል" አለና ማቀራረብ ጀመረ።

ሥራውን ልትረዳው ጋቢዋን አስቀመጠችና ተነሳች፤ አልፈቀደላትም። እርሷም አልተቀበለችውም፤ ልታግዘው አጠገቡ ሆነች።

"እባክሽን ትዝታዬን አፈልገዋለሁ" አላት።

"ለትዝታው ማን እብረን ሠርተን መመገባችን የበለጠ አይሆንም?" አለችው። ተስማማ። ራታቸውን አብረው ሠርተው አብረው በሉ።

የመብላት ፍላጎት ባይኖራትም በጉርሻ ኃይል በላች፤ ቆንጆ እራት ነበር። የተመገቡባቸውን ዕቃዎች ፍሬሕይወት ስታጣጥብ እርሱ ሻይ አፈላ። ደስ እያላቸው ሻያቸውን ጠጥተው ጨረሱና ፍራሻቸው ላይ ተቀመጡ።

"ሌላ ትዝታ እፈልጋለሁ" አላት አንተነህ።

"እንደእውነቱ ከሆነ ትዝታችን ተቆንጥሮ አያልቅም" አለችው ሩቅ እያሰበች።

"እውነት ነው! ዴሞክራሲያን ማንበብ ያስጀመርኩሽ እኔ ነበርኩ። ምናልባትም ለኔ የመጨረሻ የሆነውን እትም አብረን ብናነበው ደስ ይለኛል" አለ አንተነህ። እንባው እየተናነቀው እንደሆነ ገብቷታል። እንዲያለቅስ ግን በፍጹም አትፈልግም።

"ደስ ይለኛል! ነገር ግን በለቅሶ እንድንለያይ አልፈልግም" አለችው ፍርጥም ብላ።

ድምጹን ዝቅ አድርጎ የዴሞክራሲያን ልዩ እትም ማንበብ ጀመረ። የምትወደውን ድምጹን እየሰማች ወደአንቅልፍ ዓለም ብትገባ ወደደች። ዐይኖቿን ገርብብ አድርጋ ጀሮዎቿን አሰላች።

"ዛሬ እንቅልፍ የለም" አለና አንገቷ ስር ሳማት።

"በፍጹም አልተኛም! ድምጹህ እያባበለ ሲያስተኛኝ የሚሰማኝን ስሜት ማወቅ ግን ተመኘሁ" አለችው።

የቀረችውን ጥቂት ጽሑፍ አነበበና ጨረሰላት። "ምን እንዳሰብኩ ልንገርህ?" አለችው ጋዜጣውን አጣጥፎ ሲያስቀምጥ።

"እስኪ ንገሪኝ" አላት በጉጉት።

“እኔንና አንተን ከሚለያየን ምነው የትግሉ መጨረሻ ዛሬ በሆነ ብዬ አሰብኩ” አለችው።

“ፍርድ! ምነው ለዛሬ ፍቅራችንን ቀምቶን ሕይወታችንን ባቆየልን። በሕይወት ከቆየን ሰንገናኝ ፍቅራችንን መቀጠል እንድንችል” አላትና ፊቱን በእጆቹ ሸፍና እጉልበቷ ላይ ተደገፈ።

“በቃ ይሆናል ብለን እንመኝ” አለችና ቀና አደረገችው።

አንተነህ ከፍራሹ አጠገብ ያለ ትንሽ ቴፕ አነሳና ድምጹን ዝቅ አድርጎ ከፈተው፤ ግጥም ነበር። ኃይለኛ ግጥም!

ግጥሙ ወኔን የሚቀሰቅስ፤ ልብ የሚሞላ ነው። የግጥሙ ይዘትና የአንባቢው ድምጽ ውህደት ልዩ ነው። ልክ እንደ አንተነህ ድምጽ ተአምራዊ ኃይል ያለው ወፍራምና ዘለግ ያለ ድምፅ! ሁለቱም በየሀሳባቸው ተውጠው ግጥሙ ማለቁን እንኳ አላስተዋሉም።

“ወዴት ሄድሽ” አለ አንተነህ ቀድሞ ከሀሳቡ ተመልሶ።

“የትም አልሄድኩም፤ ግን ሁኔታው የሚቀየር ይመስልሀል?” አለችው።

“ተስፋ አንቆርጥም” አላት አንተነህ። የወትሮው ሙሉ እምነት ግን በድምጹ ውስጥ የለም።

እንደገና ዝምታ ሆነ፤ ከቅዝቃዜው ጋር ተዳምሮ አጥንት የሚሰብር ማለቂያ የሌለው ዝምታ! እንዴት ይቀፋል። ከውሾቹ ጨኸትና አልፎ አልፎ ከሚሰማው የመኪናና የጥይት ድምጽ በስተቀር ሌላ ድምጽ የለም።

“ፍርድ” አለ አንተነህ ድንገት ዝምታውን ሰብሮ። ቀና ብላ አየችው፤ ክብ ዐይናቱ ቅዝብ ብለዋል። እንደምንም ብሎ ፈገግ አለና እነዛን ችምችም ያሉ ጥርሶቹን አሳያት እርጊም ፈገግ ለማለት ሞከረች።

“እንግዲህ መለያየታችን ነው” አለና ፈገግታዋን በአጭሩ አስቀረው። መለያየት የሚለው ቃል እጅግ በጣም ቢያስደነግጣትም ምን እንደምትለው ግን ግራ ገባት። በርካታ ጥያቄዎች በአእምሮዋ ውስጥ ተመላለሱ፤ የትኛውን ትጠይቀው?

“ግራ ገብቶሻል አይደል?” አላት ውስጧን ያወቀባት ይመስላል።

“አዎን ግራ ገብቶኛል” አለችው።

“በማንኛውም የፖለቲካ ድርጅት ውስጥ ሊከሰት የሚችል ቢሆንም እኛ አሁን ላለንበት ሁኔታ ግን በጣም አስጊ ነው...”

“ታዲያ ለምን ይህንን አስቦ ለመፍታት አልተሞከረም...” አቋረጣት።

“በቃ ይህንን እዚህ ልንነጋገርበት አያስፈልግም አንድ ነገር ብቻ ግልጽ እንዲሆንልሽ እፈልጋለሁ። ድርጅቱን ከራሴም አስበልጧል የምወድ መሆኔን! የማደርገውን ሁሉ የማደርገው ለዓላማና ለድርጅት ስል እንደሆነ እንድትረጅልኝ ብቻ! ሲፈጠር የሚችለው ክፉ ነገር ሲፈጠር ግን እዚህ ሆኜ ማየት አልፈልግም...” ድምጹ ተርገባባበና ገግግሩን አቋረጠው።

“ታዲያ ምን ልታደርግ አስበህ ነው?”

“መለያየታችን ለዚህ መሆኑ አይደል”

“የት ትሄዳለህ?”

“ፍርድ ይህን አትጠይቁኝ። እኔም የት እንደምሄድ አላውቀውም” አላት ከልቡ መሆኑን በሚገልጽ ቅላጾ። ከዚያ የበለጠ ውይይት የመቀጠል አቅም አልነበራቸውም። አቀርቅራ ዝም አለች። በውስጧ ግን የአንተነህን ሰብእና አደነቀች።

“አንድ ነገር ቃል ትገባልኛለሽ” አላት ደግሞ ከጥቂት ዝምታ በኋላ።

“ምን ቃል ልግባልህ አንተነህ?” አለችው።

“እስከመጨረሻው ይቅር እንድትይኝ”

“ምን አድርገኸኝ ይቅር...” አቋረጣት።

“ምን ያላደረግሁሽ አለኝ ፍርድ፤ በሕይወት ዘመኔ ሁሉ በፀፀት ስገረፍ እንደምኖር አውቀኸ ይቅር እንድትይኝ ነው የምጠይቅሽ። ሊጀመር የማይገባው ፍቅር ጀምራ አሰቃየሁሽ፤ ለሀሜት አጋለጥኩሽ...” ቀና ብላ ተመለከተችው። ካየችው ጊዜ ጀምሮ እንደዚያ ያለ ስሜት አይታብት አታውቅም። በጣም አሳዘናት።

“እሺ አንተን ካስደሰተህ ይቅር እልሃለሁ” አለችው በውስጧ ግን ሁሉም ነገር ዝብርቅርቅ ብሎባታል።

“ፍርድ እስኪ ምንም እንዳልተፈጠረ እናስብና ደስ ይበለን” አለና አቀፋት። ግን በፍጹም የሚሆን አልነበረም። “ማን ያውቃል ፍርድ ልንገናኝ እንችል ይሆናል” አላት ደግሞ። ግራ ግብት እንዳለው ያስታውቃል። በአብሮነታቸው ይሰማቸው የነበረው ያ ሁሉ ደስታ ጠፍቶ ባደነት ከበባቸው። የነገን መለየት እያሰቡ በዛሬ አብሮነታቸው መደሰት አቃታቸው። በሁለቱም ልቦች ውስጥ ያለው ግን አንድ ነገር ነው። ከግል ሕይወታቸው ለሚበልጠው ዓላማ ፍቅራቸውን መስዋዕት የማድረጋቸው ውሳኔ።

“አብሬው ብሔድስ” ድንገት ወደአእምሮዋ የመጣ ሀሳብ ነው። ሀሳቡ ራሷን በጣም አስደነገጣት፤ በተቻለ ፍጥነት ሀሳቡን አባረረችው። ምሽታቸው የተመሰቃቀለ ነበር። አንተነህ አንድ ጊዜ እንዳለው ፍሬሕይወትም በዚያች ደቂቃ እርግጠኛ ልትሆን የቻለችው በአንድ ነገር ብቻ ነው፤ አንተነህን በጣም እንደምትወደው!!

እንቅልፍ ምን ጊዜ እንደወሰዳት አላውቅም፤ ጠዋት ግን ቀድሞ የነቃችው እርሷ ነች፤ ከአንተነህ አንገት ስር ሽጉጥ እንዳለች ነው የባነነችው። ቀስቀስ ስትል አንተነህ በእንቅልፍ ልቡ ጥብቅ አድርጎ አቀፋት። ትኩር ብላ ተመለከተችው። በእርግጥ እንዲህ ያለ ታማኝነት ሁሉም ወንዶች ይኖራቸው ይሆን? አድናቆቷን ልትገልጽለት ፈለገችና በቀስታ ጉንጨን ሳመችው።

ሰዓቱ ለአንድ ሰዓት አሥራ አምስት ደቂቃዎች ብቻ መቅረታቸውን ያመለክታል። አንተነህን በመቀስቀስና ባለመቀስቀስ መሀል ሆና እርሱ ድንገት ነቃ፤ ሰዓቱን ነገረችው።

“እስከ ሁለት ሰዓት ድረስ መቆየት እንችላለን” አለና ወደደረቱ አስጠግቶ አስተኛት። የመጨረሻዋ ሰዓት ግን ፈጥና ደረሰችና መለየት ግድ ሆነ። ተነስተው ተጣጠቡና ለመውጣት ዝግጁ ሆኑ።

“ምንም እንዳይነካሽ ምኞቴ ነው” አለና ለመጨረሻው ስንብት አቀፋት “ፍርድ ዳግም እንደምንገናኝ ተስፋ እናድርግ” አላት።

“በፍጹም ተለያይተን እንድንቀር አልፈልግም” አለችው ሳታስበው እንባዋ እየተናነቃት። አንተነህ በግድ ይዞት የነበረው እንባ ገንፍሎ ወረደ፤ ለደቂቃዎች ተቃቅፈው ተላቀሱ።

“ፍርድ በውስጤ ይገኛሽ እኖራለሁ። እስከ ዘለዓለምም ቢሆን” አላት አንተነህ በስቅስቅታ በሚቆራረጠው ድምጽ። የፊት ለፊቱ በር ሲከፈት የቁልፉ ድምጽ ተሰማቸው። እናም የመጨረሻዋ ሰዓት ሆነች።

“የገባንበትን መንገድ ታስታውሽዋለሽ አይደል?” አላት አንተነህ እየተርበተበተ ልትመልስ የቻለችው በአንገቷ ምልክት ነበር። መቋቋም የምትችለው አልነበረም። ቀና ብላም ልታየው የምትችልበት አቅም አልነበራትም። ሬቷን አዞረችና ወደገቡበት በር ተራመደች። በሩን ከመክፈቷ በፊት አንተነህ ከፊቷ ቀደመና ቆመ።

“ፍርድ በጥንካሬሽ ሁሉንም እንደምታልፈ አምናለሁ። እባክሽን ይህንኑ አረጋግጭልኝና የልቤን ስቃይ ቀንሸልኝ” አላት አንተነህ በተረበሽ ሁኔታ።

አንተነህን ለማረጋጋት የምትችል ከሆነ ሌላም ነገር ብትጠየቅ የማትችለው ነገር እንደሌለ ተሰማት። እናም ቀና ብላ ተመለከተችው። እንባዋን ልትገታው ባትችልም ፈገግ ለማለት ሞክረች፤ ተሳካላት። አንተነህም ያንን የምትወደውን ፈገግታውን

አሳያት። ለመጨረሻ ጊዜ ተቃቀፍና ተሰነባበቱ። ከዛ በኋላ ዞር ብላ ልታየው አልደፈረችም፤ በመጡበት መንገድ ለብቻዋ ተመለሰች።

* * * *

ግቢው ጸጥ ረጭ ብሏል፤ ወይዘሮ ስርጉት መንፈሳቸው እንደተረበሸ ነው የዋሉት፤ ሥራ መሥራት እንኳ አልሆነ ብሏቸው ሲወጡ ሲገቡ ቆይቶና አልጋቸው ላይ ጋደም አሉ። በፍጹም የሚያርፍ ስሜት የላቸውም፤ እንደገና ተነሱና አገልግላቸውን አንስተው ወደበረኝዳው ወጡ። ጥጡን በደመነፍስ ከአገልግሎት ያወጡና አረጋግፈው እክዳት ላይ ያስቀምጣሉ። አገልግሎት ውስጥ ያለው ጥሬ ጥጥ ሲያልቅባቸው ደግሞ መፈልቀቅ ጀመሩ።

እጆቻቸው ቢንቀሳቀሱም አእምሮአቸው ግን ከሚሠሩት ሥራ ጋር አይደለም። ሚሚን ከሀሳባቸው ማውጣት አልሆነላቸውም፤ ሁሉም በዐይነህሊናቸው የሚመለከቷት ተርባ፤ ደክሟት፤ የተባጫጨቀ ልብስ ለብሳ... አንዳንዴ ደግሞ ወድቃ ነው። ሚሚና አብረዋት ያሉ ወጣቶች በየጫካውና በየተራራው የሚሄዱ ይመስላቸዋል። ሁሉም ከአቅሟ በላይ የሆነ ነገር ተሸክማ አደናቅፏት የምትወድቅ፤ ጓደኞቿም ሳያዩዋት ትተዋት የሚሄዱ ይመስላቸውና “ልጄን!” ይላሉ ሳያስቡት። አሁንም እዚያው ስሜት ውስጥ ገብተው “ልጄን!” ብለው ጥጡን ወርውረው ተነሱ የፍሬሕይወት እናት። በሀሳባቸው መሆኑን ሲያስታውሱ ደግሞ፡

“በስመአብ ወወልድ ወመንፈስ ቅዱስ” አሉና አማትበው ተቀመጡ፤ እንደገና ጥጣቸውን አነሱ።

ስሜታቸውን ግን ሊቆጣጠሩት አልቻሉም፤ ከወትሮው በተለየ ተረበሹ። እንባቸው የሚፈለቅቁት ጥጥ ላይ ሲንጠባጠብ ጥጡን ወርውረው ወደቤት ገቡና ተንበርክከው ተንሰቅሰቀው አለቀሱ።

“ለማንኛቸው ነው የሚለቀሰው?” አሉ ለራሳቸው። ቃለአብ እቤት ገብቶ ካደረ ሰንብቷል፤ ከሚሚ የሚለየው አልፎ አልፎ ስልክ ደውሎ

መኖሩን መናገሩ ነው። ፍሬሕይወትም እውጭ ማደር ከጀመረች ሰንብታለች።

“... ከድሉ በኋላ...” የሚለው የቃለአብ ድምጽ ተሰማቸው።

“ምነው ድሉ ቀርቶ፤ ሁሉም ነገር ውድም ብሎ እነርሱ በደህናቸው ወደቤታቸው በተመለሱ! ሽረ ወላዲተ አምላክ ተለመኝ!” አሉና እንደገና መንሰቅሰቅ ጀመሩ። ልጆቻቸው የት ይደርሳሉ ብለው ይጠብቁ እንደነበርና አሁን ደግሞ እየሆነ ያለውን ሲያስቡት ሁሉም ይደንቃቸዋል። ምነው የተመኙት ሁሉ በቀረና ልጆቻቸው በሕይወት በቆዩላቸው፤ ክፉ ነገር ባላጋጠማቸው። ወደጣሪያው አንጋጠው ለሰንተኛ ጊዜ መሆኑን ባያውቁትም ለልጆቻቸው በሕይወት መቆየት እየጸለዩ እስኪደክማቸው አለቀሱ፤ በልቅሶአቸው መሀል ደግሞ፡

“ፈጣሪይ! እውነት ይህ ነገር ሁሉ አልፎ ልናወራው እንበቃ ይሆን?” አሉ። ከዚያ ደግሞ ተነሱና በጓሮው በር ወጥተው ቀዝቃዛ ውሀ እፊታቸው ላይ አፍስሰው መለስ አሉ።

“እማ! ማንም የለም እንዴ?” እያለ ሮቤል ቦርሳውን እወንበር ላይ ወርውሮ ወደውስጥ ገባ።

“አለሁ! የት እሄዳለሁ?” አሉት እናቱ ፊታቸውን በነጠላቸው ጫፍ እየጠራረጉ።

“እማ! አልቅሰሻል አይደል?” አላቸው፤ ሽቅብ እየተመለከታቸው።

ዝም አሉትና ተመልሰው ወደጓዳቸው ገቡ፤ ሮቤል ተከተላቸው። “እማ! ግን እኮ እኔም አንዳንዴ ማልቀስ ያምረኛል” አላቸው በሚያሳዝን ድምጽ።

“ምን በወጣህ ሮቤል! የምን ማልቀስ ነው ደግሞ” አሉት ፊቱን ላለማየት እየሞከሩ።

“እኔ እንጃ! ሚሚ ስለጠፋች፤ ፍሬና ቃለአብም ሁል ጊዜ እቤት ባለመኖራቸው፤ ደግሞ እኮ ትምህርት ቤትም ሁሉም ልጆች ያወራሉ፤ ሁላችንም እናዝናለን...”

“በቃ ሮቢ! እናንተ ገና ልጆች ናችሁ፤ ስለዚህ ማሰብ እያስፈልጋችሁም። እንካ መክሰሰህን ብላ ይልቅ” አሉት አንጀታቸው እየተላወሰ።

ሮቢል ተቀብሏቸው ወደሳሎን ሄደ፤ እርሳቸው እንደገና እንባቸውን አወረዱት። ድንገት ጩኸት ተሰማቸውና በድንጋጤ እንባቸውን ጠራርገው ወጡ። ጩኸቱ የሚሰማው ከነበላይሁን ቤት ነው፤ ወይዘሮ ሰርጉት ወደዚያው ሮጡ።

እነበላይሁን ቤት ሲገቡ ማንን ሊጠይቁ እንደሚችሉ ጨነቃቸው፤ ብቻ “ምንድነው? ምን ተፈጠረ?” እያሉ ጮሁ።

“ጉድ ሆንኩልሽ ሰርጉት፤ ልጄን ተነጠቅሁ! ልጄን እንደፈራሁት አሰሩት” አሉ የበላይሁን እናት። ወይዘሮ ሰርጉት ሌላ ጥያቄ አላስፈለጋቸውም። እርሳቸውም እራታቸውን ቀጠሉ። የሚያጽናና ሰው አልተገኘም፤ የበላይሁን አባት የወትሮው ጥንካሬያቸው አብሯቸው የለም፤ ሀዘን ጨብጧቸዋል፤ እንባቸው በጉንጮቻቸው ላይ ይወርዳል። የፍሬሕይወትን እናት ቀና ብለውም አልተመለከቷቸውም። የበላይሁንን እናት መመልከት በራሱ ስቃይ ሆኖባቸዋል። የበላይሁንን እናት ወገባቸውን በነጠላቸው አሰረው በእንብርክካቸው ወለሉን ያዳርሱታል፤ በግንባራቸው ይደፋሉ...

ሮቢል እናቱን ተከትሎ መጣ፤ በሩ ላይ ሲደርስ የተመለከተው ነገር አስድንግጦት ሮጠና እናቱ አጠገብ ቆመ። ግራ ተጋብቶ ሽቅብ ተመለከታቸውና የእርሱም እንባ መፍሰስ ጀመረ። “ተወ” የሚል አልተገኘም፤ ቀስ በቀስ ግን ድምጻቸው እየቀነሰ ሄዶ ቤቱን ጸጥታ ዋጠው።

“ብሉ ይነሱና እወንበሩ ላይ ይቀመጡ፤ እንግዲህ ምን መሆን ይቻላል? ለመሆኑ የት ነው የታሰረው?” አሉ የፍሬሕይወት እናት

ከብዙ ቆይታ በኋላ የበላይሁንን እናት ከንድ ያዝ አድርገው ለማንሳት እየሞከሩ።

“አረ የት እንደሆነ አላወቅሁም” አሉና ወደባለቤታቸው ዞር አሉ።

“እዚህ ስድስተኛ ፖሊስ ጣቢያ ነው” አሉ የበላይሁን አባት የበላይሁን እናት መልስ የሚጠብቁት ከእርሳቸው መሆኑን አውቀው። “እስኪ ልብስ አዘጋጅ” አሉ ደግሞ ወደ እየሩስ እየተመለከቱ። እየሩስ አንገቷን እንደቀበረች ብትሆንም የተናገሩት ለእርሷ መሆኑ ገብቷት ተነስታ ወደ መኝታ ቤት ገባች።

የውጭው በር ሲንኳኳ ሁሉም በድንጋጤ ተያዩ። የፍሬሕይወት እናት በፍጥነት ወጥተው በሩን ሲከፍቱ ፍሬሕይወትን አገኝት፤ ዐይናቸውን ማመን አቃታቸው፤ ምን እንደሚሏትም ግራ ገባቸው።

“እማ? ምንድነው? በላይሁን ምን ሆነ?” አለቻቸው።

“ታሰረ!” አሏትና እንባቸው እንደገና መፍሰስ ጀመረ።

ፍሬሕይወት መሬትና ሰማይ ዞረባትና መሬት ተቀመጠች። ምንም መናገር አልቻለችም፤ አቀርቅራ ቀረች። እንባዋ መሬቱ ላይ ሲንጠባጠብ ተመለከተች፤ በሃይል እንዲወርድና ውስጧን እንዲያጥብላት የፈለገች ይመስል እንባዋን ለመግታት አልፈለገችም።

እናቷ እጇን ይዘው ከመሬት አስነሷት፤ ቀና ብላ ማየት አስፈራት፤ ምን ሊሰማቸው እንደሚችል ገምታ፤ በበላይሁን መታሰር ብቻ ሳይሆን ቀጣዩን እያሰቡ ሲያለቅሱ መቆየታቸው ስለተሰማት እናቷን ማየት ፈራች። አንገቷን እንደደፋች ወደነበላይሁን ቤት ሳይሆን ወደቤት ገባች። እናቷ ስላልተከተሏት ደስ አላት።

ከሁለት ቀናት በፊት በላይሁንን ስታገኘው የነበረበትን ሁኔታ አስታወሰች። የተገኘችት ድንገት ነበር፤ አራት ኪሎ፤ ስታገኘው መደንገጥ ብቻ ሳይሆን ተናዳበት ነበር።

“እዚህ ምን ትሠራለህ?” ብላ ጮኸችበት።

“አግራጭ ስላጣሁ ነው ፍርድ! ሁሉም ነገር ተበልሻሽቷል፤ በዚያ ላይ ገንዘብ የለኝም” አላት።

“እንዴ በቅርብ አልነበረም እንዴ ገንዘብ ያመጣሁልህ?” አለችው።

“በጣም በከፋ ሁኔታ ውስጥ ለነበረ ጓድ ሰጠሁት” አላት።

በርሳዋ ውስጥ የነበሯትን ብሮች ለቃቅማ ሰጠችውና ታክሲ ይዞ ሄደ። ወዴት እንደሄደ እንኳ አላውቀችም። ገጽታው ላይ ተመልክታ የነበረው የተሰፋ መቁረጥ ስሜት ነበር፤ የወትሮው ሞራሉና ጥንካሬው አብሮት አልነበረም።

እቤት ገብታ አልጋዋ ላይ ተቀመጠች፤ በሁለት እጆቿ ይዛ ግንባሯን ጉልበቶቿ ላይ ደፍታ ተቀመጠች። እንባዋ የደረቀ መሰላት፤ አእምሮዋ ግን እንደተበጠበጠ ነው፤ የማይሄድበት ቦታ የማያስታውሰው ሰው የለውም። በአፍታ ውስጥ ያለፉትን አራት አመታት ቃኝቻቸው፤ በእነዚያ አራት ዓመታት ውስጥ አብረዋት የነበሩትን ሰዎች፤ የነበራቸውን ራዕይና ብሩህ ተሰፋ... ሊከፍሉ ቃል የገቡትን መስዋዕትነት...

“ይህ ሊሆን እንደሚችል፤ መስዋዕትነት የማይቀር መሆኑን አምነን አይደል እንዴ?” ጥያቄው ለራሷ ነበር።

አልጋዋ ላይ ተጋደመች፤ ደግሞ በደረቷ ተኝታ ትራሱን ጭንቅላቷ ላይ ጫነች። መረጋጋት ግን አቃታት፤ የሆነው ሁሉ ሊሆን የሚችል መሆኑን ብትቀበልም፤ መስዋዕትነት ለመክፈል ዝግጁ ብትሆንም ለእንዲህ ዓይነት የገዘን ስሜት ግን ዝግጁ አልነበረችም። የሚመጣውን ሁሉ በቀላሉ የምትቀበል ይመስላት ነበር፤ ልትቀበለው ግን አልቻለችም። በላይሁን ከዐይኖቿ አልሰወር አላት፤ አስቻለውን አስታወሰችው፤ እናቱንም አስበቻቸው። “ቅዱስ አብረት እንዲሆን ፈለገች፤ አጠገቧ ሆኖ አይደለችም እንዲላት “ያለመስዋዕትነት ድል የለም!” ብሎ እንዲያበረታታት ተመኘች። እንተነህ ግጥሞቹን እንዲያነብላት፤ የትግል ታሪኮችን እንዲነግራት... ሀሳቧ ትርምስምስ አለባት። ጋዲላና ዘርዓይ ከሀሳቧ አልጠፋ አሏት፤ “ይህን ጊዜ የት ይሆኑ? ምንስ እያደረጉ ይሆን?” ጥያቄዎቹ ሰላም አልሰጥ አሏት።

ትራሱን ወረወረችና ተነሳች፤ ፊቷን ጠራረገችና ሰዓቷን ተመለከተች። ወደነበላይሁን ቤት ለመሄድ ራመድ ስትል ምን ብላ እንደምታጽናናቸው ጨነቃት።

* * * *

በላይሁን ስድስተኛ ፖሊስ ጣቢያ በመግባቱ የተሰማው ስሜት የተመሰቃቀለ ነው። በአንድ በኩል ለቤተሰቦቹ በቀላሉ ያለበትን ቦታ መንገር እንደሚችል ሲያሰበው ደስ አለው፤ በሌላ በኩል ደግሞ ከስድስተኛ ወዴት እንደሚወሰድና እዚያ ሊጠብቀው የሚችለው ነገር ዘገነው። ፖሊስ ጣቢያው ውስጥ በርካታ የሚያውቃቸው ፖሊሶች በመኖራቸው ለእንዳቸው የቤቱን ስልክ መስጠት ብቻ በቂ ነበር። ወደአመሻሹ ላይ ቤተሰቦቹ የሚያስፈልገውን ሁሉ አመጡለት፤ ፖሊሶቹ እናቱ ከሩቅ እንዲያዩትም ፈቀዱላቸው። እናቱና የበላይሁን እናት ለቅሶአቸውን አላቋርጥ ብለው ፖሊሶቹ በግድ ገፍተው እንዳስኬዷቸው ሲመለከት በጣም አሳዘኑት።

ከእስረኞቹ ውስጥ አንዳንዶቹ በዐይን የሚያውቃቸው ስለነበሩ ውሎውን ብዙም አልከፋውም። ሲገባ ሰላም አሉት፤ ያላቸውን ምሳ አበሉት፤ እርሱም ፖሊሶቹ ምግብ እንዲያስመጡለት ጠይቆ አስመጡለት። የመኝታ ቦታ ለማግኘትም አልተቸገረም። የታጎሩበት ጠባብ ክፍል ግን ማታ ላይ ሁሉም ወደማደሪያው ሲገባ ከግምቱ በላይ ሆነበት። በትንፋሽ የታፈነውን አየር ወደሳንባው ማስገባት ጨነቀው፤ ቁንጫውንም መቋቋም ከበደው፤ ቁንጫው መብላት ሳይሆን አቃጠለው። ከሲሚንቶ የተሠራው የክፍሉ ጣሪያ ያጠራቀመው ትንፋሽ የውሀ ጠብታዎች ሠርቶ መንጠባጠብ ጀምሯል።

በላይሁን ሀሳቡ ከዚያ ካስጠላው ክፍል ውስጥ ምንጥቅ አድርጎ ሲወስደው አላውቀውም። በተያዘበት ዕለት የነበረውን ሁኔታ አስታወሰ፤ ፍሬሕይወትን ባገኛት በማግስቱ ከአዲስ አበባ የሚወጣበት የመጨረሻው ቀን መሆኑ ተነግሮት የተዘጋጀለትን አዲስ መታወቂያና ከአዲስ አበባ ከሚያወጣው ሰው ጋር የሚገናኝበትን ኮድ ተቀብሎ ነበር ወደማደሪያው የገባው።

ብዙዎች በመኖሪያ አካባቢያቸው መቆየት ባለመቻላቸውና የመጠለያ ጥያቄ በመብዛቱ በርካቶች በአንድ ቦታ እንዲያድሩ ማድረግ ግድ የሆነበት ጊዜ ነው። ከበላይሁን ጋር የሚያድሩት አራት ወንዶችና ሁለት ሴቶች ለአንድ ሳምንት ያህል በዚያ ቤት ውስጥ ቆይተዋል። ማን በምን ደረጃ ለፓርቲው እንደሚሠራ አይታወቅ እንጂ ሁሉም ለአንድ አላማ የሚታገሉ መሆናቸውን ይተዋወቃሉ። በተቻለ አቅም ለየብቻቸው ይገቡና ድምጻቸውን አጥፍተው ያድራሉ። ከሁለት ቀናት በፊት ሁለቱ ሴቶችና አንዱ ወንድ ሄደዋል፤ “የት ሄዱ?” ብሎ መጠየቅ መቼም አያስፈልግም።

በላይሁን የሚሄድበት ቀን ተቆርጦ ሲነገረው ደስ ብሎት ነበር የዋለው። ከአዲስ አበባ መውጣቱን ለፍሬሕይወት ሊነግራት አሰበና ስልክ ቢደውል አላገኛትም። የቀጠሮውን ሰዓት ሲመለከት በማግሰቱ ሊደውልላት ጊዜ እንዳለው አሰበና ወደማደሪያው ገባ። ማታ ትንሿን ሻንጣውን ሲያዘጋጅ ሌላውም ወጣት እንደርሱ ሲዘጋጅ ነበር ያመሸው። “ሁለቱ ብቻ ሊቀሩ ነው ማለት ነው” አለ በላይሁን በሀሳቡ ለእነርሱም እንዲቀናቸው በመመኘት።

ለጉዞው ንቁ ለመሆን ደሀና እንቅልፍ ሊያገኝ እንደሚገባው አሰቦ የተኛው በጊዜ ነበር። እንቅልፍ ግን አልወሰደውም፤ የማያውቀውን የሚሄድበትን ቦታ ሲያስብ፤ የሚያገኘውን ሰው በሀሳቡ ሲስል... ስላለፈው የትግል ወቅት ሲያወጣና ሲያወርድ... የሞቱትንና የጠፉትን ጓደኞቹን ሲያስታውስ... ሌሊቱ ተገባደደ። ፍሬሕይወትን እንደምንም አግኝቶ ሊሰናበታት እንደሚገባው ወስኖ የት እንደሚቀጥራትና ምን እንደሚላት እያውጠነጠነ ባለበት ደቂቃ ያልገመተው ሁኔታ ተፈጠረ። የተኛበት ቤት የፊት ለፊት መዝጊያ ተበረገደና ትርምስም ሆነ።

በላይሁን እንዴት እንዳፈጠነው ባያውቀውም ሁልጊዜም ለድንገተኛ አደጋ ተብሎ ሳይዘጋ በሚያድረው የጓሮ በር ተፈተለከ። የጓሮው በር ወደሌላ ግቢ ያስገባል፤ በላይሁን በነበረበት ቤት ውስጥ ተኩሱ የተጀመረው ወዲያውኑ ነው፤ እርሱ ወደሌላው ግቢ ውስጥ ሲገባ ትልቅ ውሻ ሊቦጫጭቀው ዘሎጥርሶቹን አሹሎ መጣበት። ከውሻው ለመዳን የሞት የሽረቱን በአጥሩ ማገር ላይ ተንጠላጠለ፤ ውሻው ግን ሊተወው አልቻለም። ከአጥሩ ማገር ላይ አጠገቡ ወዳለው ቤት ጣሪያ ተሸጋገረና ጣሪያው ላይ በደረቱ ተኛ።

ተኩሱንም ሆነ የውሻውን ጩኸት ሰምቶ ከአካባቢው ቤቶች የወጣ አልነበረም፤ ይልቁንም አንዳንድ ቤቶች ውስጥ ይታይ የነበረው የመብራት ጭላንጭል በሙሉ ጠፋ። በላይሁን በጣሪያው ላይ በልቡ እየተሳበ በቀላሉ የማይታይበት ቦታ ላይ መሆኑን ሲያረጋግጥ እዚያው መቆየት እንዳለበት ወሰነ። ተኩሱ ብዙም አልቆየም፤ ጸጥታ ሰፈነ። ታጣቂዎቹ ከበላይሁን ጋር ያድሩ ከነበሩ ወጣቶች መሀል ሁለቱን እያዳፉ ሲወስዷቸው ተመለከተና “ሌሎቹስ አምልጠው ይሆን ወይንስ ሞተው?” አለና ራሱን ጠየቀ። ሌሎቹ ታጣቂዎች ደግሞ እነርሱ በሚያድሩበት ግቢ ውስጥ ካለው ትልቅ ቪላ ቤት ውስጥ አንድ በጎልማሳነት ዕድሜ ውስጥ የሚገኝ ፒጃማ የለበሰ ሰው እያዳፉ ሲወጡ ተመለከተ።

“እባካችሁ በሽተኛ ነው...” አያለች የምትከተላቸውን ሴት እየገፈታተሩ ውደቤት እንድትመለስ አድርገዋት ሰውዬውን ይዘውት ሄዱ።

ከትልቁ ቤት ብዙም ሰዎች አልወጡም፤ አንዲት አዛውንት ሴትና ውስጥ ልብስና ነጠላ የለበሰችና የምትንቀጠቀጥ ሴት ብቻ ነበሩ፤ ሶስቱም አደጁ ላይ ኩርትም ብለው ተቀመጡ። ከአካባቢው ማንም ሊረዳቸው አልወጣም። ጥቂት ቆይቶ አካባቢው ጸጥታ ሰፈነበት፤ ትልቁ ውሻ አልፎ አልፎ ቢጮህም ቀስ እያለ ተረጋጋ።

ቀስ በቀስ ጨለማው እየገፈፈ ሲሄድ በላይሁን ስጋት ገባው፤ ሰዎች ደጃፎቻቸውን እስኪከፍቱ ድርስ እዚያ ላይ ከቆየ አደጋ ውስጥ እንደሚገባ ስለሚያውቀው እንዴትና በየት በኩል ከጣሪያው ላይ እንደሚወርድ አሰላሰለ። በጥንቃቄ በደረቱ እየተሳበ አመች መውረጃ ለማየት ሞከረ። በዚያው ደቂቃ ሶስቱ ሴቶች ወደቤት ገቡለት፤ ለራሱም በደነቀው ፍጥነት የአጥሩን ማገር ተጠቅሞ ከጣሪያው ላይ ወረደ።

በቀስታ ወደማደሪያቸው ገባ። ቤቱ እንዳልነበረ ሆኖ ዝብርቅርቁ ወጥቷል። ለመንገድ ያዘጋጃትን ቦርሳ ወዳስቀመጠበት ቦታ ለመጠጋት ራመድ ሲል የወደቀ ሰው ተመለከተ አብረውት ከነበሩት ወጣቶች አንዱ ነው፤ ሞቷል። ዘገነነው፤ እዚያ ቤት ውስጥ ለደቂቃም መቆየት እንደሌለበት አሰበ። ቦርሳውን ተቀዳድዳ ወድቃ አገኛት፤

በፍጹም ሊይዛት አይችልም። ባዶ እጅን ወጣ፤ ኪሱን ዳበሰና መታወቂያው መኖሩን አረጋገጠ።

የውጭውን በር ሲወጣ የት ሊቆይ እንደሚችል እያሰበ ነበር። "አውቶቡስ ተራ! አውቶቡስ ተራ!" የሚል የታክሲ ጥሪ ድንገት እጅሮው ጥልቅ አለ። የተሻለ አማራጭ የለውም፤ ወደዚያው ሄደና ታክሲ ውስጥ ገባ። ብዙም ሳይቆይ ታክሲው ተንቀሳቀሰ፤ ካህንችሰ ቶታል ሲደርሱ ግን ሌላ ችግር ተከሰተ። ታጣቂዎች ታክሲውን አስቆሙትና ተሳፋሪዎቹ እንዲወርዱ አዘዙ። በላይሁን ከሚያውቀው አብዮት ጥበቃ ጋር ዐይን ለዐይን ተገጣጠመ። በምንም መልኩ ከዚህኛው አጋጣሚ እንደማያመልጥ አወቀ። መታወቂያውን አውጥቶ በወንበሩና በብረቱ መሀል ሸጎጠውና እንደማይታይ አረጋግጦ ከታክሲው ወረደ።

"ነሽ! ሮማዎቹን ዲሞዎች አሳፍረህ ወዴት ልትወስድ ነው እባክህ?" አለና አብዮት ጥበቃው አፈጠጠ። መለስ ብሎ ደግሞ አብረውት ካሉት ታጣቂዎች ለአንደኛው በጆሮው የሆነ ነገር ሹክ አለው።

ወዲያውኑ በላይሁንን እያጣደፉ መኪና ውስጥ አስገቡት፤ ባለታክሲውንና ተሳፋሪዎቹን ምን እንዳደረጓቸው ሳይይ እርሱን ስድስተኛ ፖሊስ ጣቢያ አስገብተውት ሄዱ። ወደውስጥ ሲዘልቅ በሚገርም ሁኔታ በርካታ የሚያውቃቸውን ወጣቶች ተመለከተ፤ ማናቸውም ግን ምንም አላሉም፤ እርሱም ምንም ምልክት ሳይሳይ ተቀላቀላቸው። ሁሉም በየአጋጣሚው ከየመንገዱ እየተለቀሙ የታጎሩ መሆናቸውን ለማወቅ ደቂቃዎች ብቻ ነው ያስፈለገው። በወንጀል የታሰሩት በጣም ጥቂቶች ብቻ ናቸው።

አጋጣሚው የሚጠበቅ ቢሆንም ከአዲስ አበባ ለመውጣት በተዘጋጀበት ሰዓት መሆኑ በላይሁንን አናደደው። ከገባበት ፖሊስ ጣቢያ ለመውጣት ያለው ዕድል የጠበበ ቢሆንም እንደምንም ብሎ ያን ታጣቂ አብዮት ጥበቃ ለማግባባት መሞከሩ አይቀርም።

አብዮት ጥበቃው ሙሉውን ቀን ሳይመጣ በመዋሉ አግኝቶ ሊያነጋግረው አልቻለም። ነገር ግን በተስፋ ይጠብቃል፤ ሰውየው በጅምላ የአካባቢውን ወጣት በሙሉ በአህአፓኝነት ከመፈረጅ ያለፈ

መረጃ እንደሌለው በመገመቱ እንደምንም ጸባዩን አሳምሮ ከተለማመጠው ሊለቀው እንደሚችል ሲያሰብ ነው የዋለው።

"የሰውዬውን ሥም ባውቀው ምን ነበረበት?" አለ በላይሁን ለራሱ "ጋሼ እክለ" ብሎ ቢጠራው ልቡን ሊያራራው እንደሚችል ገምቶ።

"ግን ተሳክቶልኝ ከዚህ ብወጣ ምንድነው የማደርገው?" አለ ደግሞ የቀጠሮው ጊዜ ማለፉንና ተለዋጭ ቀጠሮ የማግኘቱም ነገር አስቸጋሪ እንደሚሆንበት አስቦ። ግንኙነቶች ሁሉ ተቆራርጠው ቶሎ መቀጠል አዳጋች እየሆነ ከመጣ ቆይቷል።

"ቢያንስ ፍርድን ማግኘት እችላለሁ፤ ከእርሷ በላይ ላለው ሰው ሪፖርት ማድረግ ከተቻለ... ግን ሁሉም ቀላል አይሆንም። እርሷስ የት ትሆን?" አለና ጥርጣሬ ገባው።

ቢሆንም እናቱ ጠዋት ሲመጡ ይጠይቃል፤ እንደወጣ ሊያገኛት እንዲችል ያመቻቹለታል። የመሳሰለውን ሀሳብ ሲያወጣና ሲያወርድ፤ ቁንጫ እየለበለበው ሲያክ ሌሊቱ እንደምንም ነጋለት።

እስረኞቹ የተመቸ ቦታ የተኙ ያህል ሳይገላበጡ አንግተው ቀና ቀና ማለት ጀመሩ። ወደመጸዳጃ ቤት ለመሄድ ጥድፈያ ሆነ።

"ጆ! ተነሽ እንጂ በኋላ እኮ ሽታውን አትችለውም፤ በጠዋት ይሻላል" አለው አንደኛው እስረኛ ከአጠገቡ እየተነሳ።

በላይሁን ከመኝታው ተነስቶ ለብሶት ያደረገውን ጋቢና ብርድልብስ አጣጥፎ አስቀመጠና ለመጸዳጃ ቤት ወረፋ ለመያዝ ወጣ። ገና ከክፍል ወጥቶ በሩ ላይ ሲደርስ ከዚያ ትናንት ካመጣው ታጣቂ ጋር ፊት ለፊት ተያዩ። በላይሁን ገና ሰላም በማለትና ባለማለት መሀል እያለ ቀድሞት

"አጅሬ ያንተ ቦታ እኮ እዚህ አይደላም፤ ለዛሬ ግዴላም ነገ ግን ትሄዳታለህ" አለው።

በላይሁን በውስጡ ተፈጥሮ የነበረው ተስፋ ሁሉ በሰከንድ ውስጥ ተነካባት። ምንም እንዳልገባው ዓይነት ዝም አለና ወረፋውን መጠበቅ ይዘ። በውስጡ ግን ነገ እንዲያልፍለት ተመኘ፤ እንደም ቀን ቢሆን ዕድሜ ነው “እዚያ...” የተባለው የት እንደሆነ አሳምሮ ይውቀዋል፤ ደርግ ጽሕፈት ቤት ነው። እዚያ ከሄደ ደግሞ የሚከተለውን ይውቀዋል፤ አበቃለት ማለት ነው። የሚሆነውን ከመጠበቅ የተሻለ ምንም አማራጭ ስለሌለው ነገን በስጋትና በጭንቀት መጠበቁን ጀመረ።

ወረፋውን እየጠበቀ፣ ከዚያም በኋላ በአእምሮው ውስጥ ያልተመላለሰ ሀሳብ አልነበረም። የትግሉ ነገር አንድና አንድ ነገር ብቻ ይቀረዋል፤ አስፈላጊ ከሆነ እስከሕይወት የሚደርስ መስዋዕትነት መክፈል! “የትግሉ ነው ሕይወቴ...” ከልብ የተባለ ስለሆነ የሕይወት መስዋዕትነት መክፈል ግድ ሊሆን ይችላል፤ ይንን በጸጋ ይቀበለዋል። እናቱን፣ አባቱንና እሁቱን አሰባቸው፤ በእርሱ ሞት ምክንያት ሊደርስባቸው የሚችለውን ሃዘን ሲያሰበው እንባው በአይኖቹ ግጥም አለበት፤ ብዙዎች ሲሞቱ ቤተሰቦቻቸው የደረሰባቸውን መሪር ሃዘን እስኪታክተው ተመልክቷል። ወዲያው ደግሞ ፍሬሕይወት ድቅን አለችበት፤ ለፍሬሕይወት ያለውን ፍቅር ግን እንኳን ሲላ ሰው እርሷም አታውቅለትም፤ ፍቅሩን እንኳ ሳይገልጽላት እስከወዲያኛው ሊለያት መሆኑ አጥንቷል። ድረስ ተሰማው። “በፍጹም!” አለ በላይሁን “እንደምወዳት ሳልነግራት መሞት የለብኝም። ደግሞም ምንም ዓይነት መልእክት ለመላክ ከአሁን የተሻለ ጊዜ የለም” አለ ለራሱ።

ከመጻፍዳቻ ቤት እንደተመለሰ ከእስረኞቹ ወረቀት ለመነና አገኘ፤ እስኪሪጥቶ ኪሱ ውስጥ ስለነበረው ክፍሉ ውስጥ መኝታው ላይ ተቀምጦ መጻፍ ጀመረ። አዎ የመጨረሻ ማስታወሻው ሊሆን ይችላል፤ እስከአሁን ደርግ ጽሕፈት ቤት ገብቶ የወጣ ሰው አያውቅም፤ የእርሱም መጨረሻው ሊሆን እንደሚችል አልተጠራጠረም። መልዕክቱን በፍጥነት ጽፎ ጨረሰና አነበበው፤ እያነበበው እንባው ቆጠቆጠው። ከመቼ ወዲህ እንዲህ ሆኖ ባሻ እንደሆነ ለራሱም ገረመው። እናቱ እንደሚመጡ እርግጠኛ ስለሆነ እናቱ መልዕክቱን እንዲያገኙ የሚያደርግበትን ዘዴ ማውጣትን ጀመረ።

እናቱ ምግቡን ሰጥተው ዕቃው መመለሱን ይጠባበቃሉ። ክርቀት እጁን አውለብልባላቸው ዕቃውን ተቀብሎ በፍጥነት ወደውስጥ ገባ። በላይሁን ምግብ ለሚያመላልሰው ልጅ ዕቃውን ሲመልስ ነገ ወደደርግ ጽሕፈት ቤት ሊሄድ እንደሚችል፤ ባያገኙት እንዳይደነግጡና የሻይን ፔርሙዝ በደንብ እንዲያጥቡት እንዲነግራቸው አስረዳው። ያንገቱን ሀብል አውልቆ ለእናቱ እንዲሰጣቸው ነገረውና “ለፍሬ ነው” ብሎ እንዲያስረዳ ነገረው። እናቱ ይህንን ሲሰሙ የቱን ያህል ሊደነግጡ እንደሚችሉ ማየት አልፈለገም፤ ልጁን ልኮት እርሱ ክፍል ውስጥ ቀረ።

ልጁ ብዙም ሳይቆይ ተመልሶ መጣ “ምን አለኝ” አለ በላይሁን በጥድፈያ።

“እባክህን ብቅ በልላቸውና ይዩህ” አለው ልጁ ባጭሩ።

በላይሁን እንደምንም ብሎ ብቅ አለ። “ምን ብለሃቸው ነው አንተ?” አለው አንደኛው ፖሊስ።

“ነገ ስትመጣ ድንገት ከምታጣኝ አሁኑኑ ትወቀው ብዬ እኮ ነው” አለ በላይሁን ቀለል አድርጎ።

“ምኑን ነው የሚያውቁት?” አለና ጮኸበት ፖሊሱ

“ጠዋት እኮ በአደባባይ ነው የተነገረኝ” አለ በላይሁን። ሁሉም ማንሾካሾክ ጀመሩ። ፖሊሱ አጠገብ ያለ ሌላ ፖሊስ ቀስ ብሎ የሆነ ነገር ነገረው።

“ጠጋ በልና አረጋጋቸው” አለው ፖሊሱ።

“ነገ ብታጭኝ ይሻልኸ ነበር?” አላቸው ተጠግቶ።

“እሱስ አይሻለኝም” አሉት ባጭሩ። “ሻይ ምን ሆነብህ?” አሉት ደግሞ።

"ጣዕሙ ትክክል አይደለም፤ ክፍትፍት አድርገውና በደንብ እንድታጠቡ ለፍሬ ሰሜት" አላቸው።

"እግዚአብሔር ካንተ ጋር ይሁን" አሉት ዐይን ዐይኑን እየተመለከቱት።

"ምንም አልሆነም" አላቸው።

"ይበቃል ግባ" አለው ፖሊሱ።

"በቃ ግባ" አሉት እናቱም።

ዐይኖቻቸው እየተከተሉት እንደሆነ እየተሰማው ወደውስጥ ተመለሰ። ከዐይኖቸው የሚሰወርበት ቦታ ሲደርስ መለስ ብሎ ተመለከተ። እንደቆሙ ናቸው። እጆቹን አወዛወዘላቸው።

"እናቱን እንደገና አይት ይሆን?" አለና ራሱን ጠየቀ።

እስረኞቹ ሁሉ ፀሐይ ለመሞቅ ውጭ በሆኑም እርሱ ግን ገብቶ መኝታው ላይ ተቀመጠ። በሀሳቡ ከእናቱ ጋር ወደቤቱ ሄደ። እናቱ ሲነግራቸው የፈለገው ነገር መኖሩን መረዳታቸውን ከፊታቸው ላይ ተመልክቷል። ለፍሬ የጻፈውን ደብዳቤ እንደሚያገኙትና ከሀብሉ ጋር እንደሚሰጧት እርግጠኛ ነው።

"ግን ፍሬ ምን ይሰማት ይሆን? እንዴት እስከአሁን አይነግረኝም ብላ ትናደድ ይሆን? አሁን ምን እንዳደርግ ነው? ብላ ትቀየመኝ ይሆን? ትጠላኝ ይሆን..." ጥያቄዎቹ ማለቂያ የላቸውም።

"በላይሁን" የሚል ድምጽ ሰማ። ደነገጠ። ወዲያው ግን ራሱን አረጋጋና "እቤት" ብሎ ወደበሩ ተጠጋ። የጠራው ያ ታጣቂ ሰውዬ ነው። ለመጨረሻው ነገር ራሱን አዘጋጀና ቆፍጠን ብሎ ሰውየውን ተመለከተው።

"ና ውጣ" አለው ሰውዬው።

ለራሱም በገረመው ሁኔታ አንገቱን ቀና አድርጎና የአንድ ቀን የእስር ቤት ጓደኞቹን በጅምላ "ደሀና ሁኑ!" ብሎ ሰውዬውን ተከተለው።

* * * *

ፍሬሕይወትና ዳኙ በሰዓቱ ተገናኙ። ትልቁን ኮቱን አልለበሰም ወገቡ ላይ ቡፍ ያለ ቢሆንም ቀልጣፋ ጃኬት ለብሏል። ንግግራቸው በጣም ፈጣን ነው። አዲስ አበባ ውስጥ መንቀሳቀስ ያቃቃቸው አባላት ከከተማ መውጣት እንዲችሉ ለማድረግ የቀበሌ መታወቂያ እንዲወጣላቸው ፎቶ መቀባበል አለባቸው።

"መታወቂያዎቹን የምትሰጫቸው አንቺ ነሽ። ፈጣን መሆን አለብሽ፤ ጊዜ መውሰድ የለብሽም በተጨማሪም ጥንቃቄ የተሞላበት ሥራ መሆን ይኖርበታል" አለና የትና በሰንት ሰዓት እንደምታገኛቸው ነገራት። የሰጣትን ፎቶዎች ለዚህ ጉዳይ በተተረተረው የቦርሳዋ ገበር ውስጥ ከተተኝና የተጨማሪ ሁለት አባላትን በአካባቢው ያለመኖር አስታወቀችው። አዲሶቹን የኮሚቴ አባላት ብታገኛቸውም ገና ከጋዲሳና ከዘርዳይ ጋር አላስተዋወቀቻቸውም።

ከዳኙ ጋር ያላትን ጉዳይ ጨርሳ ስትመለስ የሰጣትን በርካታ ሥራዎች እያሰበች ነበር። ቤት ከመግባቷ በፊት የበላይሁንን እናት ለመጠየቅ ጎራ አለች። በላይሁን ጋ ሄደው እንደሆን ጠየቀቻቸውና ገና መመለሳቸው መሆኑን ነገሯት።

"አይት? እንዴት ነው?" አለቻቸው።

"አዎን አየሁት ነገ ደርግ ጽሕፈት ቤት እንደሚወሰዱት ነገረኝ። ከዛ ተርፎ ይወጣል ብለሽ ነው?" አሉ በእንጨት ቢጤ መሬቱን እየቆረቆሩ።

"ማን ያውቃል?" አለቻቸውና ወደቤት ለመሄድ ተነሳች።

"ቆይ በላይ መልዕክት ልኮልሻል" አሉና ከተቀመጡበት ብድግ አሉ።

"እንዴት አድርጎ እማማ?" አለች ተገርማ።

"እንችም ይገርምሻል? ፔርሙዙን ሲመልሰልኝ አመለከተኝ። ብዙም ባይገባኝም እሽ አልኩት፤ ቤት ሰደርሰ ከፍቼ ሳየው መልእክቱን አገኝሁት። ፊደል መቁጠሬን ወደድኩት። በዚህ መችም ደርግ ጥሩ ሰርቷል። ይህን እንድሰጥሽም ነግሮኛል" አሉና ማስታወሻውንና ያንገት ሀብል ሰጧት ደነገጠች።

"እረ እማማ ይህኛው እንኳን እርስዎ ኃ ይቀመጥ" አለቻቸው ሀብሉን እንዲቀበሉት እጇን እየዘረጋች። "አይሆንም" አሏት።

በላይሁን የላከውን ማስታወሻ ለማንበብ እየቸኮለች ወደቤት ሄደች። ቤት ስትገባ እናቷም ይንቆራጠጣሉ። ሰላምታ ማቅረብ እንኳን ከበዳት። "በየቱ መንገድ መጣሽ?" አሏት ግንባራቸውን ከስከሰው።

"በገብርኤል በኩል።" አለች ምን እንደሆኑ ለመገመት እየሞከረች።

"የኔ ገብርኤል ዱሮስ መች ይጥለኛል።"

"እማ የሰማሽው ነገር አለ እንዴ?" አለች በጭንቀት።

"ዳንኤል የሚባል ሰው ገዳይ ነሽ ተብሎ እየተፈለግሽ ነው አሉ" አሏት እናቷ አመዳቸው ቡን ብሎ።

"እሁኑኑ አክሱቲ ቤት እሂዳለሁ። ከዛ በኋላ ደግሞ የምሆነውን መልዕክት እልክብሻለሁ" አለቻቸው እናቷን። ምንም ጊዜ አላባከነችም የእናቷን ቀሚሰ ለብሳና ነጠላዋን አጣፍታ ውልቅ አለች።

አክሱቲ ቤት ስትገባ በመጀመሪያ ልብሷን ከቀየረች በኋላ ነው አክሱቲን ሰላም ለማለት ወደዋናው ቤት የገባችው። ከሰላምታ በኋላ ሥራዋ ያደረገችው የበላይሁንን ማስታወሻው ማንበብ ነበር፤ እንዲህ ይነበባል።

"ፍርድ! እንዴት ነሽ? እኔ ደህና ነኝ ልበልሽ? ደህና ያለመሆኔን ስለምታውቁው ደህና ነኝ ብዬስ አልዋሽሽም። እስካሁን ግን የደረሰሰሽ አካላዊ ጉዳት የለም ምን ሲከተል እንደሚችል የታወቀ

ስለሆነ መጠበቁ ግን አስከፊ ነው። እዚህ ፖሊስ ጣቢያ ያልጠበቅሁትን ያህል እስረኞች ማግኘቴም ያለኝን ተስፋ እያጨለመው ነው።

በየትኛዋ ደቂቃ ወዴት እንደምወሰድ ስለማላውቅ ይህችን ማስታወሻ ለመጻፍ ስለፈለግሁበት ጉዳይ ልንገርሽ። እንዴት ብዬ እንደምጀምረው ግን ግራ ይገባኛል። አንዳንዴም "የስቆጣት ይሆን?" እልና እጨነቃለሁ። አሁን ግን፤ አዎ አሁን ግን ቁርጥ ቀን የመጣ ይመስለኛል ዳግም የመገናኘታችንም ነገር በጣም አጠያያቂ ሆኗል። እናም ሳለፉት ብዙ ዓመታት በውስጤ የያዘኩትን ሚስጥር ሳልነገርሽ ወደምት መሄዴን ሳስበው ስሜቱን መቆጣጠር አቃተኝ። ገና ወደትግሉ ስንገባ የገባነው ቃል በመሆኑ መስዋዕትነትን አልፈራሁትም። መስዋዕትነትን ባሰብኩ ቁጥር ወደአለምሮዬ የሚመጡት የልቦቻችን ዝማሬ የነበሩት ስንኞች ናቸው። "ቢሰበር አጥንቱ ቢንቆረቆር ደሜ..." ለምን ያህል ጊዜ ደጋግሜ እንደዘመርኩ ማስታወስ ይከብዳል። እናም ሞትን ለመቋቋም ዝግጁ ነኝ።

ሁለተ ነገሮች ግን እጅግ በጣም ከምችለው በላይ ያስጨንቁኛል ቤተሰቦቼና አንቺ። እናቴን ገና ሳስባት የምሆነው ይጠፋኛል። የእሁቱ ምንም አለማወቅና በደመነፍስም ቢሆን እኛን መደገፍ መሠረቱ ለእኔ ለወንድሜ ያላት ፍቅር በመሆኑ የቴን ያህል ልትጎዳ እንደምትችል ሳስበው ልቤ ይሸበርብኛል። የአባቴን ነገር ታውቁዋለሽ፤ አባቴ ብቻ ሳይሆን ጓደኛዬም ጭምር ነውና በየደቂቃው አስበዋለሁ።

ፍርድ! ይህ ሁሉ ግን ብዙዎች ሊገምቱት የሚችሉት ነው። ማንም የሚያውቅልኝና ሊገምተውም የማይችለው ለአንቺ ያለኝን ስሜት ነው። ምን እንደምትይኝ አላውቅም። የፈለግሽውን ልትይኝ ትችላለሽ። በአንድ ነገር ላይ ግን እርግጠኛ ነኝ፤ ቢያንስ እንደታላቅ ወንድም ትወጃለሽ። እኔ ግን ከታናሽ እሁቱም በላይ እውድሻለሁ፤ አፈቅርሻለሁ። ፍርድ! ቃላት ሊገልጹት ከሚችሉት በላይ አፈቅርሻለሁ! ይህንን ስሜቱን ከሚጋራት ግን ብዙ ምክንያቶች ገቱኝ፤ አንዱና የመጀመሪያው ቤተሰቦቻችን ያለቸው ግንኙነት ነው፤ ባተላይም እናቴ ሁልጊዜም "እሁትህ፤ ወንድምሽ" የምትለው ነገር ይከብደኛል። ያንቺ አባትና እናት በልጅነት አለምሮዬ የፈጠሩት ስሜት ከሥጋ ዘመዶቹ በላይ እንዳያቸውና ባዕድነታቸውን

እንዳልቀበል አስገደደኝ። ለአንቺ ያለኝን ፍቅር ብናገር ሁሉንም ነገር የግበላሽ፣ የቤተሰቦቻችንን ጠንካራ ትሰጠር የምበጣጥሰው መሰለኝ። ግን እውነቱን ልንገርሽ ሁሉ ጊዜም “አንድ ቀን ...” የሚል ተስፋ ነበረኝ።

ዛሬ ላይ ሆኜ ሳየው ያ አንድ ቀን እንደማይመጣ ተሰማኝ። እናም እስከወዲያኛው ከአንቺ መለየቴን ሳስበው እንደማሬቅርሽ እንኳን ሳታውቁ መሆኑ ልቤን አደግው። ፍርዶ! እኔ ፍቅርሽን በውስጤ እንደያዘኩ የመቀበር ዕድል ካጋጠመኝ ወደመቃብሬ እወርዳለሁ። መቼም ከሞት የሚተርፉ ጥቂት ጓዶች እንደሚኖሩ እጠብቃለሁ። ከሚተርፉት ሰዎች መሀል አንዱ እንድትሆኝ ያለኝ ምኞት ከፍተኛ ነው። ሕይወትሽ ሁሉ የተቃና እንዲሆንም እመኛለሁ! በሕይወት እስካለሽ ግን እንዳትረሽኝ እፈልጋለሁ። ቢያንስ እንደወንድምሽ አስታውሽኝ። ማስታወሻዬ ይሆንሽ ዘንድ አባቴ በስምንተኛ ክፍል ፈተና ባመጣሁት ውጤት በመደሰቱ ከአንገቱ አውልቆ የሰጠኝን ሀብል ልክልሻለሁ።

እስከዘለዓለም አፍቃሪሽ በላይሁን” ይላል

“እንዴ ምን ሆነሻል?” አለች የአክሲቷ ልጅ ስቅስቅታዋን ሰምታ። ሳታሰበው እያለቀሰች ወረቀቱን ሰጠችት። ዘመዶቻቸው ሁሉ እነበላይሁንን እንደዘመድ ነው የሚያዩአቸው። እርሷም ከፍሬሕይወት ጋር አብራት አዘነች።

***

ሕይወት የወትሮ ቃናና ለዛውን ካጣ ሰነበተ። ወይዘሮ ስርጉት ባለቤታቸውን የሚያስታውሱባቸው አጋጣሚዎች በርካታ ናቸው እንዲህ መንፈሳቸው እርብሽ ሲል ደግሞ የበለጠ ያስቧቸዋል።

“እንዴት እድለኛ ሰው ነህ፤ እግዚአብሔር የሚወድህ” አሉ አንገታቸውን እንዳቀረቀሩ። ቀና ብለው ግድግዳው ላይ የተሰቀለውን ፎቶግራፍ ለረጅም ደቂቃዎች ተመለከቱት። የባለቤታቸው ኮስታራ ግንባር ሁሉም ቢሆን ቁጡነት ሳይሆን ጥንካሬያቸውን እንደሚመሰክር ነው የሚያስቡት።

“ሕይወትን መጋራት እንዴት ጥሩ ነበር? ለዚያውም እንዳንተ ካለ ጠንካራ ሰው ጋር?” አሉና እንባቸው በዐይኖቻቸው ግጥም አለ።

“አንተ ኖረህ ቢሆን ሁኔታው ሁሉ ሊለወጥ ይችላል ነበር? ልጆቼንስ ምን ታደርጋቸው ነበር? ፖለቲካ ውስጥ ከመግባት ልታግዳቸው ትችላለህ ይሆን?...” ራሳቸውን ነቀነቁ፤ በፍጹም በዚህ ራሳቸውን መውቀስ እንደማይገባቸው አሰቡ። “አባት ያላቸው ሁሉ ፖለቲካ ውስጥ መች ሳይገቡ ቀሩ? ደግሞም እኮ የሚያስቡትና የሚመኙት ክፉ ነገር አይደለም። የሚያነቡትንና የሚወያዩትን በተወሰነ መልኩም ቢሆን ያውቁታል...” ሁሉ ነገር የተምታታባቸው መሰላቸው።

የኑሮ ሸክም አልከበዳቸውም፤ መሥራት አልሰለቻቸውም። ፍርዶና ሚሚ ተካፍለው ይሠሩት የነበረውን ሥራ ብቻቸውን ተያይዘውታል፤ ለሆቴሉ የሚያቀርቡትን እንጀራ በፍጹም ማቋረጥ እንደሌለባቸው ወስነዋል። “ከደከመኝ የምትጋግርልኝ አቀጥራለሁ እንጂ...” እያሉ ከማሰብ በቀር ተማረው አያውቁም።

ሊቋቋሙት ያልቻሉት ጭንቀታቸውን ነው፤ እንቅልፍ ብርቅ ሆኖባቸዋል። ለልጆቻቸው መጨነቃቸውና መጸለያቸው የሁልጊዜ ተግባራቸው ቢሆንም ሰሞኑን ጭንቀታቸው አይሉባቸዋል፤ ወዴት እንደሆነ ሳያውቁ የሚሚ መሄድ፤ የቃለአብ ቤት መምጣት ያለመቻልና አክሲቱ ቤት መመሸግ አሁን ደግሞ የፍሬሕይወት ሁኔታ፤ ሁሉም ነገር ከአእምሯቸው በላይ ሆኖባቸዋል።

“ስርጉት! እንዴት አደርሻ?” አሉ የበላይሁን እናት።

“እግዚአብሔር ይመስገን፤ ይገቡ” አሉ ወይዘሮ ስርጉት ከተቀመጡበት እየተነሱ።

“ፍሬሕይወት የት ነች?” አሉ ገባ ሲሉ

“አረ የለችም”

“ብቻ ወደዚህ ሰፈር እንዳትመጣ መንገር ነው የሚሻለው፤ እነሱ እንደሆነ ከጠረጠሩ በቂ ነው፤ ምስክር የለ ፍርድ! ብቻ እንዳትመጣ መንገር ነው” አሉ የበላይሁን እናት።

“ምን ይሻለናል የበላይሁን እናት?” አሉ ወይዘሮ ስርጉት ጭንቅ ቢላቸው።

“ለአንድዬ ከመንገር በቀር ምን የሚሻል ነገር አለ ስርጉት” አሉ እንገታቸውን ወደጣራው ቀና አድርገው።

“ለመሆኑ ዛሬ በላይሁንን አይት? የኔ ነገር ብቅ ሳልል አረፈድኩ” አሉ የፍሬሕይወት እናት።

“አረ የለም፤ ወደ ደርግ ጽሕፈት ቤት መሄዱን ነገሩኝ” አሉ በሀዘን ስሜት።

“አፈር በሆንኩት!” አሉ የፍሬሕይወት እናት ደረታቸውን ድልቅ አድርገው።

ያለምንም ንግግር ሁለቱም በየፊናቸው ከየሀሳባቸው ጋር ጭልጥ አሉ። ከነበላይሁን እናት ቤት የተሰማቸው የስልክ ድምጽ ሁለቱንም ከገቡበት ሀሳብ አወጣቸው። ምንም ሳይናገሩ በፍጥነት ወጥተው ሄዱ የበላይሁን እናት።

“ስርጉት” አሉና ተጣሩ ወዲያው። “ስልኩ ያንቺ ነው፤ ምነው ፍርዬ በሆነች” አሉ የበላይሁን እናት ለራሳቸው ብቻ በሚሰማ ድምጽ።

“ሂሎ” አሉ የፍሬሕይወት እናት የፈራ በሚመስል ድምጽ።

“አዎ ነኝ፤ ማን ልበል? እሸ” አሉና ለበላይሁን እናት ፍርዬ ነች የሚል ምልክት ሰጧቸው።

የፍሬሕይወትን ደህንነት በመስማታቸው ተደሰቱ የሰፈሩ ትርምስ እየተባባሰ መሆኑን ነገሯት። “አደራሽን ተጠንቀቁ” አሏት።

“ተመስገን! አንተ እኮ ሁሌም ከኔ ጋር ነህ” አሉ ስልኩን ዘግተው ሲቀመጡ።

****

ሰሞኑን አፈሳው ተጠጥሏል። በአንድ ቀን ብቻ መርካቶ አካባቢ በተደረገ ሰላማዊ ሰልፍ ምክንያት በሺዎች የሚቆጠሩ ወጣቶች ታፍሰው ጃንሜዳ ታጎሩ። ወላጅ ጭንቅ በጭንቅ ሆነ። በተከታታይ በየአካባቢው በተደረጉ አፈሳዎች የተነሳ የግንኙነት መስመሮች ሁሉ ተበጣጠሱ። ቀይ ሽብር አገሩን አናወጠው የወላጅ እጣ ፈንታ በየእለቱ እዚህም እዛም የተጣለ የወጣት ሬሳ ማየት ሆነ። ነፍሰጠር እናቶችም ሳይቀሩ የቀይሽብር ሰለባ ሆነው ዋይታ ከተማውን ሞላው። በከተማው ውስጥ ከሚንቀሳቀሱት መኪናዎች ውስጥ አንዳንዶቹ መንገድ ላይ የሚያገኙትን ወጣት ሁሉ እየለቃቀሙ ወደእስር ቤት መወርወር መደበኛ ሥራቸው ሆነ።

ዳኙና ፍሬሕይወት በመደበኛ ቀጠሮ መገናኘት ባለመቻላቸው ተለዋጭ ቀጠሮ መጠቀም ግድ ሆነ። የመጀመሪያዎቹን መታወቂያዎች ሰጥታው ሌሎች ተጨማሪ ፎቶዎች ሰጥቷቸዋል። መታወቂያዎቹን ግን አልመለሰችሉትም፤ መታወቂያዎቹ ደግሞ በጣም ይፈለጋሉ። የግዴታ አግኝታው መስጠት ይኖርታል።

በተለዋጭ ቀጠሮአቸው በመገናኘታቸው በጣም ደስ አላት። አክሲቷ ቤት ከዚህ የበለጠ መቆየት አልነበረባትምና ተጨንቃለች። ስለሁኔታው ለዳኙ ነገረችው እርሷ ዘንድ ያለው ተስፋ መቁረጥ እርሱም ዘንድ አለ። ስትነግረው የተሰማውን ጭንቀት አስተውላለች፤ ሊያደርግላት የሚችለው ነገር እንደሌለ ሲገባት እርሷም የበለጠ ተረበሸች።

“አንድ ዕድል አለን” አላት ዳኙ ከብዙ ማሰብ በኋላ። ከአንድ ሰዓት በኋላ እንደገና ለመገናኘት ተቀጣጠሩና ተለያዩ። ሲለያዩ ዳኙን መልሳ እንደሚታገኘው ተሰማት።

መቼም አማራጭ ሲጠፋ መጠጊያዋ ቤተክርስቲያን ነው። አንድ ሰዓቱን ለማሳለፍ ልደታ ቤተክርስቲያን ገባች። ቁጭ ስትል እናቷን አሰበቻቸው። ቃለአብ ቤት እንደሚሄድ ስለነገራት ቢያንስ እስከሣሬ ደህና መሆኗን ይሰማሉ። ሁሉንም እናቶች አሰበቻቸው። የበላይሁን

እናት ሀዘን ከፊቷ አልጠፋም አላት። የአስቸላውን እናት ማሰብ ባትፈልግም ማስታወቅ ግድ ነው። እርሳቸውን ስታስታውስ መፈጠሯን ትጠላለች። ሰሞኑን ደግሞ ልትጠይቃቸው አልቻለችም። መንፈሷ ድቅቅ አለ። ሰዓቱ ደርሶ ዳኙን የምታገኝበት ጊዜ ናፍቋት ሰዓቷን በተደጋጋሚ ትመለከታለች። ሰዓቱ እንደምንም ብሎ ደረሰላት።

ዳኙ የመጣው ብቻውን አልነበረም። ከወጣትነት ብዙም ያልራቀቁ መኖሩ ረዘም ያለና በደንብ የለበሰ ሰው አብሮት አለ። ሁለቱንም ጨበጠቻቸው። ሰውዬው ታሪኩ ይባላል። ዳኙ ጊዜ አልወሰደም ታሪኩ ጊዜያዊ መጠለያ የሚሰጣት ሰው መሆኑን ነገራትና የሚቀጥለውን የቀጠሮ ጊዜ ተነጋግረው ትቷቸው ሄደ።

የታሪኩ ቤት ፋቅ አይደለም። ከከፍተኛ ፍርድ ቤት ፊት ለፊት ያለው ሰፈር ውስጥ ነው የሚኖረው። ታሪኩን ተከትላ እየሄደች ለራሷ በጣም ገረማት “እንደመተማመን ምን ትልቅ ነገር አለ?” ያለ አንድ ጥያቄ ከማያውቁት ሰው ጋር ለመኖር በእምነት ተከትሎ መሄድ በእምነት እንጂ ሌላ ምን ምክንያት ሊገኝለት ይችላል።

“ምነው ዝም አልሽ?” አላት ታሪኩ ጥቂት እንደሄዱ።

“እንግዳ አይደለህ?” ነበር መልሷ።

“ምን እንግድነት አለ። ከዚህ በኋላ ከድራዳዋ የመጣሽ ዘመዴ ነሽ” አላት። መስማማቷን በምልክት ገለጸችለት።

ቤት ሲደርሱ ማንም የለም። “ተቀመጭ” አላት ታሪኩ በፍን ከፍቶ እንደገቡ መብራቱን አብራቶ። አቅራቢያዋ ያገኘችው ወንበር ላይ ተቀመጠች። ንጹሕ ቤት ነው። ፈካ ያለው የግድግዳ ቀለም ከመብራቱ ጋር ተዳምሮ ቤቱን ድምቅ አድርጎታል። የዕቃዎቹ አዲስነትና ንጽሕና ደግሞ የአዲስ መሽራ ቤት አስመስሎታል። ግድግዳዎቹን ተዟቡራ ተመለከተች፤ ሆኖም አንድ እንኳን የጋብቻ ፎቶ ማየት አልቻለችም። በአንደኛው ግድግዳ ላይ ግን የታሪኩንና የአንዲት ወጣት ፎቶግራፍ ተመለከተች።

“ባለቤቱ ናት” አላት ታሪኩ ዓይኖቿን እየተከተለ እንደነበረ በሚገልጽ ሁኔታ።

“የት ሄደች?” አለችው።

“ትምህርት ቤት ሂዳ ነው አሁን ትመጣለች” አላት ሰዓቱን እየተመለከተ “እስክትመጣ ግን ሻይ ብንጠጣስ?” አለና ወደውስጥ ገባ።

ታሪኩ ወደውስጥ እንደገባ ባለቤቱ መጣች። ፍሬሕይወት ከተቀመጠችበት ተነስታ ሰላምታ ሰጠችት።

“ጤና ይስጥልኝ መልካምሰው እባላለሁ” አለችት።

ታሪኩ ድምጻቸውን ሲሰማ ወዲያውኑ መጣና ባለቤቱንና እንግዳዋን አስተዋወቃቸው።

“ግራ እንደገባሽ ይሰማኛል ሁኔታው ግን ለአንቺ እስክምነግር ጊዜ የሚሰጥ አልነበረምና ነው። ጊዜያዊ መጠለያ እንድንሰጣት በማስፈለጉ ነው አስቴር እኛ ቤት የመጣችው” አላት። “አስቴር” ፍሬሕይወት በመጠለያ ቤት የምትጠቀምበት ሥም ሆነ።

“እንኳን ደህና መጣሽ ቤትሽ ነው!” አለች መልካምሰው ።

መልካምሰው ልክ እንደሰሟ መልካም ሴት ነች። ወዲያውኑ ለፍሬሕይወት የምትቀያይረው ልብስ ሰጠችት። እግሯን ለመታጠብ የሚያስፈልጋትን ሁሉ አቀራረበችላትና “እንግድነት አይሰማሽ ልጄን ላምጣው” ብላት ወጣች።

የነታሪኩ ልጅ የአራት ዓመት ህፃን ነው። ሲመጣ አስቴር አክሱቱ መሆኗ ተነገረው። በመጀመሪያ ለመቀበል አቅማማ “ለምን እስክዛራ አልመጣችም?” አለና ጠየቀ።

“እማማ ያለችው ድራዳዋ መሆኑን ታውቅ የለ?” አለው ታሪኩ።

“አውቃለሁ፤ ግን ታዲያ ለምን ከማግ ጋር አልመጣችም ነበር?” ተጨማሪ ማብራሪያ ጠየቀ።

“ያን ጊዜ ሥራ ነበራታ” አለችው እናቱ ቀበል አድርጋ።

በኋላ ላይ ተቀበለና መጫወት ጀመረ። የልጁ አነጋገርና ብስለት በጣም ደንቃት። ብዙ አነጋገሩ ከእርሱ የሚጠበቅ አይደለም። የሶሻሊስት መሪዎችን ሥም በሚገባ ያውቃል። ሲያስቃትም ሲያስገርማትም አመሸ።

*****

ለፍሬሕይወት የነታሪኩ ቤት በጣም ተመችቷታል። የግቢው ሰው ሁሉ “ከድሬዳዋ የመጣች የታሪኩ ዘመድ” በማለት በጣም ተንከባክቧት። የእውነትም ዘመድ ለመምሰል ጊዜ አልወሰደባትም፤ የምትሄድበት ቦታ በሌላት ጊዜ መልካምሰውን ለማገዝ ያላት ፍላጎት፤ ሃላፊነት ወስዳ የመሥራቷ ሁኔታ፤ መልካምሰውም በሙሉ እምነት ቤቷን በታላፊነት ሰጥታት የፈለገችበት ሄዳ መምጣቷ ዝምድናቸውን በጥርጣሬ ውስጥ ሊከት የሚችል አልነበረም። ታሪኩና መልካም የእውነትም የሥጋ ዘመዶቿ እየመሰሏት መጡ።

በአዲሱ ሰፈሯ ውስጥ እንደልቧ መንቀሳቀስ ትችላለች። ማንም ስለማያውቃት ለጊዜው ችግር የለባትም፤ ነገር ግን ስጋት አላት። በማንኛውም ሰዓት ማንም ሊያያት ይችላል። በተለይም በውስጣቸው በተከሰተው የመስመር ልዩነት ምክንያት የተፈጠረው መከፋፈል አደጋውን የበለጠ አስፍቶታል። እናም በሆነ አጋጣሚ የሚያውቃት አንጃ (ከፓርቲው በመስመር ልዩነት የወጣ ሰው) ቢኖር ሊጠቁምባትና ልትያዝ እንደምትችል እያሰበች ትሰጋለች።

ዳኙ በተገናኙ ቁጥር እንድትጠነቀቅ ይነግራታል። የተወሰኑ አንጃዎች ከመንግስት ጋር በግልጽ እየሠሩ መሆናቸውን መረጃ ይደርሳታል። ደግሞም ማን መቼ የትኛውን ጎራ እንደሚቀላቀል መተንበይም አስቸጋሪ ሆኗል። ሕይወታቸው በጥርጣሬ ተሞላ።

ፍሬሕይወትም በተመሳሳይ ጋዲሳን፤ ዘርዳይንና አዲሶቹን የኮሚቴ አባላት ማግኘትና ያላትን መረጃ ማስተላለፍ ይጠበቅባታል። ሁሉም በአንድነት ተገናኝተው የመወያየቱ ነገር የማይታሰብ ከሆነ ሰንብቷል፤ እናም የምታገኛቸው በተናጠል ነው። ሃላፊነቷን ለመወጣት የቻለችውን ከማድረግ ወደኋላ አትልም፤ እነርሱም እርሷን ማግኘታቸው የተስፋቸው ምንጭ በመሆኑ በናፍቆት ይጠብቋታል።

ጠዋት ከቤት ስትወጣ ከቃለአብ ጋር ቀጠሮ ነበራት፤ ሲገናኙ ክፍተኛ ጥንቃቄ እንደሚያስፈልጋት ነገራት። በጣም የመረበሽ ስሜት አይታቦታለች፤ ቃለአብን እያየችው የምታሰበው ስለእናቷ ነበር።

“እማዬ እንዴት ትሆናለች?” አለችው ድንገት ከወሬአቸው ወጥታ።

“ፍሬ! እሱን ማሰብ አልፈልግም፤ ምንም መጨመርና መቀነስ ስለማልችል በተቻለኝ ሁሉ ላለማስታወስ እሞክራለሁ” አላት የበለጠ እየተረበሸ።

“በቻልከው አጋጣሚ ሁሉ ደውልላት፤ ቢያንስ በዚህ ልናግዛት እንችላለን” አለችው።

“ሁሉም የሚሆነው ከቆየን ነው፤ በየትኛዋ ደቂቃ ምን ሊሆን እንደሚችል ምንም መገመት አይቻልም” አላት ተስፋ መቁረጡን በሚያሳይ ሁኔታ።

“አይዘን!!” ከማለት ውጭ ማጽናኛ ቃላት አልነበራትም። ብዙም ሳይቆዩ ተለያዩ።

መሄድ ባትፈልግም ምርጫ ስላልነበራት ብቻ ወደመጠለያዋ ማዝገም ጀመረች። የሚቀጥለው ነገር ምን ሊሆን እንደሚችል እያብሰለሰለች በእግሯ ልደታ ቤተክርስቲያን ደረሰች። እቤት ስትገባ የባሰ ነገር ጠበቃት። መልካምሰውና ልጇ አመድ መስለዋል፤ ገና ስታያት አንድ ችግር መፈጠሩ ገብቷታል።

“ታሪኩን ወሰዱት?” አለቻት መልካምን።

“አዎን” አለች መልካምሰው።

“ከየት?”

“ከመሥሪያ ቤት” አለችና የሆነ ብጣሽ ወረቀት እየሰጠቻት።

“ዳኙ ነው የሰጠኝ፤ እባክሽን ተጠንቀቁ! ማንን ማመን እንደሚቻል ግራ የሚያጋባ ጊዜ ነው” አለች መልካምሰው።

ዳኙና ታሪኩ ጓደኛዎች ናቸው፤ በጣም ግራ ሲገባው ነበር ታሪኩ ለፍሬሕይወት መጠለያ እንዲሰጣት በጓደኝነት የጠየቀውና የተሰማው። ሰሞኑን ታሪኩ ስጋት ውስጥ ስለነበረ ለፍሬሕይወት ሌላ ቦታ እንዲፈልግላት ነግሮት ነበር ለዳኙ። ያንን በማመቻቸት ላይ እያለ የታሪኩን መታሰር ሰማ፤ እናም አማራጭ አልነበረውም፤ ከፍሬሕይወት ጋር የነበረውን ቀጠሮ ለመጠበቅ ጊዜ የለውም ስለዚህ የተሻለውን አማራጭ ወሰደ፤ የመገናኛ ኮዱን ለፍሬሕይወት እንድትሰጥ ለመልካምሰው ሰጣት። በተፈጠረው ሁኔታ ምክንያት አንዳንድ አሠራሮች ከዲሲፕሊን ውጭ መሆናቸው ግድ ሆነ።

ፍሬሕይወት ወዲያውኑ መውጣት ነበረባት፤ ወዴት እንደምትሄድ ባታውቀውም መውጣቷ ግድ ነው። “ምሳሽን ብይ” አለች መልካምሰው ልጇን ወንበሩ ላይ እንዲቀመጥ እያደረገችው። ልጇ አንገቷን ይዞ አልለቅም አላት። ፍሬም ምግብ የመብላት ስሜት አልነበራትም።

“ምንም መብላት አልችልም፤ መልካም ደሀና ሁኝ” አለች ለመውጣት እየተነሳች። ብትለምናትም በፍጹም ለመብላት አልሞከረችም። ልትወጣ ስትል ከጥግ በኩል የተቀመጠ ትንሽ የመንገድ ቦርሳ አንስታ ሰጠቻት። “መቀየሪያ ልብስ ያስፈልግሻል። ትንሽ ቆሎም አለበት። ለማንኛውም ያሻገው” አለቻት መልካም። ተቀበለቻትና መልካምንና ልጇን ስማ ወጣች።

ለገሀር መኪና ተራ ስትደርስ ከቀኑ አሥር ሰዓት ሆነ። ለተሰጣት ቀጠሮ አሥር ደቂቃዎች ይቀራሉ። ተሰፋና ጥንካሬ ከውስጧ ተሟጠው አልቀዋል። ከዛ በኋላ ስላለው ነገር ብዙም ጉዳይ አልነበራትም። የምታደርገውን ሁሉ የምታደርገው በደመነፍስ ነው።

“አዝመራውን ማን ይጠብቃል?” አላት አንድ ሰው መኪና ተራው ውስጥ ገብታ ጥቂት እንደቆመች።

“እረኞቹ!” አለችው ደንገጥ ብላ። ወንበር እንደተያዘላት ነገራትና ተከትላው ወደመኪናው ውስጥ ገባች።

መኪናው ሙሉ ነው። የሚጠብቀው የእሷን መምጣት ብቻ ነው። የተቀበላት ሰው “በጣም አመሰግናለሁ” ከማለቱ ሾፌሩ ሞተሩን አስነሳና ጉዞ ጀመረ። መኪናው የአውቶቡስ መናኸሪያውን ለቅቆ ሲወጣ ግንባሩን ወደቀኝ አዙሮ ስታዲየሙን አለፈና እንደገና ወደቀኝ በመታጠፍ በቅዱስ ዮሴፍ ትምህርት ቤት በኩል አልፎ የናዝሬትን መንገድ ያዘ። አጠገቧ ያለውን ሰው ቀና ብላ ተመለከተች። “አይዘሽ” አላት።

ከኪሱ ውስጥ አንዲት ወረቀት አውጥቶ ሰጣት። ወረቀቱ ላይ የተጻፈው ሥሙና የአባቱ ሥም እንዲሁም የሚሄዱበት ቦታ ነው። “መታወቂያሽን ይዘሽዋል?” አለና ጠየቃት ወደ አቃቂ ሲቃረቡ። መያዟን ነገረችው። አዲሱ ጓደኛዋ ከተማ ይባላል። ጠንካራና ሙሉ ሰውነት ያለው ከወጣትነት ዕድሜ ክልል ያለፈ ሰው ነው።

አቃቂ ፍተሻው ላይ ሲደርሱ መኪናው ቆመና ሁሉም ለፍተሻ ወረዱ። እነርሱ ሲወርዱ አንዲት ሴትና አንድ ወንድ ፈታኞች ወደመኪናው ገቡ። “እንዴት አደራችሁ ጓዶች!” አላቸው ከተማ ፈታኞቹን፤ ሞቅ ያለ ሰላምታ ሰጡት። ፈታኞቹ ከመኪናው ሲወርዱ ከተማ ፍሬሕይወትን አንገቷን አቀፍ አደረጋት፤ ፈታኞቹ እንዲያዩት መፈለጉ ስለገባት ጥግት ብላ ቆመች። “ጠጋ ጠጋ በለ” አለ ወንዱ ፈታሽ። ፍሬና ከተማ ጠጋ አሉ። ምንም ጥያቄ አልቀረበላትም። ሴቷ ፈታሽ የፍሬን መታወቂያ እየት አድርጋ መለሰችላትና እንደነገሩ ነካ አድርጋት አስገባቸት። ከተማ መታወቂያውን ለይስሙላ ያህል ወጣ አድርጎ ብቻ ነው የገባው። በፖለቲካ መዋቅሩ ውስጥ ትልቅ ሥፍራ ያለው ሰው መሆኑን የሰማችው በኋላ ነው።

አስራ አንድ ሰዓት ሲሆን ደብረዘይት ደረሰ። ከአውቶቡሱ የወረዱት መኪናው መናኸሪያ ከመድረሱ በፊት ነው።

“እንሻገር?” አላት ከተማ።

“እሺ” አለች ቦርሳዋን እያነገተች።

ከተማ የያዘው ሳምሶናይት ቦርሳ ብቻ ነው። ተጨማሪ ጓዝ የለውም። “አይዞሽ እሺ?” አላት ለሁለተኛ ጊዜ። እሺታዋን በምልክት አሳየችው። የከተማ ቤት ከዋናው መንገድ ምንም ያህል አይርቅም። ጥቂት እንደተራመዱ አንድ የቆርቆሮ በር አንኳኳ። አንዲት ሴት በሩን ከፈተችላቸውና ገቡ።

“ተዋወቂያት አስቴር ማለት እርሷ ናት” አለና አስተዋወቃቸው።

“አመለ እባላለሁ” አለችና ጨበጠችት። ተከታትለውም ወደቤት ገቡ።

የተጋነነ ባይሆንም የቤቱ ይዘት ጥሩ የሚባል ነው። በተለይ በግርግዳዎቹ ላይ የተሰቀሉት የሰፊት ዓይነቶች የአመለን ሙያ ያመላክታሉ። የቤቱ ወለል እንደ አዲስ አበባ ቤቶች አያብረቅርቅ እንጂ ሳንቃ ነው። ግድግዳዎቹም ቀለም ተቀብተዋል። ሶፋ መሰል መቀመጫዎቹ በዳንቴል እጅ ሥራዎች ያጌጡ ናቸው።

“አትፍሪ አመለ የምትለመድ ጥሩ ሴት ነች” አላት።

“እሺ” አለችው ባጭሩ። በውስጧ የሚመላለሰው ሌላ ሀሳብ ነው። እንዴትና ምን እንደምትሠራ ምን ዓይነት ሰዎች ሊገጥሟት እንደሚችሉ ነበር የምታሰላስለው።

“ነገ የምታገኛቸው ሰዎች ይኖራሉ፤ እዚህ የምትቆይው ለምን ያህል ጊዜ እንደሆነና የሚቀጥለው እንቅስቃሴ ምን ሊሆን እንደሚችል የምትነጋገሪው ከእነርሱ ጋር ይሆናል። እስከዚያው ግን ቤታችንን እንደቤትሽ ልትቆጥሪው ትችያለሽ” አላት ከተማ።

አመለ የቡና ዕቃዎቿን እንዳቀራረበች “ነይ ግቢ ልብሶችሽን ቀያይሪና ዘና በይ” ብላ ወደውስጥ አስገባቸች። የምትተኛበትን

ክፍል አዘጋጅታ በምትችለው ሁሉ እንዲመቻት ለማድረግ ጥረት አድርጋለች።

“እንግዲህ እንደ አዲስ አበባ ባይሆንም...” አለች የምታርፍበትን ክፍል እያሳየችት።

“ምን ልዩነት አለው ብለሽ ነው። በጣም ቆንጆ ነው” አለችት፤ ክልቧ ነበር።

“ብርድ ስለሆነ ሞቅ ያለ ልብስ ያስፈልግሻል” አለችና ጋቢ ሰጠችት።

ከልጆቹ ጋር ወዲያውኑ ነው ቤተኛ የሆነችው፤ ትልቋ ልጃቸው አስር ዓመት ሲሆናት ትንሹ ደግሞ ሰባት ይሆነዋል። ለመላመድ ጊዜ አልወሰደባቸውም ወዲያውኑ አብረዋት መጫወት ጀመሩ።

በማግስቱ፤ ከተማ የመገናኛ ኮድ ሰጣትና ከተባለው ሰው ጋር ተገናኘች። ያገኘችው ሰው በጣም የተጎሳቆለ ከመሆኑ የተነሳ ዕድሜውን መገመት ያስቸግራል። ሲራመድም ሆነ ሲናገር በጣም ፈጣን ነው። ጎድጓዳ ዐይኖቹ እረፍት የላቸውም። አንድ ቦታ ላይ አያቆያቸውም።

“ሁኔታዎች ጥሩ አይደሉም። ሰሞኑን የተላኩት ጓዶችም መንገድ ተቆርጠዋቸው ከሌሎቹ ጋር መቀላቀል አልቻሉም። አንቺንም ለመላክ ሁኔታውን ማረጋገጥ ያስፈልገናል። ሁሉንም ነገር የማሳውቅሽ በሰልክ ይሆናል።” አላትና ወዲያውኑ ተለያየ።

የበለጠ ግራ ገብቷት ወደቤት ተመለሰች። ከተማ ማታ ከሥራ ሲመጣ “ተገናኛችሁ?” አለና ጠየቃት ፍሬን።

“ተገናኘን ግን...” አለችና አቋረጠችው።

“ሁኔታዎች በጣም እየተባባሱ ናቸው። አንጃዎቹ ብዙ መረጃ ለመንግስት እየሰጡ በመሆናቸው መንቀሳቀስ ከባድ እየሆነ ነው። እንደሚሰማው ከሆነም ከዚህ በኋላ ምንም እንቅስቃሴ ማድረግ የሚቻል አይመስልም” አላት ከተማ ሃዘን ፊቱ ላይ አጥልቶበት።

የሰልክ መልዕክቱን ከመጠበቅ በስተቀር ምንም አማካኝም አማራጭ አልነበራትም። ሁኔታው የሚፈቅድ ቢሆን እስከወዲያኛው እዚህ ቤት ብትቆይም ደስ ይላት ነበር። የእንግድነት ስሜቷ የለቀቃት ወዲያውኑ ነው፤ ከከተማ ቤተሰብ ጋር ተላመደች። አመለንም ከተማ ካለው በላይ እጅግ ጥሩ ሰው ሆኖ አገኘች። የአካባቢው ሰውም የሚያውቀው የአመለ ዘመድ መሆኗን ነው።

እናቷን አልፎ አልፎ ሰልክ እየደወለች አገኝታቸዋለች። በጣም የደነቃት እናቷ የት እንዳለች አለመጠየቃቸው ነው። የሰፈራቸው ሁኔታ በጣም እየተባባሰ መሆኑን ይነግሯታል። “ፍርድ የትም ሁኝ ግን ድምጽሽን ብቻ አሰማኝ” ይሏታል የሰልክ ንግግራቸውን ሲጨርሱ።

እነከተማ ቤት ከመጣች አስራ አምስት ቀናት አለፉ፤ ነገር ግን ከማንም ጋር መገናኘት አልቻለችም። ከተማንም በየዕለቱ ግራ መጋባቱ ሲጨምር አስተዋለችው። እርሱም ሁኔታዎች ጥሩ ያለመሆናቸውን ይነግራታል። ሁኔታው ከሚያሳስባትና መጨረሻው ከሚናፍቃት በስተቀር ኑሮ በጣም ተመችቷታል።

“በዚህ ሁኔታ የምቆየው ግን እስከመቼ ነው?” ትላለች ለራሷ።

* * * *

አንተነህ ቤተሰቦቹ ዘንድ ከደረሰ ጥቂት ወራት ተቆጠሩ። እንደመጣ ሰሞን ናፍቆት የነበረ የቤተሰብ ጨዋታና ሳቅ ብዙውን ሀሳቡን አስረሰቀት ነበር። ለቤተሰቦቹ የመጣበትን ሁኔታ በደፈናው ነገራቸውና እዚያ መቆየቱ ችግር እንደማይኖረው ገለጹለት፤ ደስ አለው። ብዙም ሳይቆይ መታወቂያ ወጣለትና ሕጋዊ ነዋሪነቱን አረጋገጠ።

አንተነህ በአባቱ አነስተኛ የልብስ ስቅ ውስጥ መዋል ጀመረ። ምንም ጊዜ ሳይወሰድበት ልብስ ስፌት በሚገባ ቻለና ሰፊዎቹ ወጣ ሲሉ ተክቶ መስራቱን ተላመደው። ለደንበኞች የነበረው አቀባበል የአካባቢውን ሰው ሁሉ ወደ ስቅ ሳበ፤ አባቱ በጣም ተደሰቱ። ቀኑን በሥራው የሚዘነጋው ሀሳብ ግን ማታ ይጠብቀዋል፤ ሀሳቡን ለመርሳት

ያነባል። እያነበበ ግን ያሰባል፤ ብዙ ነገር ያስጨንቀዋል፤ መንፈሱ ይበተናል። አንተነህ ሁልጊዜም ጆሮው እውጭ ነው፤ ሁኔታዎችን ነቅቶ ይክታተላል። አዲስ አበባ ያለውን ሁኔታ ለመስማት የተቻለውን ጥረት ያደርጋል። ስጋት ተለይቶት አያውቅም፤ መቋጫው ግን ፍሬሕይወት ነች። “እንዴት ሆኖ ይሆን?” ይላል ሁል ጊዜ።

አንዳንዴ እንቅልፍ አልወሰድ እያለው ይቸገራል፤ እናም ቀስ ብሎ ይወጣና ጊቢው ውስጥ ይንጎራደዳል። እናቱ ብዙ ጊዜ ተመልክተውት አሳስቧቸዋል፤ እንዲያውም ይጠብቁትም ጀምረዋል። አንድ ቀን ታዲያ ጭንቅ ቢላቸው ለባለቤታቸው አማካሪቸው።

“አረ ይሄ ልጅ የሚያሳስበው ነገር ያለ ይመስለኛል” አሏቸው

“አያሰብ ነው የምትይው ታዲያ፤ በዚህ ዕድሜው እዚህ ከእኛ ጋር ቁጭ ማለቱ ብቻ አያሳስበውም ብለሽ ነው?” አሉ አባቱ።

“ታዲያ መጨረሻው ምን ሊሆን ነው?” አሉ እርሳቸውም ሀሳብ እየገባቸው።

“እኔማ ይህንን ንግድ ሰፋ አድርጎ እንዲሠራበት አለያም ሌላ ያሻውን ሥራ እንዲጀምር እያሰብኩ ነው” አሉ አባቱ እርሳቸውንም እንዳሳሰባቸው በመግለጽ።

እናቱ ይህንን ሀሳባቸውን ሊገልጹለት ተስማሙ። “ልጄ እንቅልፍ እምቢ ይልሀል ልበል?” አሉት አንድ ጠዋት እንደተለመደው እንቅልፍ እምቢ ብሎት እስከ እኩለ ሌሊት ተቀምጦ እንደነበረ አስተውለው።

“ማንበብ ስለምፈልግ ነው እማማ” አላቸው

“ይህን ያህል መረዳት ያቅታታል ብለህ ነው? ማንበብ ስትፈልግም ምን እንደምታደርግ አውቃለሁ፤ እዚህ መጥተህ መቀመጥህ አሳስቦህ ከሆነ መፍትሄ አለው፤ አባትህ ንግዱን ሰፋ እንድታደርገው ወይም የፈለግከውን ሥራ እንድትጀምር አስበዋል” አሉት

“ምን አሳሳባችሁ እማማ? እኔኮ ምንም አልሆንኩም” አላቸው

“ልጄ ወላጆችህ እኮ ነን ምን አስጨነቀህ? ትምህርቱ እንደሆነ ቀን ሲያልፍ የትም አያመልጥህም ትደርስበታለህ” አሉት።

አንተነህ አንድ ሀሳብ በአእምሮው ውስጥ ብልጭ አለበት። “እስኪ ላሰብበት” አላቸው በደፈናው።

ሌሊቱን ከሀሳቡ ጋር ሲነጋገር አደረ፤ እንቅልፍ የሚባል ሳይወስደው ፍሬሕይወትን እንዳሰበና እንደተጨነቀ ነጋለት። አንድ ቀን ወደቤተሰቦቹ እንደመጣ ስልክ ደውሎ ነበር ግን አላገኛትም። ደጋግሞ መደወሉን አልወደደውም። ዛሬ ግን ሊደውልላትና ቁርጡን ሊያውቅ ወሰነ፤ እንድትመጣና አብረው እንዲኖሩ ተመኘ።

ጠዋት ስልክ ቤቱ እስኪከፈት መቆየት አቅቶት ሳይከፈት ነው የደረሰው፤ ስልክኛዋ ገብታ ሥራ እስክትጀምር፤ መዝግባለትና መስመሩን አግኝታ እስክትጠራው ድረስ ተቀነጠነጠ፤ ገና ሲጠራ እንዴት ተፈናጥሮ እንደተነሳ ለራሱም ገረመው። የስልኩን መነጋገሪያ ሲያነሳ እጁ ተንቀጠቀጠበት

“ሄሎ” አሉ ከወዲያኛው ጫፍ ስልኩን ያነሱት ሴት።

“እባክዎትን ከጎረቤት ፍሬሕይወትን ፈልጌ ነው” አላቸው ድምጹ እንደመንቀጥቀጥ እያደረገው።

“ፍሬሕይወት የለችም” አሉት ሴትዮዋ ጥርጣሬ ባዘለ አነጋገር።

“እባክዎን ከሩቅ ነው የምደውለው ምን ባደርግ ይሻለኛል?” አለ በማስተዛዘን።

“ፍሬሕይወት የት እንዳለች እኛም አናውቅም” አሉት።

“እባክዎትን ለጥብቅ ጉደዳይ ነው የምፈልጋት” አለ አንተነህ።
“እንግዲህ ከዚህ በላይ ምንም ማለት አልችልም፤ ፍሬሕይወትን በዚህ ስልክ አታገኛትም” አሉና እቅጨን ነገሩት ሴትዮዋ።

ምን ብሏቸው ስልኩን እንደዘጋው እንኳን አላስታወሰም ብቻ ስልኩን ዘግቶ እንባው እየተናነቀው ከመነጋገሪያው ወጣ። ተስፋው ተሟጠጠበት፤ የሚጠብቀው ነገር መሆኑን ልቦናው ሊያውቀውም መቀበል አቃተው። “ፍሬሕይወት ምን ሆኖ ይሆን? ታስራ ይሆን? ወይስ...” ሞትን በፍጹም ሊያስበው አልፈለገም። ዐይኖቹን ጨፈናቸው፤ ላለማሰብ አእምሮውንም ሊያስቆመው በጣም ፈለገ፤ ነገር ግን አእምሮው የሚያስተጋባው ይህንኑ ብቻ ሆነበት።

ከስልክ ቤት ሲመለስ በድምጽ ማጉያ የሰብሰባ ጥሪ ሲለፈፍ ሰማ። ተናጋሪው ሁሉም ሰው ለሰብሰባው በነቁስ እንዲወጣ ይቀሰቅሳል። አንተነህ የሆነ ነገር በሀሳቡ ሽው አለበት። በቀስታ እየተራመደ ሰውየውን ጠበቀውና “ስብሰባው ስለምንድነው?” አለው

“አናርኪስቶችን የማጋለጥ ስብሰባ ነው፤ አካባቢው የአናርኪስቱ የኢሕአፓ ምሽግ እየሆነ ነው፤ ማጋለጥ አለብን እየተባለ ነው” አለውና ቅስቀሳውን ቀጠለ።

አንተነህ ሁኔታው አላማረውም፤ ምን ማድረግ እንዳለበት አያሰላሰለ ቤት ደረሰ። እቤት ሲደርስ እናቱ “ጎሽ! መጣህ?” አሉት

“ምነው?” አላቸው፤ ምን እንዳሳሰባቸው ገብቶታል።

“በል እናቴ ሰብሰብ በል፤ ይህ ልጅ ጠንቀቅ ቢል ይሻላል ከሌላ ቦታ የመጡ ሰዎች ላይ ትኩረት እንዲደረግ ትዕዛዝ መጥቷል የሚል ነገር ስለሰማሁ ነው” አሉት።

አባቱም ያለውትሮአቸው ፈጠን ብለው ቤት መጡና ይህንን ተናገሩ። “ለተወሰነ ጊዜ ወጣ ብሎ ዘመድ ጋ ቢሄድስ?” አሉ እናቱ።

አንተነህ ሳያቅማማ ተስማማላቸው፤ አባቱም በመስማማቱ ተደስተው ሀሳባቸውን አደላድለው ወጡ። አንተነህ የራሱን ዕቅድ ነደፈ፤ ማስታወሻ ጽፎ በቀላል ሲታይ የሚችልበት ቦታ አስቀመጠና በሌሊት መንገዱን ቀጠለ፤ ወደዘመድ ሳይሆን ወደሰደት።

ረፋዱ ላይ ገዋኔ ገባ፤ ወዲያውኑ በለስ ቀንቶት መኪና አገኘና ወደ አፋር አቀና። አዲስ መታወቂያ ስለያዘ ልቡ ሙሉ ነው፤ በዚያ ላይ ተስፋ መቁረጥ አደንድኖታል። አስራአንድ ሰዓት አካባቢ ዱብቲ የምትባለው ከተማ ደረሰ። ዱብቲ፣ በአፋር ውስጥ አሉ ከሚባሉት ከተሞች አንዷ ነች።

አንተነህ የተሳፈረበት አውቶቡስ ንግዶቹ በአሸዋው ላይ ሲሸከረከሩ በሚያሰነሱት አባራ አካባቢውን እያለበሰውና ረጅም ጠሩምባውን እያሰማ ወደ መቆሚያው ተጠጋ። ገና ቆም ሲል ተሳፋሪዎቹ ለመውረድ ተነስተው ቆሙ፤ አንዳንዱ ያፋሽጋል ሌላው ዐይኖቹን ያሻል። አንተነህ ብቻ ከተቀመጠበት አልተነሳም፤ በመኪናው መስኮት አሻግሮ እየተመለከተ በሀሳብ ርቆ ሄዷል። ያደረገውን ኮፍያ ክራሱ ላይ ብድግ አደረገና እራሱን በእጁ አሻሸው፤ ከግንባሩ አካባቢ ጠረግ ሲያደርግ ሻከረው፤ ላቡ የፈጠረው ጨው ነው። ኮፍያውን መልሶ አደረገውና ከተቀመጠበት ተነሳ። ትንሽ የመንገድ ቦርሳውን አነገተና ከአውቶቡሱ ወረደ፤ ወዴት እንደሚሄድ ግራ ገብቶታል፤ በአካባቢው ሊታደርበት የሚችል ሆቴል መኖሩንም ተጠራጠረ።

ከመንገዱ ግራና ቀኝ የሚታዩት ቤቶች በጭራሽ ቤት አይመስሉም፤ የተከፈቱት ደጃፎቻቸው በጉብታ ላይ የሚታዩ ፉካዎች እንጂ ታሰበው የተሠሩ በሮች አይመስሉም። ሁሉ ነገር አባራ የዋጠው ነው፤ ግድግዳውም ጣሪያውም፤ ወለሉም ውጭውና ውስጡም፤ ሁሉም ነገር አፈር ነው፤ የአፈር ቤት! ከአውቶቡሱ ወርዶ እንደቆመ ላቡ በግንባሩና በአንገቱ ተንቆረቆረ፤ በጀርባው መሀል ቁልቁል ውሃ የተለቀቀበት ይመስል ላቡ ሲወርድ ተሰማው።

ወደአንደኛው ቤት ተጠጋና “አልቤርን የት አገኝ ይሆን?” ብሎ ጠየቀ።

“ምን አልቤርን አለ ብለህ ነው፤ ሁሉ እውጭ ነው የሚያድረው። እስኪ ወደዚያ ምናልባት ካለ ጠይቅ” አሉት የጠየቃቸው ሴት በእጃቸው እያመላኩ።

ያሳዩትን አቅጣጫ ተከትሎ ጥቂት እንደሄደ የተሻሉ ቤቶች ተመለከተ። ብዙም ሳይርቅ አልጋ መኖሩ ተነገረውና ገባ። ግቢው

የተስተካከለ የቤት ወለል ይመስላል፤ አንተነህ ንጽሕናውን አደነቀ። ምንጣፎቻቸውን ዘርግተው የተቀመጡት በርካታ ሰዎች በየራሳቸው ጨዋታ ተመስጠዋል። ሰዎቹን አልፎአቸው ወደውስጥ ገባ። ራቱ የመብላት ፍላጎት የለውም፤ ምሳውንም እንደነገሩ ቀመሰ እንጂ አልበላም። የአንተነህ ምግብ ሀሳብ ከሆነ ሰንብቷል።

ያገኘው ማደሪያ ይህ ነው የሚባል ባይሆንም ግድ አልነበረውም፤ እንደነገሩ የተነጠፈው አልጋ ላይ ዘፍ አለና ተቀመጠ። እክፍሉ ውስጥ አየር እንዳይኖር ታስቦ የተሠራ እስኪመስለው ድረስ አየር አጠረው፤ የክፍሉ ሙቀት አያድርስ ነው። ውሃ ጥም ድብን አደረገው፤ የሚጠጣ ነገር ለመፈለግ ወጣና ቀዝቃዛ አምቦውን እንዲመጣለት አዞ ተመልሶ ወደክፍሉ ገብቶ ተቀመጠ።

“እንዴ! ክፍል ውስጥ እኮ ማንም አይቀመጥም፤ በጣም ይሞቃል” አለችው ቀዝቃዛ አምቦውህ ያመጣችለት ልጅ።

“ታዲያ የት ነው የሚታደረው?” አላት ልጅቱን።

“እውጭ ነዋ! ሁሉም ሰው እውጭ ነው የሚያድረው። ፍራሹን ማውጣት ይቻላል” አለችው።

አንተነህ ፍራሹ ወጣለትና ከሰው ተቀላቀለ። የተቀላቀለው ግን በአካል ብቻ ነው። ውጭው ተመቸው፤ ፍራሹ ላይ ተንጋሎ ገደብ የሌለውን ሰማይ ሽቅብ እየተመለከተ ቀስ በቀስ በሀሳቡ ከአካባቢው ተለይቶ ወደምናቡ ዓለም ገባ። ከዓይነህሊናው ርቃ የማታውቀውን የፍሬሕይወትን ምስል በሰፊው ሰማይ ላይ ይመለከተው ጀመር። የልቡ ዝማሬ የሆነውን ፍቅሯን በተደጋጋሚ አሰበው። ደግሞ ሌሎቹን አስታወሰ፤ ሌዋን ይህን ጊዜ የት ትሆን? ወደውጭ እንድትሄድ ቤተሰቦቿ እያመቻቹላት እንደነበረና እርሷ ግን ገና ያለመወሰድን ነበረ በመጨረሻ ሲገናኙ የነገረችው፤ ተሰማምታ ሄዳ ይሆን? የት ይሆን የሄደችው? ደግሞ ሌሎቹን አሰባቸው፤ እንደርሱው ቆስለው የነበሩ ወጣቶች እንዴት ሆነው ይሆን? የተፈጠረው ክፍፍልስ... አፈላውስ... ፍሬሕይወት በአሁኑ ሰዓት በምን ሁኔታ ውስጥ ትሆን? በተለያዩበት ሰዓት ገጽታዋ ላይ የነበረውን ሃዘንና በጉንጮቿ ላይ የወረደውን እንባ፤ እራሷን ለመቆጣጠር ያደረገችው ጥረት... እያንዳንዱን ነገር

አስታወሰ? ፍሬሕይወትን መርሳት ይችላል ይሆን? እንባው ዐይኖቹን አቃጠላቸው፤ እንዲወርድና የተወጣጠረ ስሜቱን እንዲያስተነፍስለት ፈለገ፤ እንባውን አልገደበውም። በጀርባው እንደተኛ እንባው ቁልቁል በጀሮዎቹ ወረደ...

“ማን ያውቃል?” አለ ደግሞ ለራሱ “ማን ያውቃል መገናኘት ብንችልስ?” ከልቡ ተመኘ። ደግሞ ጉዞውን አሰበው፤ መረጃውን እንዴት እንደሚያገኝ፤ በምን ሁኔታ አሁን ካለበት ተነስቶ የኢትዮጵያን ድንበር ተሻግሮ ጅቡቲ እንደሚገባ አንድ በአንድ አውጠነጠነው። አዎ! ሲነጋ ያችን አምቦውህ ያመጣችለትን ልጅ ይጠይቃታል። አዲስ አበባ እያለ ከዱብቲ ወደአፋር መሻገር ብዙ አስቸጋሪ ያለመሆኑን ሰምቷል፤ ግን አሁንም እንደህ ይሆን? ባይሆንስ ምን አማራጭ አለው? መሞከር አለበት።

የማያውቃቸውን ድንበር አሻጋሪዎች በዐይነህሊናው ሳላቸው፤ ሽርጡን አገልግሎት ከግመሎቹ ጀርባ ልክ እንደአካባቢው ሰዎች በረጅሙ መፋቂያ ጥርሱን እየፋቀ ሲጓዝ ታየው። “ግን ስንት ሰዓት ይሆን የሚወስደው? ምን ያህል ገንዘብስ ይጠይቁት ይሆን? ያለውን ይሰጣቸዋል፤ መቼስ ከሌለው ምን አድርግ ይሉታል? “መቼም ድንበር ተሻግሮ ወጥቶ በሰው አገር ምቹት መጠበቅ አይቻልም ... ቢሆንም አሁን ካለበት የስጋት ሕይወት የስደት ኑሮ መኖር ሳይሻሉ አይቀርም፤ ዋናው ጥያቄ በሕይወት መቆየት ነው፤ ከዚያ በኋላ... ማን ያውቃል?”

*****

ፍሬሕይወት “እስከመቼ ይሆን?” ለሚለው ጥያቄ መልስ እስከምታገኝ ድረስ እነከተማ ቤት መኖር አለባት። ተስፋ መቁረጥ ደግሞ ለማንበብ ያላትን ስሜት ገድሎባታል። አሁን አሁን የሚያስደስታት ነገር ቢኖር ከከተማ ልጆች ጋር መጫወት ነው። እነርሱ ትምህርት ቤት ሲሄዱ ደግሞ ለራሷ ሥራ ፈጠረች፤ ሹራብ መሥራት።

ስትሠራ በጣም ፈጣን ነች፤ በጥቂት ቀናት ውስጥ ለትልቋ ልጅ ሠርታ ጨረሰችና ለትንሹ ልጅ ጀመረችለት። የሹራብ ሥራውን መደበኛ አደረገችው። አንድ ቀን ከተማ የምሳ ሰዓት ሳይደርስ

እየተጣደፈ መጣ። አመጣጡ አላማራትም፤ እየሠራች የነበረውን ሹራብ አስቀመጠች። ችግር መኖሩን እስኪነግራት አልጠበቀችም፤ ወዲያውኑ ተረድታለች። በመጣች በማግሰቱ ካገኘችው ሰው። እነጋገር ብዙም ሳይቆይ የሆነ ነገር እንደሚከሰት እየጠበቀች ነበረ። “አዲስ አበባ መመለስሽ ግድ ሆኗል” አላት ከተማ ገና ቤት እንደገባ ወደመኝታ ቤት ጠርቷት። አዲስ አበባ ሄዳ የምትገናኝበትን ክፍ ሰጣት፤ ይህ ገንዘብ ለምታገኝው ሰው የሚሰጥ ነው፤ ከአካባቢያቸው እንዲወጡ የመጨረሻ ሙከራ የሚደረግላቸው ጓዶች አሉ ይህ የእነርሱ ፎቶ ነው። ምናልባት በመጀመሪያው ቀጠሮ ባታገኝው በድጋሚ መሄድ ይኖርብሽ ይሆናል። መልካም ዕድል ይግጠምሽ” አላት ገንዘቡንና የተጠቀለሉ ፎቶዎች እየሰጣት።

ትንሿን የመንገድ በርሳዋን አነሳችና ለጉዞ ተዘጋጀች። አመለ በጣም ተደናገጠች። የከተማ ሁኔታ ግራ ሲያጋባት ፍሬሕይወት ደግሞ አሳዘነችት። “ደህና ሁኑ” አለቻቸው አመለንና ከተማን።

“መልካም ዕድል” አሏት ሁለቱም ለስንብት እየሰጧት። ልጆቻቸውን ሳታገኛቸው በመሄድ ቅር ቢላትም አማራጭ አልነበረምና ሳትሰናበታቸው ወጣች።

እንደቀፈፉት ወደ አውቶብስ ተራ ሄደች። በሞላ መኪና ተሳፍራ ወደ አዲስ አበባ ተመለሰች። አዲስ አበባ ስትደርስ የቀጠሮ ሰዓቷ ሊሞላ ጥቂት ደቂቃዎች ቀርተዋል። ለገሀር ከመኪና ወርዳ በቀስታ እየተራመደች ኢትዮጵያ ቀይመስቀል ማህበር ስትደርስ ቆመች። ከቀጠሮ ሰዓታቸው አምስት ደቂቃዎች አለፉ። የምትጠብቀው ሰው አልመጣም። ብዙ መጠበቅም የለባትም በሚቀጥለው ቀን በዚህ ሰዓት ተመልሳ መምጣት ነው ያለባት።

በኢትዮጵያ ቀይ መስቀልና በጋንዲ ሆስፒታል መሀል ያለው መንገድ ቡላ ከምቢ ፕክስ ዋገን መኪና መቆሙን ተመለከተች። እነዚህ መኪናዎች የሚፈለጉ ሰዎችን ከየመንገዱ ለማፈን መሰማራታቸውን በሚገባ ታውቃለች። ነገሩ ያበቃ መሆኑ ቢሰማትም መሞከር ነበረባት፤ እናም መንገዱን ለማቋረጥ ራሙድ ስትል የመኪናው በር ተከፈተ። የመሳሪያ መንቀጫቀጭ ድምጽም ተሰማት “ቁሚ!” የሚል ከፍ ያለ ድምጽ ተከተለ ቆመች። ደቂቃ ሳይሞላ ወጠምሻ እጆች

እያላተሙ ወደመኪናው ወሰዱት። በስርአት እስክትገባ አልጠበቁትም ገፈታትረው አስገቧት። ተንደፋድፋ ቀና ስትል ከዳኙ ጋር ዓይን ለዓይን ተገጣጠሙ። ሁሉም ማክተሙ ገባት።

ዳኙ ፀጉሩ ተንጨባሯል፤ ጉንጮቹ፣ ዐይኖቹና ግንባሩም ጭምር አባብጧል፤ የለበሰው ካናቴራ ከትከሻው ላይ ተቀዳዷል፤ እጆቹ የኋሊት ታስረዋል። ፍሬሕይወትን ለማስቀመጥ ጠጋ ሲል ፊቱ ላይ ያየችው የስቃይ ምልክት ዐይኖቿ ሁለመናውን እንዲቃኙ አደረጋቸውና ከላይ እስክታች ተመለከተችው፤ እግሮቹ ላይ ስትደርስ ያየችውን ማመን አቃታት። እግሮቹ እንደፊኛ ተነፍተዋል። እግር እንዲህ ያብጣል ብላ እስከማትገምትበት ድረስ ከመወጠራቸው የተነሳ ያብረቀቀቃሉ እንዳች ነገር ነካ ቢያደርጋቸው እንደሚፈነዳ አሰበች።

ከዳኙ ጋር መኪናው ውስጥ ያለው ሌላው ወጣት ደግሞ ፊቱ የገረጣ፣ ጊሙ ያደገና ፀጉሩን የተላጨ ነው። የግንባሩ መቋጠር የውስጥ ንዴቱን ያሳብቃል። የለበሰው ያረጀ ጃኬት አንገቱ ድረስ ተቆልፏል። እጆቹ ብቻ ሳይሆኑ እግሮቹም ታስረዋል። ቦታ ለመስጠት ጠጋ ለማለት ሲሞክር እግሮቹ ላይ ያለው የእግር ብረት ተቅጨለጨለ።

የታጎሩበት ኩምቢ ሾክስ ዋገን መኪና በሀራምቤ ሆቴል በር አልፎ የመከላከያ በር ትይዩ ሲደርስ ጋቢና የተቀመጠው ሰውዬ ዞር አለና ተመለከተ "ደግሞ ቁጭ ብላ ትቁለጨለጫለች እንዴ አስተኛት! ሸርሙጣ!" ብሎ ሮከኸ። ሰውዬው ገና በወጣትነት ክልል ያለ ቢሆንም የቆራጭ ፈላጭነት ስልጣኑን በየእያንዳንዱ ድርጊቱ ስለሚገልጽ ሁሉም እንዲፈራውና እንዲሸቆጠቆጥለት ያደረገ ይመስላል። የቀሉ ዓይኖቹን በተናገረ ቁጥር ያጉረጠርጣቸዋል። ያለማቋረጥ ሲጋራ የሚምግባቸው ወፈፍራም ከንፈሮቹ ጠቁረውና ደርቀው ኩበት ይመስላሉ። "እስቀያሚ!" አለች በሆዷ።

የሰውዬውን ትዕዛዝ ለመቀበል የተጉ ወጠምሻ እጆች ማጅራቷን ጨምድደው ከወንበሩ ስር ሸንጧት። ትልቅ እግር ትከሻዋ ላይ ሲያርፍ ተሰማት። መኪናው ውስጥ ከገባች ጀምሮ ምንም ያልተናገረች ቢሆንም ይህንን ግን ዝም ብላ ማለፍ አልቻለችም። "እንዴ..." ብላ ገና ለመናገር ስትጀምር የሰደፍ ጡጫ አቋረጣት።

መኪናው በዋናው ፖስታ ቤት ታጥፎ ወደፒያሳ ማቅናቱ ታውቋታል። ሌላውን ለመርሳትና ወደየት እየተወሰደች እንደሆነ ለመገመት የመኪናውን አቅጣጫ ለመከተል ሞክረች። ወደጊያርጊስ ቤተክርስቲያን የሄደ መሰላት ከዛ ቁልቁል የመርካቶን መንገድ እንደያዘ ገመተች ወዲያው ግን ወደቀኝ የታጠፈ መሰላት... እላይዋ የተጫነው ከባድ እግር ረገጥ አደረጋትና "ሳትደርስ ሞተች እንዴ" አለ የረገጣት ሰው።

"ጥይት ከምታባክንብን ብትሞት አይሻልም ብለህ ነው" አለ ጋቢና የተቀመጠው የሚያስጠላት ሰውዬ። በውስጧ ድብን አለች። እየተከታተለች የነበረውን የመኪናውን አቅጣጫም አስጠፋባት። ወዴት እንደሄዱ መገመት ባትችልም የብረት መዝጊያ ሲከፈት ተሰማት። መኪናው ወደውስጥ ገብቶ እንደቆመ ጭኖባት በነበረው እግሩ ረገጥ አድርጓት ሰውየው ወረደ። እናም ከተደፋችበት የመኪና ወለል ላይ ቀና አለች፤ ከዚያ እግሩንና እጁን ከታሰረው ልጅ ጋር ዐይን ለይን ተጋጩ። ከንፈሮቹ ሲንቀሳቀሱ ተመለከተች "አይዞ" ያላት መሰላት። ከመኪናው አውርደው እያዳፉ ሲወስዱት ዐዓይኖቹ እንደሚከተሏትና ብርታት እንድታገኝ እንደሚመኝላት እርግጠኛ ነበረች።

ዳኙ እግሮቹ አላራምድ ብለውት ሲንሰፈሰፍ ከልቧ አሳዘናት። በአካባቢው ከቆሙት አንደኛው "ምን ያሸናክፍሃል" ብሎ ሲገፈትረው እግሮቹ ሚዛኑን መጠበቅ ስላላስቻሉት ተፍገምግሞ ወደቀ። በሀሳቧ አብራው ተንገላታች "አይዞ" አለችው ሳታስበው። አጠገቧ የነበረው ሰው "ወገኛ ነገ አንቺም እንዲሁ ትሸናከፈያታለሽ" ብሎ በሀይል ሲገፈትራት ፍሬሕይወት እንደምንም የበረንዳውን ብረት ይዛ ሳትወድቅ ቆመች።

የሰድብ ውርጂብኝ እያወረዱባት ወደአንድ ክፍል አስገቧት፤ የክፍሉ ሽታ ትንፋገን ይገፋተራል። ክፍሉ መሀል ቆመች። ከበስተጀርባዋ በሩን ዘግተውባት ሄዱ። የሚከተለው ምን ሲሆን እንደሚችል መገመት አልፈለገችም። ቤቱ ግን በጣም ይቀፋል። በወለሉ ላይ የተዘረከረኩት ነገሮች ሁሉ ቆሻሻ ናቸው። ረጅም ወፍራም ሽመል፣ የተጠቀለሉ ቆሻሻ ጨርቆች፣ የተቀዳደዱ ካናቴራና ሽሚዞች፤

ብረታብረትና አለንጋዎች፣ የኤሌክትሪክ ገመዶች፣ ባልዲ...ሁሉም ተዘረክርክዋል። ክፍሉ ይከረፋል። የቆየ የደም ጠረን ይበጠብጣል። ከክፍሉ አንድ ወገን በኩል አንድ ወንበርና ሁለት ጠረጴዛዎች ተቀምጠዋል...

መዝጊያው ተበረገደና ተከፈተ ሳታሰበው ዞር አለች። ኩምቢ ፣ ሾክሱ ጋቢና የነበረው ሰውዬ ቀድሞ ሲገባ ሌሎቹ ከኋላው ተከታትለው ገቡ። እንደኛው ከኋላ ቀደም አለና አጠገቧ ከመድረሱ በጥሬ አቃጠላት። ምድር ሰማዩ ዞሮባት ስትንገዳገድ ሳቃቸው አጀባት። ራሷን ተቆጣጥራ በደንብ ሳትቆም ሌላው ደገመና በርግጫ መታት። ወለሉ ላይ ተዘረጋች።

“ገና ምኑን አይተሽ፣ ተነሽ!” አላት ያ አጉረጥራቁ ሰውዬ። ለመነሳት ተፍጨረጨረች፣ ግን አልሆነላትም። አቅጫ ሁሉ ከውስጧ ተጫጦ ያለቀ መሰላት። ከጣሪያ በላይ የሆነ ሳቃቸው አንጀቷን አሳረረው “አረመኔዎች!” አለች በሆዷ።

“ልብሰሽን አውልቁ” አላት ደግሞ፣ እርሷ ገና መነሳትም አልሆነላትም፣ አመነታች። ደግሞም ልብሰ ማውለቅ ለምን እንዳስፈለገ አልገባትም።

“ምን ይለጥጥሻል አውልቁ እንጂ” አለና በያዘው አለንጋ ጀርባዋን ዠለጣት፣ የሽሚዚን አንገት ጨመደደና ከመሬት አነሳት። ምንም ምርጫ አልነበራትም። ስለምንም ማሰብ አልቻለችም። የታዘዘችውን ለመፈፀም በደመነፍስ ከመንቀሳቀስ በስተቀር። ልብሰቷን አወላልቃ በጡት መያዣና በጋንት ብቻ በእነዚህ ሁሉ ወንዶች መሀል መቆም አስጨንቋት የምትገባበት ቀዳዳ ባጣችበት በዚያ ሰዓት ቀጭን የሴት ሳቅ ከበስተጀርባ ሰማች።

“እጣ አየተጣጣላችሁ ነው እንዴ እናንተ ‘ሽንኩርት’ የምትሉት ዓይነት ነች አይደል” አለችና ከግዙፍነቷ ጋር የማይመጣጠነውን ቀጭን ሳቅን ሳቃች። ወንዶቹን ገፋ ገፋ አድርጋ ወደፍሬሕይወት ተጠጋች።

“ሰሚ! አታፍሪም እንዴ” አለችት። ፍሬሕይወት ፈቷን ወደሴትዮዋ አዞረች። የሴትዮዋ ቆንጆ የምትባል ባትሆንም የምታስጠላ አይደለችም፣ ለፍሬሕይወት ግን አስቀያሚ ሆና ታየችት። በለበሰችው ሱሪና ኩት ላይ የደረበችው ጃኬት ቦርጫም ወንድ አስመስሏታል። የፍሬሕይወትን እጅ ሳብ አድርጋ ሁለት ጊዜ በጥሬ መታቻት ተንገዳገደች፣ ሌላው ደግሞ በእርግጫ ደገማት ሲሚንቶው ላይ በኃይል ወደቀች። የወደቀች ሳይሆን ራሷን የተመታች ነው የመሰላት። የረገጣትን ሰው ሽቅብ ተመለከተችው፣ ከወጣትነት የዕድሜ ክልል ብዙም ያለፈ አይመስልም። ዐይኖቹ ግን በጣም ቀልተዋል፣ ቁልቁል ሲመለከታት ከዐይኖቹ ውስጥ ጥላቻ ይነበባል። ከእርሱ አልፎ ብሎ ደግሞ ሌላ ሰው አለ፣ ዘለግ ያለ ቁመናውና ፈርጠም ያለ ሰውነቱ ስፖርተኛ ያስመስለዋል። እንደተጋደመች በክፍሉ ውስጥ ያሉትን ሁሉ ለመቃኘት ሞክረች፣ ፈንጠር ብሎ ከወደግድግዳው ጥግ የቆመው ሌላ ሰው በእጁ መግረፊያውን እንደያዘ በሀሳብ የኮበለለ ይመስላል።

“እሰራት!” የሚል ድምጽ ሲሰማ ከሄደበት የሀሳብ መንገድ ብርግግ ብሎ ተመለሰ።

ከወደቀችበት ሳትነሳ እጆቿን በኤሌክትሪክ ገመድ ግጥም አድርገው አሰሯቸው። ከእሰራቱ መጥበቅ የተነሳ ጣቶቿ ወዲያውኑ አበጡ። ሁለቱንም እግሮቿን በተመሳሳይ ሁኔታ አሰሩ። ምን ሊከተል እንደሚችል መገመት ከበዳት። ስለእስር ቤት ስቃይ ሰምታ የምታውቅ ቢሆንም ትክክለኛ ገጽታውን አታውቅም። እግሮቿን እንድታጥፋቸውና የታሰሩትን እጆቿን በጉልበቶቿ ላይ እንድታሳልፋቸው ተነገራት። የተባለችውን አደረገች፣ ረጅሙና ወፍራሙ ሽመል በእጆቿና በጉልበቶቿ መሀል እንዲገባ ተደረገ።

የሚከተለው ምን ሊሆን እንደሚችል ጠበቀች፣ የሆነውን ነገር ግን ማመን አቃታት። ከእነዚህ ስታያቸው ካቅለሽለሽት መሬቱ ላይ ከወዳደቁ ካልሲና ጨርቆች መሀል ብድግ አድርጎ አመጣና ወደአፏ ጠጋ አደረገው። ማሰታወክ ከጀላት።

“አፍሽን ክፈች” አላት በጨኸት።

ሊያደርገው ያሰበውን ማመን አቃታትና ቀና ብላ ተመለከተችው “ይኼ ማ በፍፁም አይደረግም” አለች ለራሷ።

“ክፈችው!” አለና እንደገና አምባረቀባት። በፍጹም ልትቀበለው የምትችለው ትዕዛዝ አይደለም፤ ዘገናኝት አቀርቅራ ዝም አለች።

“ስቀሏት የምን ማባበል ነው” አለ አለቅዬው።

ከመቅጽበት ሽመሉን ከግራና ከቀኝ ይዘው ብድግ አደረጉት። ጭንቅላቷ ወደመሬት ተዘቀዘቀና የሽመሉ ጫፍና ጫፍ ሁለቱ ጠረጴዛዎች ላይ አረፉ። በተዘቀዘቀችበት ያን የቆሸሸና ደም የነካካው ጨርቃጨርቅ አመጣባት። አፏ ውስጥ እንዲከተት መሰማማትን ግን በፍጹም የምትሞክረው አልነበረም። ጥርሶቿን ግጥም አድርጋ አልከፍትም አለች።

“ዞር በል የምን እሹሩሩ ነው” አለ ያ መጮህ የሚወድ ሰውዬ

ወገቡ ላይ ያለውን ሽጉጥ ላጥ አደረገና አሽከረከረው። “አቃጥልሻለሁ” አለ ደግሞ ሽጉጡን ግንባሯ ላይ ደግሞ። አንዳች ስሜት ሰውነቷን ወረራት። “ግን እኮ ሞት ከዚህ ሁሉ ስቃይ አይበልጥም እንዲያውም እረፍት ነው” አለች በሀሳቧ። በሽጉጡ አፈሙዝ አፏን ነካ አደረገው። ምን ሊከተል እንደሚችል ገና መገመት እንኳ አልቻለችም። በትልቁ ጫማው አንገቷን ረገጣት። ከንፈሮቿ ሳታዛቸው ተከፈቱና የሽጉጡ አፈሙዝ ጉሮሮዋ ውስጥ ተቀረቀረ፤ ወዲያውኑ መልሶ አወጣው አፏን ግን መልሳ ልትገጥመው አልቻለችም።

ያንን አስቀያሚ የካልሲ ኳስ ያለምንም ችግር አፏ ውስጥ ወተፈው። የታነቀች መሰላት። የተሰገሰገው የካልሲ ጥቅል እንዳይወጣ አፏን ግጥም አድርጎ በጨርቅ አሰረው። ታፈነች። ስቃዩን በቃላት መግለፅ በጣም አስቸጋሪ ነው። ዐይኖቿን ጨፍና ስቃዩን ለመርሳት ሞክረች። ለሰዓታት ያህል ከሀሳቧ ጠፍተው የነበሩ ሰዎች ሁሉ በዓይነ ህሊናዋ ፈት ተደረደሩባት። እናቷ፣ ወንድሞቿና እህቶቿ፣ አንተነህ፣ በላይሁን፣ ቅዱስ፣ ቤቲ፣ ትርሲት፣ ...

አለንጋው ውስጥ እግሯ ላይ ሲያርፍ ከገባችበት የሀሳብ ዓለም መንጥቆ አወጣት። ግርፉ ተከታተለ እስከወዲያኛው ድረስ የሚያቋረጥ አይመስልም። መፈጠሯን ጠላት ምናለበት ቢገድሉኝ አለች። “መናገር ስትፈልግ ጣትሽን አሳይ” አላት መግረፉን ሳያቋርጥ።

“ምንድነው የምናገረው? እከሌ እከሌ እያልኩ የሰው ስም ልዘረዘር በፍጹም አላደርገውም” ከራሷ ጋር ነበር ውይይቱ “እስከሞት ድረስ እንኳ ቢሆን” ብላ ለራሷ ደመደመች።

እግሯ ደንዝዞ የእርሷ እስከማይመሰላት ድረስ እየተፈራረቁ ቀጠቀጧት። ዓይኖቿን ጨፈነቻቸው በዓይነ ህሊናዋ እንደገና እናቷንና ሌሎቹን አየቻቸው... ጃኬቱን እስከአንገቱ የቆለፈው ያ መኪናው ውስጥ የነበረ ልጅ ታያት። እግሮቹና እጆቹ የታሰሩበት ብረት ቅጭልጭል ባጀሮዋ ተሰማት። ከማበጣቸው ብዛት እንደመሰታወት የሚያብለጨልጩት የዳኙ እግሮች...

ቀዝቃዛ ውሀ በእግሮቿ ላይ ተደፋ። ዐይኖቿን ገለጠች ከእግሮቿ የሚወርደው ውሃ በዐይኖቿና በአፍንጫዋ ውስጥ ገባና አፈናቀ። በአፍንጫዋ የገባው ውሃ ጭንቅላቷ ውስጥ የገባ መሰላት። አቃጠላት ማስነጠስ ግን አልቻለችም ተወራጨች። አለንጋው እንደገና እየተከታተለ እግሮቿ ላይ አረፈ። አቤት ስቃይ! እንዲህ ዓይነት ስቃይ ይኖራል ብላ በፍፁም ገምታ አታውቅም። ሰውነቷ ሲደነዝዝ ደስ አላት። ቀስ በቀስ እንቅልፍ ውስጥ የገባች መሰላት። ሁሉም ነገር ጭልምልም አለ...

* * * *

ፈቃደ ግንባሩን እንደቋጠረ ገብቶ ፍራሹ ላይ ጥቅልል ብሎ ተኛ። በአካባቢው የሚተኙት እስረኞች ዐባዩን በሚገባ ያውቃሉ፤ እንዲህ የሚያደርገው በጣም ሲናደድ ብቻ ነው። ሌላ ጊዜ “አዝናንቻቸው መጣህ” ይላል ወጥቶ ሲመለስ። እንዲህ እንደአሁኑ ሲከሳተር ግን ሁሉም ራቅ ብለው ይቆያሉ እንጂ አንዳቸውም ሊያናግሩት አይሞክሩም።

ጥቂት ቆይቶ ተነሳና ተቀመጠ፤ የግንባሩ ስር ተግተርትሯል ዓይኖቹም ቀልተዋል። “የዛሬው ለየት ያለ ነው ?” አለ አንደኛው እስረኛ። ልጁ ገና ተናግሮ ሳይጨርስ ፈቃደ ከተቀመጠበት ተነሳና እግሮቹን እየነተተ ወደ ዳኙ ሄደ።

“የማትረባ ሰው ነህ እሺ?” አለው ከዳኙ አጠገብ ቆሞ። ሁሉም ጀሮዎቻቸውን አቅንተው መስማት ጀመሩ። ዳኙ መልስ አልመለሰለትም፤ አቀርቅሮ ዝም አለ። “ትንሽ ለመቋቋም ብትሞክር ኖሮ ሊያልፍ ይችል ነበር” አለው።

“እዚህ መምጣቷ እንደሚሻል ሰላመንኩ ነው ያመጣኋት” አለ ዳኙ ቀና ብሎ እየተመለከተው።

“እዚህ ከምታመጣት ራሷን እንድታድን መልዕክት አትልክባትም ነበር?” ጠየቀ ፈቃደ።

“ማንን ነው የምልክባት? ደግሞስ እንዴት ነው ራሷን የምታድነው? ከፍተኛ ወይንም ቀበሌ ሄዳ እጇን ከምትሰጥ እዚህ መምጣት አይሻልምና ነው?...”

ዳኙ ሊናገር የፈለገውን ተናግሮ የጨረሰ አይመስልም፤ ፈቃደ ግን በመጣበት አኳኋን ወደቦታው እየተመለሰ “የማትረባ!” ብሎ አጉረመረመ።

ፈቃደ ለበርካታ ጊዜ የውሸት ጥቆማ እየነገረ ይዘውት ይወጡና ምንም ሳያገኙ ይመለሳሉ። እንዲህ ባደረገ ቁጥር ይገረፋል። ጥቆማ አለኝ ብሎ ቢወጣም ባይወጣም ፈቃደ ሳይገረፍ አይሰነብትም። ስለዚህ ወደምርመራ ክፍል በተጠራ ቁጥር መገረፉ የማይቀር መሆኑን ስለሚያውቀው ይዟቸው ይወጣል።

“እስኪ ዛሬ ደግሞ ትንሽ ላንሸራሽራቸው” ይላል ሲወጣ። ሲመለስ ያው ግርፍ ይጠብቀዋል፤ ብትንትን አድርገው ገርፈው ደግሞ ይመልሱታል።

ተመልሶ ፍራሹ ላይ ተቀመጠና መጽሐፍ ማንበብ ጀመረ። ለሀመሙም ሆነ ለንዴቱ ማብረጃው መጽሐፍ ነው። አሁን ግን መጽሐፉን ገለጠው እንጂ አያነበውም፤ በሀሳቡ እልም ብሏል። መኪናው ውስጥ አብራቸው የነበረችውን ልጅ ከሀሳቡ ሊያጠፋት አልቻለም። ገና እየገፈታተሩ መኪናው ውስጥ ሲያስገቧት ነው ልቡ የደነገጠው። ለተወሰኑ ደቂቃዎች ከራሱ ጋር ሙግት ገጥሟል፤ “ግን እንዴት ሊሆን ይችላል? አለና ራሱን ጠየቀ።

ያን ዕለት እንዴት ሊረሳው ይችላል? እያንዳንዱ ሁኔታ ዛሬም አዲስ የሆነ ያህል ይታያል። አዲስ አበባ በየጎዳናዋ የወጣት ሬሳ እየተነጠፈባት መዋል በጀመረችበት ሰዎን ነበር። ወደነበረው ቀጠሮ ለመሄድ ፈጠን እያለ ይራመዳል፤ ሰዎች አጀብ ብለው ተመለከተና መንገዱን መቀየር አሰበ። ጥቂት በሌላ አቅጣጫ ከተራመደ በኋላ ሳያሰበው ተመለሰ። ወደተሰበሰቡት ሰዎች አቅጣጫ ሲመለከት አሁንም አለ። ወደዚያው ሄደ፤ ቀረብ እያለ ሲሄድ መሬቱ ላይ የሆነ ነገር መኖሩን አስተዋለ።

መሬቱ ላይ ያለው ሰው መሆኑን ዓየ፤ ርምጃውን ፈጠን አደረገና ተጠጋ። ጥቂት ራቅ ራቅ ብለው ደረታቸው ላይ “ቀይ ሽብር ይፋፋምብኝ” የሚል ጽሁፍ የተለጠፈባቸው ሦስት ወጣቶች ወድቀዋል። ሁለቱ ወንዶች ሲሆኑ አንዱ ግን ሴት ነች። ሴቷ ልጅ ረጅም ፀጉሯ መሬቱ ላይ ተበታትኖአል፤ ፊቷ ወደዚያኛው አቅጣጫ በመዞሩ አይታይም። ነጠላ ጫማዋ ፈንጠር ብሎ ወድቆ ሱሪዋ ከአንድ በኩል ተቀዷል። ሽሚዚ ከቀኝ ጎጂ በኩል ገለጥ ብሎ ሰውነቷ ይታያል። ሁሉም ከንፈሩን እየመጠጠ ሀዘኑን ይገልጻል፤ ወታደሮቹ መጥተውም እንዳይታፈስ በሰጋት አካባቢውን ይቃኛል።

ፈቃደ ልቡ በኃይል እየመታችበት ቀስ ብሎ የልጅቱ ገጽታ ከሚታይበት በኩል ዞረ። ማንም አላስተዋለውም፤ መሬቱ ላይ ዝርግት ሲል ነው ያዩት። መጫጫህ ሆነ።

“ንበዝ መጫጫህ ምን ይጠቅማል እንተጋገዝ እንጂ” አሉ አንድ ጎልማሳ። የሰውየው ቤት እዚያው አካባቢ ኖሮ ፈቃደን አንስተው ሰውየው ቤት አስገቡት። ለሰንት ሰዓት እንደቆየ አያስታውስም፤ ሲነቃ ግን የማያውቀው ቤት ውስጥ እንደነበረ አስተዋለ።

የተመለከተውን ነገር ልክ እንደሆነም አስታወሰው፤ አሰፋልት ላይ ተዘርግታ ያያት እሁቱን ነበር፤ የሚወዳትን ትንሽ እሁቱን፤ የት ትደርሳለች የምትባል እሁቱን። እሁቱ ይህ ነው የሚባል የፖለቲካ ተሳትፎ አልነበራትም፤ አንድ ቀን ግን እንደወጣች ቀረች። ያልተፈለገችበት ቦታ አልነበረም፤ እዚህ ቦታ ናት የሚል አልተገኘም።

በእርሷ ወጥታ መቅረት ምክንያት ቤተሰቡ እንደታመሰ ነው፤ እናቱ ታመው ሀኪም ቤት ገብተው መታከም ነበረባቸው። አባቱ ከዛ በኋላ ሥራቸውን በአግባቡ መሥራት አቅቷቸዋል፤ ብቻቸውን እየተነጋገሩ ሲሄዱ እርሱ ራሱ ዓይቷቸዋል። የሆነውን ሁሉ ለሰውየው ነገራቸው፤ የእሁቱን ሞት ግን ለቤተሰቦቹ ሊነገር መድፈር አልቻለም። ቤተሰቦቹን፤ በተለይም እናቱን ማየት አቃተው፤ እናም እቤት መቆየቱ አደገኛ እንደሚሆን ተናግሮ ከቤት ወጣ። እስር ቤት በገባበት ሰሞን እናቱ መሞታቸውን ሰማ።

መኪናው ውስጥ ያያት ልጅ ቁርጥ እሁቱን ነው የምትመስለው። ራሱን ተጠራጠረ፤ ተሳስቶ ይሆን እንዴት መልክ ተመሳሰለበት ደንግጦ ይሆን እንዴት አሰፋልት ላይ የወደቀችው ልጅ እሁቱ የመሰለችው? በርካታ ጥያቄዎችን ደረደረ በኋላ ደግሞ በራሱ ተገረመ መኪናው ውስጥ ያያት ልጅ እሁቱ ብትሆን እንዴት ዝም ልትለው ትችላለች?

መጽሐፉን አስቀመጠና እንደገና ተጋደመ። ብዙም ሳይቆይ ለሽንት የመውጫ ሰዓት መድረሱን ነገሩትና ተነስቶ ተሰለፈ። እዚያም ሆኖ መኪናው ላይ ያያትን ልጅ ከአእምሮው ሊያወጣት አልቻለም።

***

በጠባቢ ግቢ ውስጥ ከወዲያ ወዲህ እያሉ የሚጨዋውቱት ሴት እስረኞች የመዝገቧውን መክፈት ሲሰሙ ቆሙና የሁሉም ዐይኖች ወደአዲስ ገቢዋ ፍሬሕይወት አተኮሩ።

ግቢው መኖሪያ ቤት እንደነበረ ያስታውቃል። በስተቀኝ በኩል ሰርቪስ ቤቶች በስተግራ ደግሞ ዋናው ቤት አለ። ከትልቁ ቤት

በረንዳ ላይ ተቀመጠች። ቀኑ ወደመጨረሻው በመሆኑ ብርዱ አጥንቷ ውስጥ የዘለቀ መሰላት። ከእስረኞቹ አንደኛዋ ወደእርሷ መጣችና፤

“ባትቀመጭ ይሻልሻል ቢያምሽም እንደምንም ተራመጃበት” አለቻት። ፍሬሕይወት ግን እንደማትችል ነገረቻት።

“ግዴለሽም እኛ እንደግፍሻለን” አለች ሌላዋ ጠጋ ብላ።

ግራና ቀኝ እጆቿን ያዟት። በእነርሱ ብርታት እንደምንም ለመራመድ ሞክረች። ጊዜው በመሸ መጠን ብርዱ ይብሳል። የእጆቿ ቆዳ የደሮ ቆዳ መሰለ። “በረደሽ አይደል?” አለችና አንደኛዋ የለበሰችውን ጋቢ አለበሰቻት። እዚያ መግረፊያ ክፍል ውስጥ ያለውን ጭካኔና እስረኞቹ ክፍል ያለውን ርህራሄ አነፃፀረችው።

“መፀዳጃ ቤት ልትወስዱኝ ትችላላችሁ” አለች አንዲት ከቤቱ ጥግ የተቀመጠች ሴት። ገና ተናግራ ሳታበቃ አጠገቧ ደረሰና ተረዳድተው እነሷት። ፍሬሕይወት የሴትየዋን እግር አየችው። የሁለት እግሮቿ ጥፍሮች በቦታቸው የሉም። የሚታየው ደም ያቸፈቸፈ ሥጋ ብቻ ነው። ውስጥ እግሮቿ ተገማምሰው ውሀ የመሰለ እገና ደም ይተፋሉ፤ ቅልጥሞቿ ተገጣጥበው ጠገግ ያለው ቁስላቸው ይዘገንናል።

የራሷን እግሮች አየቻቸው “የኔም እንዲህ ይሆንብኝ ይሆን?” ጥያቄውን ያቀረበችው ለራሷ ነው።

“ዋጋ ለሌለው ነገር እንደ እርሷ እንዳትጎጂ ልታስቡበት ይገባል” አለቻት አንደኛዋ።

“እርሷ ለምንድነው እንዲህ ከሌላው የተለየ የተጎዳችው?” አለቻት ልጅቱን።

“ዝም ብላ ምድረ ሲሲ (የማእከላዊ ኮሚቴ አባል) ሲለፈልፍ እርሷ ስትደርቅ አልናገርም በማለቷ ነው እንዲህ የተለተሷት” አለቻት።

“ሰሚ ማነው?” ብላ ጠየቀች።

“ሚስጥረ ትባላለች” አለች ልጅቱ።

“የእውነትም ሚስጥረ ስምን መልዓክ ያወጣዋል ይባል የለ” አለች ለራሷ።

ያልገመተችውን ያህል በእግሯ ሄደችበት እብጠቱ እንዳለ ቢሆንም ከመጀመሪያው የተሻለ መርገጥ ችሎታታል። ከዚያ በኋላ እንደማይጠራት በመገመት እህል እንድትቀምስና አረፍ እንድትል መከራት። የሰጧትን ምግብ ለመብላት ስትሞክር እናቷ ተደቀኑባት። እህሉን መዋጥ አቃታት። ይልቁንም ስቅስቅ ብላ ማልቀስ ተመኘች፤ ይህ ግን በፍጹም ልታደርገው የሚገባት ያለመሆኑን ስለምታውቅ ዋጥ አደረገችው። እየታገለች የተወሰኑ ጉርሻዎችን ለመዋጥ ሞክረችና መለሰችው።

እስረኞቹ የተሻለውን ቦታ ቢሰጧትም ሌሊቱን እንቅልፍ በዓይኗ አልዞረም። እናቷን መላልሳ አሰበቻቸው። ሕይወቷን የተሻለ ለማድረግ የነበራትን የልጅነት ሕልምና ዛሬ በልጆቻቸው ምክንያት ሊደርስባቸው የሚችለውን ሐዘን... ደግሞ ከእናቷ ወደሌሎቹ... ቃለአብ እንዴት ሆኖ ይሆን? አክስታቸው ቤት መሄድ የተሻለ እንደሚሆን አሰቦ መሄዱን ብቻ ነው የምታውቀው። በላይሁንስ ምን ገጥሞት ይሆን? በላይሁን ጠንካራ ልብ እንጂ ጠንካራ ሰውነት የለውም። የእጆቹ ልሰላሴ ተሰማት ይህንን ግርፍ እንዴት ሊቋቋመው ይችላል ይሆን? በላይሁን የላክላትን የአንገት ሀብል አሰበችው። ያን ዕለት ቤት አስቀምጣ በመውጣቷ በጣም ደስ አላት። ይህን ሁሉ ዓመት ፍቅሩን አምቆ የመያዙን ነገር ስታስበው ደግሞ ከልቧ አዘነች። አንተነህስ የት ደርሶ ይሆን? በተለያዩበት ቀን በገጽታው ላይ የነበረውን ስሜት እስከ እለተ ሞቷ ድረስ የምትረሳው አይመስላትም።...

ደግሞ ወደአለችበት ቦታ ተመልሳ ውሎዋን አስታወሰች፤ ሀሳብ አመማት። ድንገት ሌላ ነገር ትዝ አላት፤ ቦርሳዋ። “ቦርሳዬን የት ነው ያደረገት?” ውስጡ ገንዘብ ነበረው፤ አዎን ከአዲስ አበባ ለሚወጡ ልጆች መጠቀሚያ የሚሆን ገንዘብ፤ በርከት ያለ ገንዘብ ነው። ገንዘብ ብቻም አይደለም የልጆቹ ፎቶዎችሰ? በተኛችበት ሰውነቷን አንቀጠቀጣት። ፎቶዎቹን አይተው እንዴት ዝም አለው?

በጣም ገረማት። ያም ሆነ ይህ የሚያዋጣት መሸምጠጥ ብቻ ነው። ለመሆኑስ እነዛ ልጆች በአሁኑ ሰዓት የትና በምን ሁኔታ ላይ ይሆኑ?

በሴቶች ክንፍ አብራት ትሠራ የነበረችው ድንቅነሽ ትውስ አለቻት። ከድንቅነሽ ጋር በሚቀጥለው ቀን ቀጠሮ አላቸው። ድንቅነሽ ከፍተኛ የፖለቲካ ሚና እንደሌላት ታውቃለች። ግንኙነቶቿም ተበግጥሰውባታል። ታዲያ በዚህ ጊዜ ውጭ መንከራተት ምን ፋይዳ አለው? ምናልባትም ጉዳቱ ሊያመዝን ይችላል። አጉል ቦታ መውደቅም ሊከተል ይችላል ይሆናል።...

ብቻ ሌሊቱ እንዲሁ በሀሳብ እንደተተረጎመሰች ለሌሎቹ ሲነጋ ነጋላት። ጠዋት ልጆቹ ሲነሱ ለእናቷ መልእክት መንገር ይቻል እንደሆነ ጠየቀቻቸውና የስልክ ቁጥር ሰጠች። መቼም የት እንዳለች ቢያውቁ ይሻላቸዋል ብላ ነው።

በጠዋት ወደዛ ቀፋፊ “ቢሮ” ተጠራች፤ የገባችው ግን መግረፊያ ክፍል አይደለም። ትንሽ ቀለል አላት። “ተቀመጭ” አላት ያ መሪምህ የሚወድ ሰውዬ ተቀመጠች።

“የምታውቁትን ሁሉ አንድ በአንድ ትናገራለሽ፤ አለበለዚያ ደግሞ ያው ነው” አላት ወረቀትና እስኪሪፕቶውን ይዞ። በዝቅተኛ ደረጃ የምትሠራ መሆኗንና ወረቀት ከማንበብና ከመበተን የዘለለ ሥራ እንዳልሠራች ተናገረች።

“በቃ ይኸው ነው?” አለና አምባረቀባት፤ ዝም አለች።

“መሣሪያውስ?” አለ ልክ የታወቀ መሣሪያ እርሷ ጋ እንዳለ አድርጎ።

“ስለ መሣሪያ ምንም አላውቅም?” አለች ቀና ብላ ተመልክታው።

“ይህን ያበጠ እግርሽን ስገማምስልሽ ታውቁያለሽ” አለና ስኪሪፕቶውን ወርውሮ ተነሳ። ምንም ፋታ አልሰጧትም። እያዳፉ ወደዚያ የተረገመ ክፍል ወሰዷት። ያለምንም ተጨማሪ ጥያቄ ለድጋሚ ግርፍ ገለበጧት። ያንን ሽመል በእጅና በጉልበት መሀል አሰገብተው ሁለቱ ጠረጴዛዎች ላይ የሚያንጠለጥሱትን ግርፍ “መገልበጥ” ይሉታል።

የዳግም ግርፋ ስቃይ ከመጀመሪያው የበለጠ ነው። መፈጠሯን አሰክትጠላ ድረስ ቀጠቀጧት። ከጥቂት ጊዜ በኋላ ሁሉም ትተዋት ከክፍሉ ወጡ። ለጥቂት ደቂቃዎች እዚያው እንጨት ላይ ተንጠልጥላ ቆዩችና "በሉ በሉ አውርዷት ሌላ ሌላ ሌላ ተገኝቷል" አለ ያ ጫሂ ሰውዬ፤ አክታልፈው አውርደው ወረወሯት።

በድንጋጤ የፊቱ ቀለም ጨው የመሰለውን ልጅ እያዋከቡ አስገብተው ይለበልቡት ጀመር። የስቃይ ድምጽ አሰቀቃት። ጥቂት ቆይተው በሩ ተከፈተና ሁለት ገራፊዎች ተከታትለው ወጡ። እየተንደረደሩ ከበስተቀኝ ወዳለው ትልቅ መጋዘን ሄዱ። ትልቁን የብረት መዝገያ ከፍተው ገቡ። ወዲያው ደግሞ ያንን እግሩና እጆቹ በእግር ብረት ታስሮ የነበረውን ልጅ እያንገላቱ ይዘውት ተመለሱ። እንግልቱን ሁሉ ተቋቁሞ አጠገቧ ሲደርስ በዐይኖቹ ሰላምታ ሰጥቷት አለፈ።

ልጅን ወደመግረፊያው ክፍል ሲያስገቡ "ይችን አስገባና ቃሏን ተቀበላት" ብሎ ትዕዛዝ ሰጠ አለቅየው። "ፍጠኝ!" አላት ከገራፊዎቹ አንዱ ገና ተናግሮ ሳይጨርስ። እየተሸናከፈች ተከትላው መጀመሪያ የገባችበት ክፍል ገባች። "እንግዲህ ብልጥ መሆን ያስፈልግሃል ፈጠን በይና መንገር ያለብሽን ብቻ ንገሪኝ" አላት ድምጹን ዝቅ አድርጎ፤ በሚገባ ተረዳችው፤ እናም ማውራት ያለባትን መናገር ጀመረች እርሱም ያለምንም ተጨማሪ ጥያቄ መፃፍ ቀጠለ።

ለልጅ ቦርሳዋ ውስጥ ስለነበረው ገንዘብና ፎቶዎች ነገረችውና የሚችል ቢሆን ፎቶዎቹን በማጥፋት እንዲተባበራት ጠየቀችው።

"ቦርሳሽ ውስጥ የነበረው ገንዘብ ተጠናቋል። አብረው ለነበሩት ፎቶዎች ብዙም ትኩረት የሰጠ የለም። እኔ እንደሚሆን አድርጌያቸዋለሁ። ስለቦርሳው እስከመጨረሻው ምንም ባትጠይቁ ይመረጣል" በማለት ሲያስጨንቃት የነበረውን የፎቶዎቹን ጥያቄ መለሰላት።

"በጣም አመሰግንሃለሁ" አለች የምትመርጠው ቃል አጥቃ።

ከዚያኛው ክፍል የሚሰማው የስቃይ ድምጽ ወደመጫጫህ ተለወጠ።

"ይሄ ልጅ ደግሞ የፈረደበት ነው" አለ ቃል ተቀባዩ "ታውቂያለሽ በየጊዜው የሚመጣው ሰው ሁሉ እንደጠቆመበት እርሱም አላውቅም እንዳለ ነው" አለ። በጥድፈያ የጻፈውን አነበበላትና እንድትፈርም እስኪሪፕቶ ሰጣት። "ከዚህ በኋላ ግትርነት አያዋጣም" አላት ከወንበሩ እየተነሳ። አብዮት ጥበቃውን ጠራና ወደማረፊያ ክፍል እንዲወስዳት አዘዘ።

በማግስቱ እንደገና ወደዚያ የገራፊዎች ቢሮ ተጠራች። ስትገባ አንድ ትልቅ ሰው ተቀምጠዋል፤ ሰውየው በምን ወደዚያ እስር ቤት እንደመጡ ገረማት። እርሷ ስትገባ እርሳቸው ወደመጋዘን እንዲመለሱ ሆነ።

"አንች ደግሞ አላወጣም እንዳልሽ ነሽ አይደል?" አላት አለቅዬው ገና ከበሩ ገባ ስትል።

"አላልኩም" አለች ፈጠን በማለት

"ምን ማረጋገጫ አለሽ"

"ዛሬ አንድ ቀጠሮ አለኝ" አለች ቃል የተቀበላትን ልጅ ሰረቅ አድርጋ እያየችው፤ ትክክል ነሽ በሚል ዓይነት አውራ ጣቱን አሳዩት። በጉዳዩ ላይ ሌሊቱን ስታስብበት ነበር ያደረገው። ያሏትን ቀጠሮዎች ሁሉ አሰባቸው አንዳቸውንም መናገር እንደሌለባት ወስናለች፤ በሌሎቹ ቀጠሮዎች የምታገኛቸውን ሰዎች ምንነት አታውቅም በመጨረሻው ሰዓት እንድታገኛቸው የተቀጠሩ ሰዎች ናቸው። ለድንቅነሽ ግን ከደብረዘይት ከመነሳቷ በፊት ደውላላት ግራ እንደገባት ነግራታለች። ምንም ዓይነት ግንኙነት እንደሌላትና ምን ማድረግ እንዳለባት መወሰን እንደተገኘች አውቃለች። ስለዚህም እዚህ መምጣቷ የተሻለ እንደሚሆን አምናበታለች። "ግን እንዴት እርግጠኛ እሆናለሁ? ድንቅነሽ በኢሴትድ (የኢትዮጵያ ሴቶች ድርጅት) የኢሕአፓ የሴቶች ክንፍ ነው የማውቃት፤ በሌላው ያላትን ደረጃ በምን አውቃለሁ?" አለች ደግሞ። "...ግን የትኛውስ ቢሆን ምን ፋይዳ አለው?" አለች እንደገና መግረፊያው ክፍል ውስጥ እየሰሩት የነበረውን መዋቅርና የገራፊዎቹን ንግግር አስታውሳ። "በቃ ሙሉው መዋቅር ሊኖረን የሚቀረው ጥቂት ነው፤ ኢሕአፓ ፈርሳለች ማለት

ይቻላል!" ነበር ያሉት። ታዲያ የፍሬሕይወት ... "ምን ትዘገያለሽ?" አለና ሰውየው ከሀሳቧ መለሳት።

"እንሂድ አልኩ እኮ!" አለች ፈጠን ብላ። በዚያ በኩምቢ ሾክስ ዋገን ተጭና ከድንቅነሽ ጋር ወደነበራቸው ቀጠሮ ስትሂድ ግን ስሜቷ እንዳሰበችው አልነበረም። ተናደደች "ምንም ቢሆን መናገር አልነበረብኝም" አለች ለራሷ።

ፍሬሕይወት የደረሳት ዕጣ ለድንቅነሽም ደረሳት። እያካለቡ ኩምቢ ሾክስዋገኑ ውስጥ ሲያስገቧትና እርሷን ስታገኝ የቱን ያህል ፊቷ እንደተለዋወጠ መቼም ቢሆን አትረሳውም።

ወደክፍል ስትመለስ ሚስጥረን የተለመደ ቦታዋ ተቀምጣ አየቻት። ሁሉም በየክፍሎቻቸው ሆነው ግቢው ፀጥ ብሏል። ሚስጥረ አጠገብ ሂዳ ተቀመጠችና መጫወት ጀመሩ።

"እግርሽ እንዴት ነው?" አለችት በስስ ነጠላ ሸፈን አድርጋ ፀሐይ የምታሞቀውን እግሯን እያየች።

"ደህና ነው ምንም አይል።"

"እዚህ ከመጣሽ ቆየሽ?"

"አንድ አምስት ወራት ሆኖኛል።"

"አምስት ወራት ሙሉ እንዴት ሳይድንልሽ ቆየ?"

"ትንሽ ጠገግ ሲል እየወሰዱ እየገረፉኝ እንዴት ይዳን?"

"ለምንድነው በየጊዜው የምትገረፈው?"

"ታዲያ ምን ላድርግ?"

ሰጥያቄው መልስ አልነበራትም። አጠንክራ መጠየቅም ያለባትም አልመሰላትም። ሌላ ጥያቄ አነሳች።

"ሰፈርሽ የት ነው?" አለችት።

"ኡራኤል ነው" አለች እንዳቀረቀረች።

"ምነው አመመሽ እንዴ?" አለችት ወደጨዋታ ለማምጣት አስባ።

"የሚያመኝ የአካሌ ቁስል ብቻ መሰለሽ? የበለጠ የሚያመኝ ሀሳቡ ነው። አንቺ መቼም አሠራሩን በደንብ የምታውቁው ይመስለኛል። ሚስጥር ምን እንደሆነም ይገባሻል ብዬ አስባለሁ" አለችና ቀና ብላ ተመለከተችት ፍሬሕይወትን። መስማማቷን በአንገቷ አረጋገጠችላት።

"ታዲያ እነርሱን የሚያካክሉ የተማሩና ፓርቲውን የሚመሩ ሰዎች እኔ ዘንድ ወታደር ይዘው መምጣት ነበረባቸው?" አለችት ሚስጥረ።

"እነማን ናቸው?" አለችት መገረምም ግራ መጋባትም እየተሰማት።

"ወይንድ! እነርሱማ የፓርቲው ሰዎች ናቸው። መሣሪያዎቹ እኔ ቤት እንዲደበቁ ያደረጉት የፓርቲው መሪዎች ናቸው። ከእነርሱ ውስጥ አንደኛው ወታደሮቹን ይዞ መጥቶ መሣሪያዎቹን አስቆፍሮ አስወሰደ። ከእነህ ሰዎች አንደኛው ደግሞ እዚህ ታሰረው ኖሮ በሚቀጥለው ቀን ከዚህ ተግባሩ በሰው መጡና መሣሪያ ውለጂ አሉኝ። የተወሰደውን መሣሪያ እኔ ከየት አባቴ ላምጣው? ተወስዷል ብዬ የተቆፈረውን ባሳያቸው እኔን ይዘውኝ መጡና ይኸው እንዲህ አደረጉኝ።

ግን ውሸትን እግዜርም አይወደው "መሣሪያው ከተወሰደ እኔ ተጠያቂ ነኝ እርሷ ምን ታደርጋለች" ብለው ወደዚህ እንዳያመጡኝ ተማጽነውልኝ ነበር። ሊያድኑኝ አልቻሉም። እዚህም ከመጣሁ ቢሆን የሚያስፈልገውን ሁሉ የሚያደርጉልኝ እርሳቸው ናቸው። ታዲያ እኔማ ማን ጠያቂ አለኝ?"

"አንች ግን መሣሪያ ለመደበቅ እንዴት ተባበርሽ?" አለችት።

"እንዴት አልተባበርም። እነዚህ ሰዎች እኮ አንቱ የተባለ ኑሯቸውን ትተው ነው ለድሀ እናሳልፋለን ብለው መከራቸውን የሚያዩት፤ ታዲያ እንደኔ ዓይነት መናጠ ምን እንዳላጣ ነው እምቢ የምላቸው?"

ደግሞም መልካም ሰዎች ናቸው። ለሰው ያላቸው እኩብሮት ይገዛኛል። እነርሱ ዘንድ የበላይና የበታች የለም፤ ሁሉ እኩል ነው። ፕረ ኤዲያ ምን እንዳያቸው አላውቅም እንጂ እነርሱስ አገር ቢያስተዳድሩ እግዜርም ይታረቁን ነበር" አለች ሚስጥረ።

"ግን አንቺ አባል ነበርሽ እንዴ?" ብላ ጠየቀችት። መጠየቅ እንደማይገባት ብታውቅም አድናቆቷን መግታት ስላታችት ጠየቀች።

"እንዴታ! ነበርኩኝ። ማንበብ መጻፍ ባልችልም በምችለው መንገድ የሚፈለገውን ልሠራ ተስማምቼ ነው የተመለመልኩት። ወርሀዊ መዋሎም አጓድዬ አላውቅም። አንዳንድ ዕቃ ከቦታ ቦታ ማስተላለፍ ሲያስፈልግም አግዛለሁ። እኔን ግን ይጠረጥረኛል? ወይጉድ!" አለችና ቀና ብላ በአትኩሮት ተመለከተችት ፍሬሕይወትን።

"እስኪ ምን ብዬ ነው ይህን ለአንቺ መለፍለፊ? ሲገርፉኝ ያላወራሁትን ለአንቺ መዘክዘኬ ምን ይባላል?..."

"እመኝኝ! በፍጹም ለማንም እንዳልተናገርሽ ልትቆጥራው ትቺያለሽ" አለችት።

"እስካሁን ለማንም ትንፍሽ አላልኩም..."

በሩ ድንገት በኃይል ተመታ ፍሬና ሚስጥረ በድንጋጤ በረገጉ።

"አንቺ መጥፎ! ነይ" አለ ገራሬው። ሁለቱም ለመነሳት ተንደፋደፉ።

"አረ አንቺኛዋ! ይህን ሊበቅል ያለ ጥፍርሽን እንደገና እነቃቅልላለሁ" አለ ሰውየው። የበለጠ ደንገጠች ፍሬሕይወት ለሚስጥረ ልቧ ቆሰለላት "...ጠገግ ሲል እንደገና ሲገርፉኝ..." ያለችውን አስታወሰች።

ሚስጥረ ፍሬን ዞር ብላም ሳታያት እያነከሰች ወጣች። ሚስጥረ ከአንድ ሰዓት በኋላ ተመለሰች። ፍሬ ከዚያች ቦታ ሳትንቀሳቀስ ጠበቀችት። ሚስጥረ ስትመለስ ግን እርዕን አትመስልም። ፊቷ አባብጧል፤ አፍንጫዋ ይደማል፤ እግሮቿም ብትንትናቸው ወጥቷል።

እንደተለመደው ልጆቹ ተሽቀዳድመው ተቀበሏትና ደጋግፈው አስገቧት። እየተንሰፈሰፈች ከፍሬ አጠገብ ተቀመጠች።

ስቅስቅ ብላ አለቀሰች ሚስጥረ፤ ፍሬ ልታባብላት ሞክሮ አደረገችና ቢወጣላት እንደሚሻል በማመን ዝምታን መረጠች። ድንገት ፀጥ አለች ሚስጥረ፤ ዞር ብላ ተመለከተችት።

"እንዲቷን እንኳን አልነገርኳቸውም! እሞታለሁ እንጂ እስከወዲያኛውም አልነገራቸውም!" አለች በእልህ።

"ግን እኮ ጥቅምና ጉዳቱን ዓይተሽ..." አቋረጠችት።

"በፍፁም አላደርጋትም! ከፈለገ ሌላው አውጥቶ ይስጣቸው እንጂ..."

"ሌላ መሣሪያ አምጭ ነው የሚሉሽ ማለት ነው?" አለች ደንቋት።

"አዎ! ግን አልሰጣቸውም። ማንም ሊያሳያቸው አይችልም፤ ስለ ጉዳዩ የምታውቀው ሴት እዚህ አገር የለችም፤ እኔ ደግሞ ቃል እንኳ አልተነፍሰም።"

"እንዲህማ መደምደም አትችይም። ልትመጣ ትችል ይሆናል እኮ ሚስጥረ"

"ከመጣችም እንደፈለጋት! አውጥታ ልትሰጣቸው ትችላለች። ያንጊዜ እኔም እርሜን አወጣለሁ" አለች ሚስጥረ ኩስትር ብላ።

እንደገና ማታም ተጠርታ ወደዚያ ቀፋሬ ከፍል ተወሰደች ሚስጥረ፤ ከዚያ በኋላ ትመለሳለች ብሎ ያሰበ ሰው አልነበረም። የሴቶች ቤት ፀጥ ረጭ ብሎ አመሸ። እራት እንኳ የበላ የለም። ሁሉም በየፍራሹ ላይ ኩርትም ብሎ የሚያወራው ስለሚስጥረ ነው። ከሌሊቱ በአምስት ሰዓት ላይ የውጭው በር ሲከፈት ሁሉም በድንጋጤ ያሉበት ጠፋቸው። የሚከተለውን ሲጠብቁ መዝጊያው ተዘጋ። ሁሉም ለመነሳት ተፍጨረጨረ።

ሚስጥረ ተመልሳ መምጣቷ ነበር። ደስታና መደነቅ ትንሿን ግቢ ሞላት። የተለመደው እንክብካቤ ተደረገላት። ብዙው ሰው ለሚስጥረ ጥንካሬ አድናቆት ቢኖረውም “ለምን ራሷን ትጎዳለች?” የሚል ንዴት ስላለበት ስለሁኔታው የሚጠይቃት የለም። በሚቀጥለው ቀን ፍሬ ስትጠይቃት ማታ ቤቷ እንደወሰዷትና መሣሪያው ተወስዶ ማግኘታቸውን እርሷ ግን መኖሩን በፍፁም እንደማታውቅ ማስረዳቷን ነገረች።

“የቱን ያህል እንዳስጠላኝቸው ቢታወቀኝም ማታ ስላልገረፉኝ አመሰግንኳቸው” አለች እጭይታዋን በሚያሳይ መልኩ።

“ሰው ሲቆርጥ የቱን ያህል መከራና ስቃይ እንደሚችል ያየችው ከሚስጥረ ነው። “የእርሷን ያህል ጥንካሬ ቢኖረኝ እንዴት በተደሰትኩ ነበር?” ትላለች ፍሬ ሁልጊዜ ስለጥንካሬና መስዋዕትነት ከተነሳ።

ፍሬ እንዳሰበችው ሆነ፤ ድንቅነሽ ስቃይ ሳይበዛባት በነካ ነካ ግርፋት ብቻ ታለፈች። እርሷና ድንቅነሽ አስር ቤት ውስጥ የበለጠ ተቀራረቡ የበለጠም ዳደኝነት መሰረቱ። ወራትም ተቆጠሩ። የእስር ቤቱንም ሕይወት ተሳመዱት። የፍሬ የእግር ቁስል በመጠኑ ጠገግ ብሎ ቅርፊት ይያዝ እንጂ ደምና መግሉ ገና አልደረቀም።

በሦስት ወራት ቆይታ ሚስጥረን ጨምሮ ብዙ የልብ ዓለቶች አፈራች ፍሬ። እነዚህ ሴቶች ጭንቃቸውን የሚያካፍሏትና ጭንቀቷን የምታካፍላቸው ነበሩ። ከእነዚህ ውስጥ ምዕራፍን በሕይወቷ ሙሉ አትረሳትም። ምዕራፍ አጭርና ቀጭን ልጅ ነበረች። ልቧና ጥንካሬዋ ግን በፍጹም ከሰውነቷ ትንሽነት ጋር የማይሄድ አይበገሬ መንፈስ ነበራት። አንድ ቀን ፍሬሻቸው ላይ ጋደም ብለው እየተሟወቱ ሳለ፤

“እስኪ ዛሬ ልደግፍሽና እግርሽን አለማምጂው” አለች ምዕራፍ።

“ይሆንልኛል ብለሽ ነው?” አለችት የእግሮቿን ውስጥ ለማየት እያጎነበሰች።

“ማዴለሽም ቆሻሻ እንዳይደርስበት ካልሲ አድርጊና እንሞክር” አለችና አበረታታች። ለመሞከር ተነሱ።

“ስለጨነቀኝ ነው እንዘዋወር ያልኩሽ” አለች ምዕራፍ ጥቂት ለመራመድ ጥረት እንዳደረገ።

“ምነው ምን ጨነቀሽ” አለችት ፍሬ ጭንቀቷን ለመጋራት ከልብ በመነጨ ፍላጎት።

“እኔ እዚህ ቤት ምንም አልተናገርኩም፤ መናገርም አልነበረብኝም፤ አሁን ግን ፈርቻለሁ። ሰሞኑን ስለእኔ የሚያውቅ ልጅ እዚህ ቤት መጥቷል። እርሱ አየኝ ማለት ደግሞ አለቀልኝ ማለት ነው። ከዚህ በፊት እንደምንም ራሴን ለመደበቅ የሞከርኳቸው ሙከራዎች ተሳክተውልኝ የመጡት ሁሉ ሳያዩኝ አምልጫለሁ፤ አሁን ግን እየከበደ ይመስለኛል፤ ስለዚህ ሽፋን እፈልጋለሁ” አለች።

ስለምዕራፍ ከዚህ በላይ ማወቅ አስፈላጊ አልነበረም። ይህንን ጉዳይ ለድንቅነሽና ለሌሎች ሁለት አስረኞች ነገረች። ከዛን አለት በኋላ አስረኞች የሚያውቁት ሰው ለመፈለግ ወደሴቶች ቤት ሲመጡ ምዕራፍን የመሸፈን ሥራቸውን ለመወጣት መነጋገር አያስፈልጋቸውም። ከብዙ ዓይኖችም አድነዋታል። አንድ ቀን ግን የማይሸፈን ፈላጊ መጣባት።

ከቀኑ ወደእምስት ሰዓት አካባቢ ሲሆን የብረት በሩ በኃይለኛው ተበረገደና ያ ዐዓይኑን የሚያገረጠርጥ ሰውዬ ሌሎቹን አስከትሎ ገባ።

“የታለች ያች አይጥ” አለና አምባረቀ፤ ሁሉም አፈጠጡ።

“ማረፊያ ያሳጣሽ ምዕራፍ!” አለ። ልቦቻቸው እየዘለሉ ጉሮሮአቸው ውስጥ ተወተፉ፤ አስረኞቹ ተያዩ። ምእራፍ ከነበረችበት ወደሰውየው ስትሄድ በቀስታ እጇን አውለብልባ ተሰናበተቻቸው። እንደማትመለስ አውቃው ነበር። የሚያማምሩትን ትናንሽ ጥርሶቿን ገለጥ አድርጋ በፈገግታ ቃኘት አደረገችና ወደተጠራችበት ወጣች። ሰውነቷ ትንሽ ቢሆንም የውስጥ ኩራትዋ ግርማ ሞገስ አሳበሳት። አንጠልጥለው ይዘዋት ወጡ። ደርግ ጽሕፈት ቤት መወሰዷን ከመስማታቸው በስተቀር ከዛ በኋላ ስለሆነው ነገር ምንም አላወቁም፤ ከጊዜ በኋላ ግን መገደቷን ሰምተዋል። እናም ምዕራፍ ከትንሽ ሰውነቷ፤ ከመንፈስ

ኩራትዋ፣ ጥንካሬዋና ከሚያምረው ፈገግታዋ ጋር ለዘለዓለም በፍሬ ልብ ውስጥ ታትማ ትኖራለች።

* * * *

ሮቤል ሳሎን ቤት ጠረጴዛ ላይ ትልቅ ወረቀት ዘርግቶ የሰዕል እርሳሳችና ላጲስ ደርድሮ በርከክ አለ። ቀና ብሎ ግድግዳ ላይ ያለውን ሰዕል ሲመለከት ቆየና ትልቁ ወረቀት ላይ ስዕሉን መሥራት ቀጠለ። ቀና ጎንበስ እያለ ብዙ ቆየ። ወረቀቱ ላይ የሠራውን ሰዕል ለመመልከት ከተንበረከከበት ብድግ አለና ራቅ አለ። ስዕሉ አላማረውም።

ወረቀቱን ጭምድድ አደረገና ወለሉ ላይ ወረወረው፤ እንባው በዓይኖቹ ሙልት ብሎበት ሰፋው ላይ ተቀመጠ። ሊሠራው ያሰበውን ግርግዳው ላይ ያለውን የቤተሰባቸውን ፎቶ አተኩሮ ተመለከተው። በፎቶው ላይ ያሉትን ሰዎች ቆጠራቸው ሰድስት ሰዎች አሉ፤ አሁን ግን ሁለት ብቻ ናቸው እዚያ ቤት ውስጥ የሚኖሩት፤ እርሱና እናቱ። የበለጠ ሆድ ባሰው።

በሬት ትምህርት አስጨንቆት አያውቅም፤ የከበደውን ነገር የሚያስረዱት ወንድምና አሁቶቹ ስለነበሩለት በልበሙሉነት ነበር የሚማረው። በተለይ ሮቤልን ድርሰትና ስዕል ማሰራት የሚሚ ድርሻ ነበር። ዱሮ ዱሮ እንኳን የቤት ሥራ ኖሮበት ባይኖርበትም ቅዳሜና እሁድ ከሚሚ ጋር ስዕል መሥራት የተለመደ ውሏቸው ነበር። ስትሠራ ለሮቤል ስታሳየው፤ አላምር ያላትን ቀዳዳ ስትጥል፤ ደግሞ ሌላ ሠርታ “እስኪ ይሃንን ሥራ” ብላ ስትሰጠው፤ ቤቱ በወረቀት የሚሞላበትና ከፍሬ ጋር የሚጣላባቸው አጋጣሚዎች፤ እርሱ ለሚሚ አገዛዝ ከፍሬ ጋር የሚጣላባቸው ጊዜያት ብዙ ነበሩ። ሚሚን በብዙ ነገር ያስታውሳታል። ድርሰት መጻፍ ትወድ ነበር፤ ብዙ ጊዜ አንብባለታለች፤ አስታዋለች፤ አስለቅሳዋለች። በትዝታው ፈገግ አለ። ወዲያው ደግሞ ግንባሩን ክስክስ አደረገና ግርግዳው ላይ ያለውን ፎቶ ተመለከተው። ሚሚ የሄደችበትን ቀን አስታወሰው፤ ርብሽ ብላ ሁሉ ነገር ድንግርግር ያለባት ትመስል ነበር።

“በናትሽ ሚሚ ድርሰቱን አንብቢልኝ” አላት ተረጋግታ እስክትቀመጥ ሲጠብቃት ቆይቶ።

“እሺ ትንሽ ታገሰኝ” አለችው። እንቅልፉ ሲመጣበት ሊያስታውሳት ወዳለችበት ገባ። ወረቀት ምናምን ስታተረግምስ አገኛት።

“መጣሁ ሮቤ እዛው ጠብቀኝ፤ አምስት ደቂቃ ብቻ” አለችው ጠበቃት።

ሰፋው ላይ እንደተቀመጠ እንቅልፍ ወስዶት ኖሮ ሚሚ ስትመጣና ስትቀሰቅሰው ብርግግ ብሎ ተነሳ። ድርሰቱን እንዲሰጣት ጠየቀችውና ሰጣት፤ አነበበችው።

“በጣም አሪፍ ነው ሮቤ፤ ጎበዝ ልጅ እኮ ነህ” አለችና ሳመችው። ከዛ የሚታረመውን እንዲያርም ነገረችውና በድጋሚ ሳመችው። ለምን እንደዛ እንዳደረገች የገባው፤ የሰንብት እንደነበረ የተረዳው ግን ቆይቶ ነው። እንባው ታገለው፤ ትንሽ ሲወርድ ግን በእጁ አሻሽና አስቆመው።

ፍሬን የሚመለከታት ልክ እንደእናቱ ነው፤ ከልጅነቱ አንስቶ ሁሉን ነገር የምታደርግለት እርሷ ነበረች። ሰውነቱን የምታጥበው፤ ልብሱን የምታለብሰው፤ ከእናቷ ጋር ገበያ በሄደች ቁጥር ካናቴራና ካልሲ የምትገዛለት፤ ብርቱካን፤ ሙዝና ብስኩት የምታመጣለት ፍሬ ነበረች። ከትምህርት ቤት ሲመጣ መክሰሱን የሚጠይቀው እርሷን ነበር። ትምህርት ቤት የምታስመዘግበው ለአንዳንድ ነገሮች የምትሄድለትም እርሷ ነበረች። ዘመቻ የሄደች ጊዜ እንዴት ትናፍቀው እንደነበረ አስታወሰ። አሁንም እንባው በዐይኖቹ ሞላ።

ደግሞ ቃለአብንና በላይሁንን አስታወሳቸው፤ ከእነርሱ ጋር ኳስ ሜዳ ለመሄድ ሲል በጠዋት ይነሳ የነበረውና ልብሳቸውን ይዞ የሚጠብቃቸው ሁሉ ትዝ አለው። እነርሱ ጨዋታ አብቅተው ቆም ብለው ሲያወሩ እርሱና ጓደኞቹ ደግሞ ለትንሽ ደቂቃ ይጫወቱ የነበረው ታወሰው። ከነቃለአብና በላይሁን ጋር ኳስ ይጫወቱ ከነበሩት ውስጥ አሁን ማንም የለም፤ ቃለአብና በላይሁን